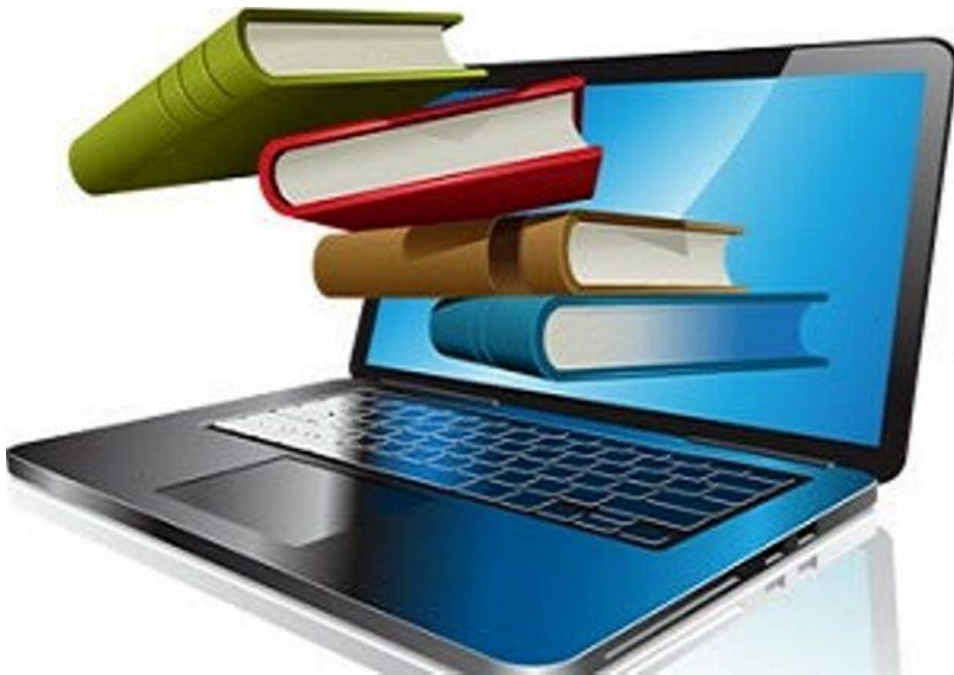

آموزش عالی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور (با تاکید بر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
گروه پژوهشی نظام‌های نوین برنامه‌ریزی، بودجه‌ریزی و مدل‌سازی
مجموعه گزارش شماره ۲۱۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شناسه گزارش

عنوان	آموزش عالی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور
کد شناسه	۹۹-۹-۱۰۲۶۶
گروه پژوهشی	گروه پژوهشی نظام‌های نوین برنامه‌ریزی، بودجه‌ریزی و مدل‌سازی
پدیدآورنده	فرحناز صبوحی، ملیحه اخلاقی و دینا کبیری
همکاران	حسین شفیعی، امیرحسین آقاجانی و فرحناز رضاپور
ناظر علمی	دکتر حسن میرزایزرگ
ناشر	مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
تاریخ انتشار	دی ماه ۱۳۹۹
طراح جلد	پدرام حاجی اسمعیلی
مطالب این گزارش لزوماً بیانگر نظر رسمی سازمان برنامه و بودجه کشور و مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری نیست.	
حقوق معنوی اثر به پدیدآورندگان و حقوق مادی آن، به مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری سازمان برنامه و بودجه کشور تعلق دارد و استفاده از آن با ذکر مأخذ بلامانع است.	
آدرس: تهران- خیابان نجات‌اللهی- خیابان سپند شرقی- پلاک ۱۶ شماره‌های تماس ۰۲۱-۴۳۳۰۶۰۰۰ شماره پیام‌رسان ۰۹۹۲۱۵۷۵۸۴۳	
www.dfrc.ir	

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱
فصل ۱- بررسی، تحلیل و تبیین فعالیت‌های بخش، منابع و مصارف آن.....	۱
۱-۱- مقدمه.....	۱
۱-۲- تحلیل و تبیین مهم‌ترین متغیرهای اقتصادی یا اجتماعی بخش و پیش‌بینی آن در سال آتی.....	۲
۱-۲-۱- دانشجویان.....	۲
۱-۲-۲- فارغ‌التحصیلان.....	۱۳
۱-۲-۳- اعضای هیئت علمی.....	۱۶
۱-۳- تحلیل و تبیین نماگرهای عملکردی بخش.....	۱۸
۱-۴- چالش‌ها، تنگناها و مسائل اساسی در بخش.....	۲۲
۱-۵- جهت‌گیری‌ها، راهبردها و سیاست‌های بخش تعیین شده در بخشنامه بودجه سال آتی.....	۲۳
۱-۶- تبصره‌های بودجه مربوط به بخش.....	۲۳
۱-۶-۱- تبصره‌های بخش آموزش عالی در سال ۱۴۰۰.....	۲۳
۱-۶-۲- عملکرد تبصره‌های سال ۱۳۹۸ قانون بودجه کل کشور.....	۲۸
۱-۷- تحلیل و تبیین وضعیت درآمدهای دستگاه‌ها و نوع درآمدهای مختلف در بخش.....	۳۴
۱-۷-۱- درآمدهای اختصاصی.....	۳۴
۱-۷-۲- درآمدهای عمومی.....	۳۵
۱-۸- تحلیل و تبیین اعتبارات هزینه‌ای بخش (برحسب برنامه، دستگاه اجرایی و...) - ردیف‌های متفرقه.....	۳۶
۱-۹- تحلیل و تبیین نماگرهای مالی بخش.....	۳۹
۱-۱۰- تحلیل و تبیین اعتبارات تملک دارایی مالی بخش.....	۴۰
۱-۱۱- بررسی و تحلیل اصلاحات ساختاری در بودجه دستگاه‌های بخش.....	۴۰
۱-۱۲- مهم‌ترین ویژگی‌های بودجه بخش در سال آتی.....	۴۴
۱-۱۳- ترسیم نقش بخش خصوصی در فعالیت‌های بخش.....	۴۶
۱-۱۴- مهم‌ترین اقدامات و عملیات اولویت‌دار در فعالیت‌های بخش.....	۴۸
فصل ۲- بررسی طرح‌ها و پروژه‌های ذیل فصول در هر بخش.....	۴۹
۱-۲- مقدمه.....	۵۱

- ۲-۲- تبصره‌های بودجه سال آتی در مقایسه با سال قبل در زمینه طرح‌های عمرانی بخش ۵۱
- ۲-۳- مهم‌ترین تنگناها و مشکلات اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های بخش ۵۱
- ۲-۴- راهکارهای خروج از تنگناها در زمینه طرح‌ها و پروژه‌های بخش ۵۱
- ۲-۵- اولویت‌ها در طرح‌ها و پروژه‌های بخش ۵۱
- ۲-۶- تعداد طرح‌ها و پروژه برحسب برنامه در دستگاه‌های اجرایی بخش ۵۲
- ۲-۷- حجم زیربناهای در دست اجرا در طرح‌ها و پروژه‌ها برحسب برنامه در دستگاه‌های اجرایی بخش ۵۳
- ۲-۸- نحوه تأمین مالی طرح‌ها و پروژه‌های بخش ۵۴
- ۲-۹- تحلیل و تبیین اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای طرح‌ها و پروژه‌ها برحسب برنامه - دستگاه اجرایی بخش ۵۵
- ۲-۱۰- تحلیل و تبیین نماگرهای مالی تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (سهم برنامه از فصل-از امور-بودجه عمومی دولت- توزیع اعتبارات بین دستگاه‌های اجرایی و بین برنامه‌های آن) ۶۲
- ۲-۱۱- واگذاری طرح‌ها و پروژه‌های ذیل فصل، در سال آتی و سال‌های قبل ۶۳
- ۲-۱۲- طرح‌ها و پروژه‌هایی که در دو سال گذشته به بهره‌برداری رسیده است ۶۳
- ۲-۱۳- طرح‌ها و پروژه‌هایی که در سال آتی به بهره‌برداری می‌رسد ۶۳
- منابع ۶۵

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول (۱-۱): تعداد و سهم کل دانشجویان و دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برحسب گروه‌های تحصیلی به کل تعداد دانشجویان کشور و کل دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۴۰۰-۱۳۹۸.....	۸
جدول (۲-۱): تعداد دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برحسب گروه تحصیلی و سهم هر یک از آنها از تعداد کل دانشجویان کشور برحسب گروه‌های تحصیلی، ۱۴۰۰-۱۳۹۸.....	۹
جدول (۳-۱): تعداد و سهم دانشجویان دولتی و غیردولتی به تفکیک استان، ۱۳۹۸.....	۱۰
جدول (۴-۱): تعداد دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به تفکیک استان، ۱۳۹۸.....	۱۲
جدول (۵-۱): تعداد و سهم کل فارغ‌التحصیلان و فارغ‌التحصیلان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برحسب گروه‌های تحصیلی به کل فارغ‌التحصیلان کشور و کل فارغ‌التحصیلان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۸-۱۳۹۷.....	۱۳
جدول (۶-۱): تعداد و سهم کل فارغ‌التحصیلان و فارغ‌التحصیلان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برحسب سطوح تحصیلی به کل فارغ‌التحصیلان کشور و کل فارغ‌التحصیلان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۸-۱۳۹۷.....	۱۴
جدول (۷-۱): شاخص‌های کمی و کیفی بخش آموزش عالی، ۱۴۰۰-۱۳۹۸.....	۱۷
جدول (۸-۱): شاخص‌های کلان آموزش عالی ۱۴۰۰-۱۳۹۸.....	۲۱
جدول (۹-۱): تبصره‌های پیشنهادی لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور.....	۲۴
جدول (۱۰-۱): عملکرد تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور.....	۲۸
جدول (۱۱-۱): درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و ردیف‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۴۰۰-۱۳۹۸.....	۳۵
جدول (۱۲-۱): درآمد عمومی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و واحدهای ستادی، ۱۴۰۰-۱۳۹۹.....	۳۵
جدول (۱۳-۱): اعتبارات هزینه‌ای از محل منابع عمومی دانشگاه‌ها و ردیف‌های اعتباری وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۴۰۰-۱۳۹۸.....	۳۷
جدول (۱۴-۱): اعتبارات هزینه‌ای از محل منابع عمومی و درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و واحدهای ستادی و ردیف‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برحسب برنامه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور.....	۳۸
جدول (۱۵-۱): شاخص‌های مالی آموزش عالی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور (درصد).....	۳۹
جدول (۱۶-۱): اعتبارات تملک دارایی‌های مالی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور.....	۴۰
جدول (۱۷-۱): تغییرات برنامه و فعالیت‌های بخش آموزش عالی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور.....	۴۱
جدول (۱۸-۱): تغییر عنوان دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور.....	۴۳

- جدول (۱-۲): تعداد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، ۱۴۰۰-۱۳۹۸ ۵۲
- جدول (۲-۲): تعداد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب برنامه ۵۳
- جدول (۳-۲): حجم زیربناهای در دست اجرا برحسب برنامه و دستگاه اجرایی ۵۳
- جدول (۴-۲): اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تأمین شده از محل سایر منابع، ۱۴۰۰-۱۳۹۹ ۵۴
- جدول (۵-۲): اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک برنامه و دستگاه اجرایی در ۵۷
- جدول (۶-۲): اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برحسب نوع طرح، ۱۴۰۰-۱۳۹۸ ۵۹
- جدول (۷-۲): اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دستگاه‌های ستادی، ۱۴۰۰-۱۳۹۹ ۶۰
- جدول (۸-۲): اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب برنامه، فصل، امور و بودجه عمومی دولت ۶۲
- جدول (۹-۲): نماگرهای مالی تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور ۶۲
- جدول (۱۰-۲): تعداد و مساحت پروژه‌های خاتمه یافته در دو سال اخیر ۶۳
- جدول (۱۱-۲): تعداد و اعتبارات پروژه‌های خاتمه‌پذیر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۴۰۰ ۶۴

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار (۱-۱): تعداد کل دانشجویان کشور و تعداد دانشجویان نظام حضوری وزارت عتف، ۱۴۰۰-۱۳۹۸.....	۲
نمودار (۲-۱): تعداد کل دانشجویان کشور برحسب دولتی و غیردولتی، ۱۳۹۸.....	۳
نمودار (۳-۱): برآورد تعداد کل دانشجویان کشور برحسب دولتی و غیردولتی، ۱۴۰۰-۱۳۹۹.....	۴
نمودار (۴-۱): تعداد و سهم دانشجویان رایگان و شهریه‌پرداز از کل دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.....	۴
نمودار (۵-۱): سهم دانشجویان کشور برحسب داخلی و خارجی، ۱۳۹۸.....	۵
نمودار (۶-۱): تعداد و سهم کل دانشجویان برحسب سطوح تحصیلی، ۱۴۰۰-۱۳۹۸.....	۶
نمودار (۷-۱): تعداد و سهم دانشجویان نظام حضوری وزارت علوم برحسب سطوح تحصیلی، ۱۴۰۰-۱۳۹۹.....	۷
نمودار (۸-۱): تعداد و سهم فارغ‌التحصیلان کل کشور برحسب سطوح تحصیلی، ۱۳۹۸-۱۳۹۷.....	۱۵
نمودار (۹-۱): تعداد و سهم فارغ‌التحصیلان نظام حضوری وزارت علوم برحسب سطوح تحصیلی، ۱۳۹۸-۱۳۹۷.....	۱۵
نمودار (۱۰-۱): نسبت دانشجو به اعضای هیئت علمی تمام‌وقت وزارت عتف، ۱۴۰۰-۱۳۹۸.....	۱۶
نمودار (۱۱-۱): سهم اعضای هیئت علمی تمام‌وقت استادیار به بالا به کل اعضای هیئت علمی تمام‌وقت وزارت عتف.....	۱۷
نمودار (۱۲-۱): مقایسه درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و ردیف‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۴۰۰-۱۳۹۸.....	۳۴
نمودار (۱۳-۱): اعتبارات هزینه‌ای از محل منابع عمومی دانشگاه‌ها و ردیف‌های اعتباری وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۴۰۰-۱۳۹۸.....	۳۶
نمودار (۱-۲): مقایسه اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۴۰۰-۱۳۹۹.....	۵۵
نمودار (۲-۲): اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به تفکیک نوع طرح در سال ۱۴۰۰.....	۵۶
نمودار (۳-۲): مقایسه اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۴۰۰-۱۳۹۹.....	۵۶

خلاصه مدیریتی

آموزش عالی در ایران متشکل از زیرنظام‌های مختلف با مأموریت‌های متفاوت است. این گزارش به بررسی وضعیت آموزش عالی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و واحدهای ستادی اختصاص دارد. بررسی عملکرد متغیرهای این بخش نشانگر موارد زیر است:

- با توجه به کاهش تعداد دانشجویان، به‌ویژه در زیرنظام آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی، شاخص نسبت دانشجویان به جمعیت ۲۴-۱۸ سال با توجه به هدف‌گذاری انجام شده در برنامه ششم توسعه کشور که روندی افزایشی دارد؛ رو به کاهش است. میزان این شاخص در حدود ۴۰ درصد بوده که ۱۰ درصد کمتر از هدف برنامه (۵۴ درصد) است.
- تأثیر تحریم‌های بین‌المللی و بحران اپیدمی کرونا بر حوزه بین‌المللی آموزش عالی باعث عدم تحقق تعداد دانشجویان خارجی شد. عملکرد تعداد دانشجویان خارجی یک‌سوم اهداف منظور شده برای آن، تحقق یافته است.
- علی‌رغم اهمیت گروه تخصصی علوم پایه در توسعه مرزهای دانش و هدف‌گذاری تعداد دانشجویان این گروه تخصصی در برنامه ششم توسعه کشور، تعداد دانشجویان آن در حد ۵۶ درصد هدف برنامه، محقق شده است.
- عملکرد شاخص‌های کیفی آموزش عالی، یعنی نسبت دانشجو به اعضای هیئت علمی تمام‌وقت و سهم اعضای هیئت علمی تمام‌وقت استادیار به بالا به کل اعضای هیئت علمی، بهبود یافته است. به طوری که در حال حاضر، نسبت دانشجو به هیئت علمی تمام‌وقت ۲۴ دانشجو در برابر هر عضو هیئت علمی است و نسبت اعضای هیئت علمی تمام‌وقت استادیار به بالا به کل اعضای هیئت علمی تمام‌وقت، ۹۴ درصد است که ۳ درصد بیشتر از هدف کمی آن است.
- بخش آموزش عالی در حال حاضر با چالش‌های متعددی مواجه است. مهم‌ترین چالش‌های این بخش عبارتند از:
 - کمبود فرصت‌های شغلی برای دانش‌آموختگان آموزش عالی.
 - خالی ماندن ظرفیت‌ها در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، به‌ویژه در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی.
 - عدم توفیق قابل توجه در ساماندهی مراکز آموزش عالی.
 - طولانی شدن مدت اجرای پروژه‌ها به دلیل مکانیسم تأمین مالی پروژه‌ها (اوراق خزانه).

اعتبارات دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و واحدهای ستادی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال‌های ۱۴۰۰-۱۳۹۹ در جدول زیر آمده است.

(میلیون ریال)

سهم از کل اعتبار درصد	رشد لایحه ۱۴۰۰ به ابلاغ ۱۳۹۹ درصد	لایحه ۱۴۰۰	سال ۱۳۹۹		عنوان
			ابلاغ	مصوب	
۱۰۰	۴۰	۲۴۹,۶۷۰,۷۳۸	۱۷۸,۳۹۲,۱۱۳	۱۸۵,۰۸۸,۹۸۳	جمع
۷۲	۴۷	۱۸۰,۲۱۴,۳۸۷	۱۲۲,۲۲۷,۶۵۰	۱۲۵,۸۴۲,۸۰۷	هزینه‌های
۱۸	۱۳	۴۵,۴۷۶,۳۵۱	۴۰,۲۰۹,۳۹۸	۴۰,۳۸۱,۵۰۸	درآمد اختصاصی
۱۰	۵۰	۲۳,۹۸۰,۰۰۰	۱۵,۹۵۵,۰۶۵	۱۸,۸۶۴,۶۶۸	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای

منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

مقدمه

توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی از طریق گسترش روزافزون علم و فناوری و همسویی با تغییرات سریع آن ممکن می‌شود و کشوری توسعه یافته تلقی می‌گردد که از دانش روز و فناوری پیشرفته بیشترین بهره‌برداری را نماید. دستیابی به علم و فناوری‌های پیشرفته از طریق نقش‌آفرینی دانشگاه‌ها در تربیت نیروی انسانی متخصص و ماهر، تولید دانش و کمک به توسعه همه‌جانبه جامعه میسر می‌شود.

آموزش عالی در ایران را می‌توان متشکل از زیرنظام‌های مختلف با مأموریت‌های متفاوت ذکر کرد. اما در نگاهی کلی، آموزش عالی در ایران از دو بخش دولتی (دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه‌های وابسته به وزارت آموزش و پرورش و مؤسسات آموزش عالی وابسته به دستگاه‌های اجرایی) و بخش غیردولتی (دانشگاه آزاد اسلامی و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی) تشکیل شده است.

این گزارش همزمان با تهیه و تنظیم لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور در بخش آموزش عالی با تکیه بر وضعیت دانشگاه‌ها و واحدهای ستادی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه شده است. در این گزارش ابتدا تصویری از متغیرهای مهم بخش آموزش عالی، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ارائه و مهم‌ترین چالش‌های بخش پس از ارائه این تصویر، شناسایی و بیان شده است. در ادامه، عملکرد اعتبارات و دستاوردهای آن در دو حوزه اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مطرح می‌شود.

فصل ۱- بررسی، تحلیل و تبیین فعالیت‌های بخش، منابع و مصارف آن

۱-۱- مقدمه

در ایران، ساختار حاکم بر آموزش عالی در سه حوزه قابل طبقه‌بندی است. بخش آموزش عالی که معمولاً مبنای تهیه و تدوین برنامه‌های توسعه میان‌مدت و نظارت بر آن قرار می‌گیرد، شامل کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی فعال در دو بخش دولتی و غیردولتی - غیرانتفاعی وابسته به کلیه وزارتخانه‌ها اعم از وزارتخانه‌های متولی آموزش عالی در کشور (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) و سایر وزارتخانه‌ها مانند وزارت آموزش و پرورش و... است.

فصل آموزش عالی که معمولاً در تهیه و تنظیم لوایح و قوانین بودجه سنواتی مد نظر قرار می‌گیرد و شامل کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی وابسته به دو وزارت فوق‌الذکر و سایر وزارتخانه‌ها است. اما از آنجایی که چارچوب ارائه شده برای تهیه این گزارش، تابع ساختار واحدهای اداری مستقر در سازمان برنامه و بودجه است که هر یک از آنها، عهده‌دار تهیه و تنظیم بودجه تعدادی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی هستند. مفهوم سومی که ناشی از تقسیم کار در واحدهای سازمانی سازمان است، پدیدار می‌شود. گزارش تهیه شده در این فصل و فصل بعدی (فصل ۲) متکی بر مفهوم سوم و محدود به دانشگاه‌ها و مؤسسات وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. بدیهی است تحلیل‌های صورت گرفته در این گزارش در سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به سایر دستگاه‌های اجرایی توسط امور ذی‌ربط ارائه می‌شود.

۱-۲- تحلیل و تبیین مهم‌ترین متغیرهای اقتصادی یا اجتماعی بخش و پیش‌بینی آن در سال

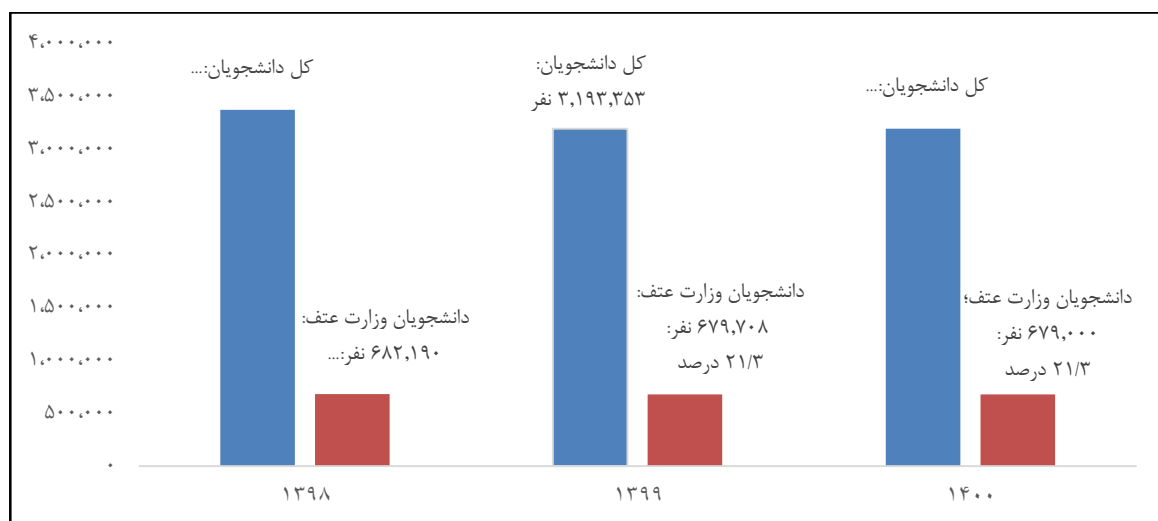
آتی

تبیین وضع موجود می‌تواند به ارائه چشم‌انداز مناسب به منظور برنامه‌ریزی صحیح و اصولی این بخش و همچنین توزیع بهینه اعتبارات بر اساس نیازها و اولویت‌ها بینجامد. بدین منظور تصویری از شاخص‌های این بخش در دو قسمت شاخص‌های کمی (تعداد کل دانشجویان برحسب دولتی و غیردولتی، داخلی و خارجی و سطوح تحصیلی) و شاخص‌های کیفی (نسبت دانشجو به اعضای هیئت علمی و سهم اعضای هیئت علمی استادیار به بالا به کل اعضای هیئت علمی) ارائه شده است. اطلاعات ارائه شده در تصویر وضع موجود بخش آموزش عالی شامل عملکرد شاخص‌های این بخش در سال ۱۳۹۸ و برآورد آنها در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ است. علاوه بر این، بررسی صورت گرفته در این گزارش در دو حوزه بخش آموزش عالی (به لحاظ قانون برنامه ششم توسعه کشور) و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (به لحاظ لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور) انجام شده است.

۱-۲-۱- دانشجویان

تعداد کل دانشجویان

در سال ۱۳۹۸، تعداد کل دانشجویان کشور ۳،۳۷۳،۳۸۸ نفر بوده است. از این تعداد ۶۸۲،۱۹۰ نفر (۲۰/۲ درصد) در نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مشغول به تحصیل بوده‌اند. برآورد می‌شود تعداد کل دانشجویان کشور در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰، به ترتیب ۳،۱۹۳،۳۵۳ نفر و ۳،۱۹۲،۰۰۰ نفر برسد. همچنین تعداد دانشجویان نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰، به ترتیب حدود ۶۷۹،۷۰۸ نفر و ۶۷۹،۰۰۰ نفر پیش‌بینی می‌شود که سهم آن‌ها از تعداد کل دانشجویان کشور، معادل ۲۱/۳ درصد خواهد بود.

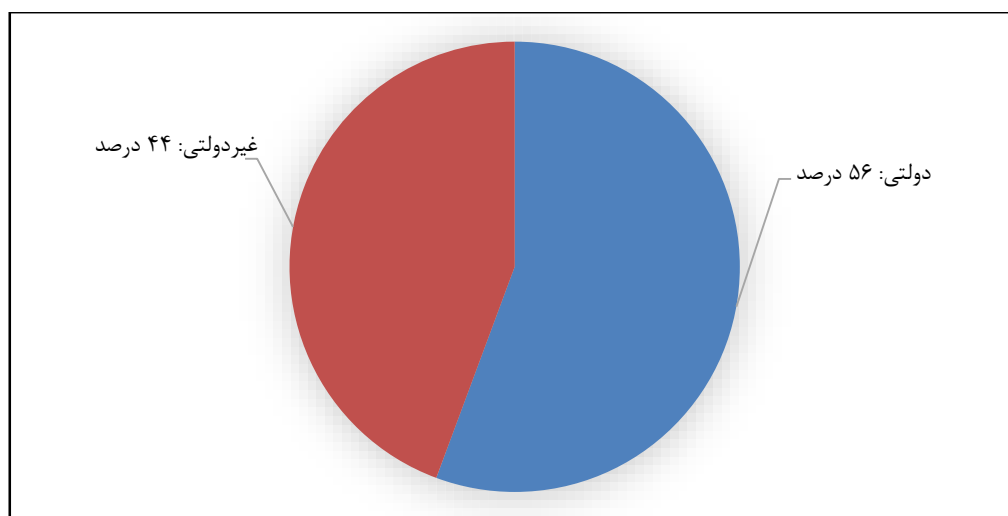
نمودار (۱-۱): تعداد کل دانشجویان کشور و تعداد دانشجویان نظام حضوری وزارت عتف، ۱۳۹۸-۱۴۰۰

منبع: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تعداد دانشجویان بر حسب دولتی و غیردولتی

نگاهی کلی به دانشجویان کشور بر حسب دانشجویان شاغل به تحصیل در بخش دولتی و بخش غیردولتی (مؤسسات آموزش عالی غیردولتی- غیرانتفاعی و دانشگاه آزاد اسلامی) حاکی از آن است که طی دهه اخیر، به دلایلی از قبیل نیاز روزافزون به نیروی انسانی متخصص و افزایش تقاضای اجتماعی برای ورود به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، توسعه بیش از پیش آموزش عالی مورد توجه قرار گرفته و در این راستا، خصوصی‌سازی نیز به عنوان یکی از راهکارهای مؤثر مورد توجه واقع شده است. خصوصی‌سازی در آموزش عالی، از تحمیل هزینه‌های بیشتر بر دولت پیشگیری کرده و رقابت بین مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی در جهت ارتقاء، کیفیت را افزایش می‌دهد. به همین دلیل، بخش غیردولتی با ایجاد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی- غیرانتفاعی و دانشگاه آزاد اسلامی به عنوان یکی از زیرنظام‌های آموزش عالی در سطح کشور به فعالیت اشتغال دارند.

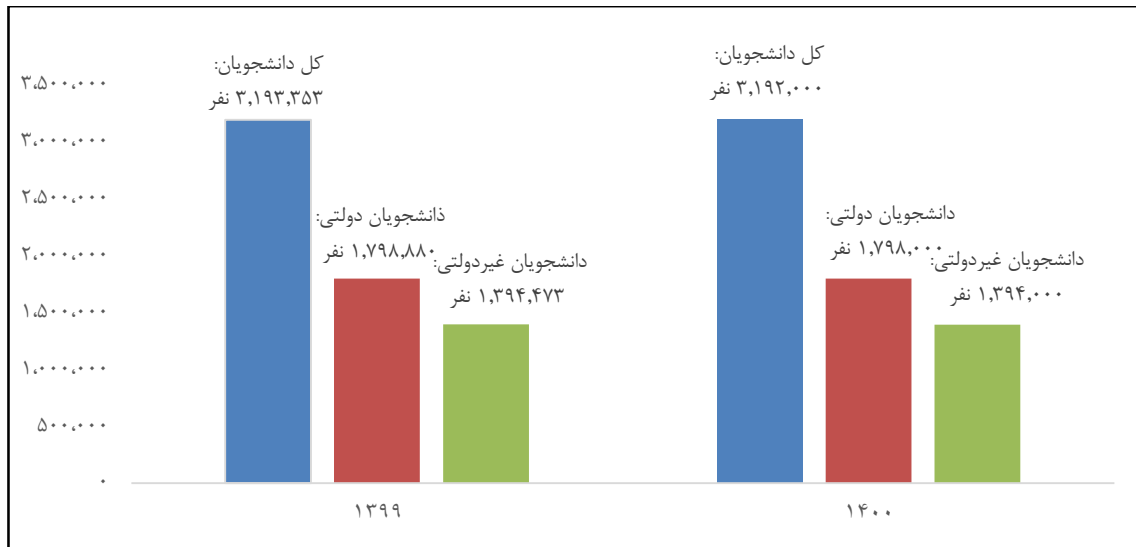
همان‌طور که در نمودار ۱-۲ نشان داده شده است از مجموع ۳،۳۷۳،۳۸۸ دانشجو در سال ۱۳۹۸، تعداد ۱،۸۷۷،۷۲۰ نفر دانشجو (۵۶ درصد) در بخش دولتی و تعداد ۱،۴۹۵،۶۶۸ نفر دانشجو (۴۴ درصد) در بخش غیردولتی شاغل به تحصیل بوده‌اند.

نمودار (۱-۲): تعداد کل دانشجویان کشور بر حسب دولتی و غیردولتی، ۱۳۹۸

منبع: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

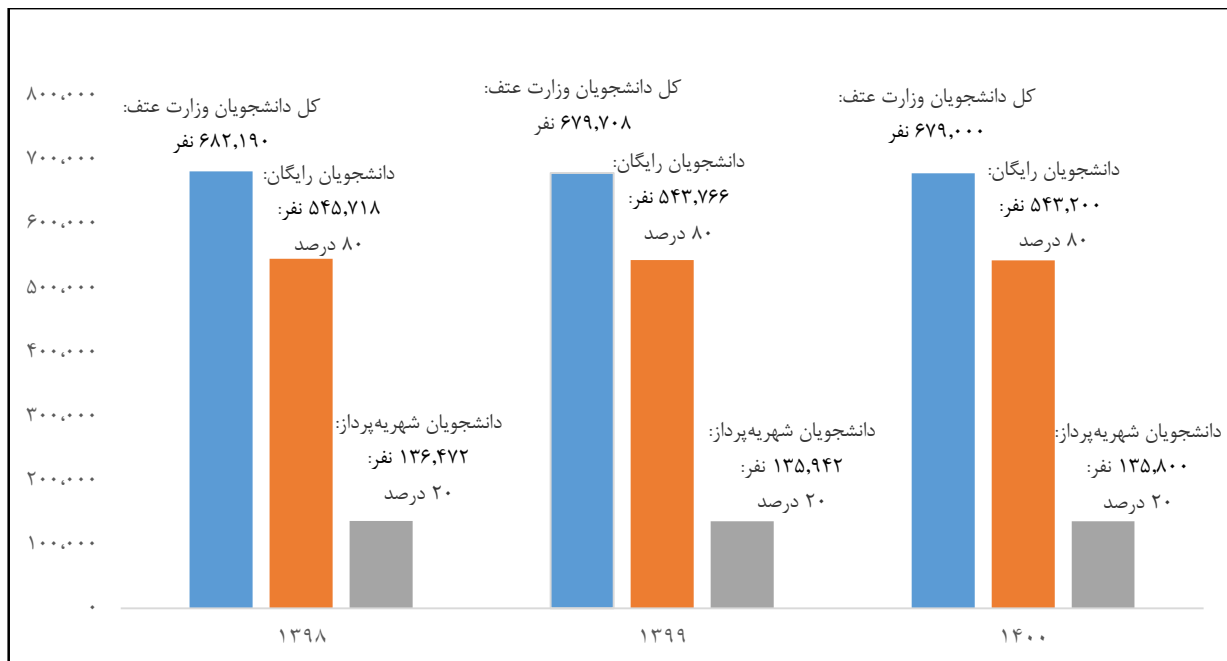
تعداد دانشجویان دولتی برای سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰، به ترتیب ۱،۷۹۸،۸۸۰ (۵۶ درصد) و ۱،۷۹۸،۰۰۰ (۵۶ درصد) نفر برآورد می‌شود. همچنین بر اساس پیش‌بینی‌های انجام شده تعداد دانشجویان غیردولتی برای سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ نیز به ترتیب ۱،۳۹۴،۴۷۳ (۴۴ درصد) و ۱،۳۹۴،۰۰۰ (۴۴ درصد) پیش‌بینی می‌شود.

نمودار (۳-۱): برآورد تعداد کل دانشجویان کشور برحسب دولتی و غیردولتی، ۱۳۹۹-۱۴۰۰

منبع: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

همان‌طوری که نمودار ۱-۴ نشان می‌دهد در سال ۱۳۹۸ تعداد ۵۴۵,۷۱۸ نفر معادل ۸۰ درصد از کل دانشجویان نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به صورت رایگان و تعداد ۱۳۶,۴۷۲ نفر معادل ۲۰ درصد به صورت شهریه‌پرداز مشغول به تحصیل بودند که با فرض ثبات نسبت مذکور، برآورد می‌شود در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ تعداد دانشجویان رایگان به ترتیب ۵۴۳,۷۶۶ نفر و ۵۴۳,۲۰۰ نفر و تعداد دانشجویان شهریه‌پرداز به ترتیب ۱۳۵,۹۴۲ نفر و ۱۳۵,۸۰۰ نفر باشد.

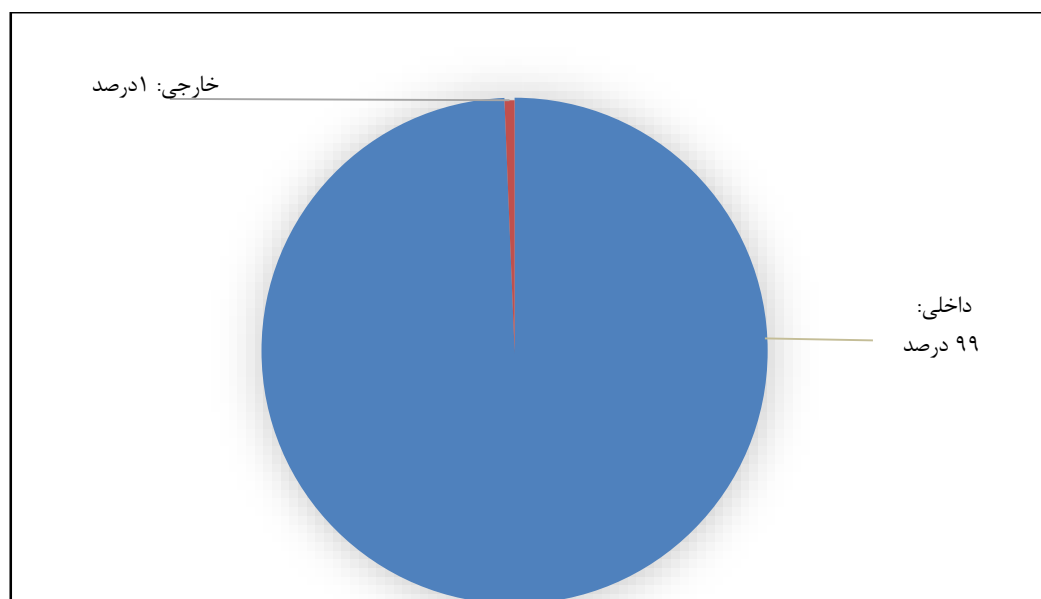

نمودار (۴-۱): تعداد و سهم دانشجویان رایگان و شهریه‌پرداز از کل دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۸-۱۴۰۰

منبع: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تعداد دانشجویان داخلی و خارجی

تعداد دانشجویان خارجی نشان‌دهنده توانایی نظام آموزش عالی هر کشور و سطح کیفی آموزش‌های ارائه شده به منظور جذب دانشجویان خارجی است. همچنین افزایش تعداد دانشجویان خارجی علاوه بر درآمدزایی ارزی، موجب مشارکت فعال در روند جهانی شدن علم و تسهیل انتقال فناوری و غنی شدن فرایند آموزش نیز می‌شود. در نمودار ۱-۵، سهم دانشجویان برحسب دانشجویان داخلی و دانشجویان خارجی نمایش داده شده است. در سال ۱۳۹۸ از کل دانشجویان کشور (۳،۳۷۳،۳۸۸ نفر)، ۳،۳۵۱،۷۸۷ نفر دانشجو داخلی و ۲۱،۶۰۱ نفر دانشجو خارجی بوده‌اند.

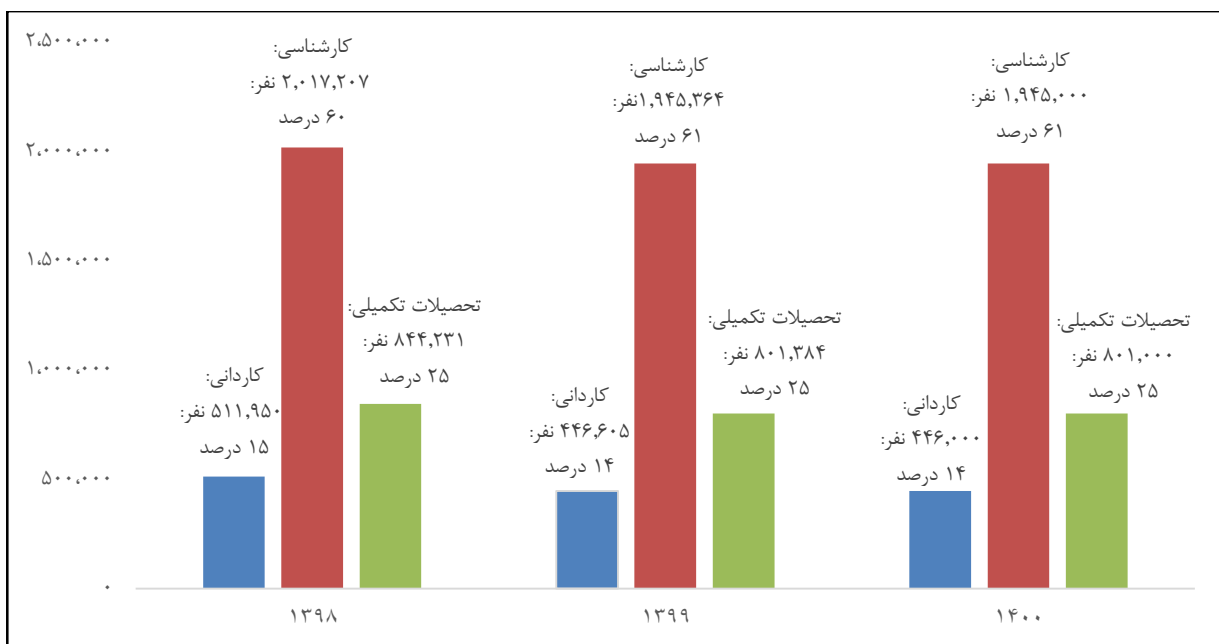
نمودار (۱-۵): سهم دانشجویان کشور برحسب داخلی و خارجی، ۱۳۹۸

منبع: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

برآورد می‌شود تعداد دانشجویان خارجی در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ به ترتیب ۲۰،۴۴۸ نفر و ۲۰،۰۰۰ نفر باشد. سهم این دانشجویان در مقایسه با تعداد دانشجویان داخلی که در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ به ترتیب ۳،۱۷۲،۹۰۵ نفر و ۳،۱۷۲،۰۰۰ نفر برآورد می‌شود که کمتر از یک درصد از کل دانشجویان خواهد بود. همچنین در سال ۱۳۹۸ تعداد ۶۷۴،۴۹۸ نفر از کل دانشجویان نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری را دانشجویان داخلی و تعداد ۷،۶۹۲ نفر دانشجویان خارجی تشکیل داده‌اند که برآورد می‌شود در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰، تعداد دانشجویان داخلی زیرنظام یادشده به ترتیب ۶۷۲،۹۱۱ نفر و ۶۷۲،۲۱۰ نفر و تعداد دانشجویان خارجی به ترتیب ۶،۷۹۷ نفر و ۶،۷۹۰ نفر باشد. شایان ذکر است سهم دانشجویان خارجی از کل دانشجویان نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری هم طی سال‌های مورد بررسی در حدود ۱ درصد است.

تعداد دانشجویان بر حسب سطوح تحصیلی

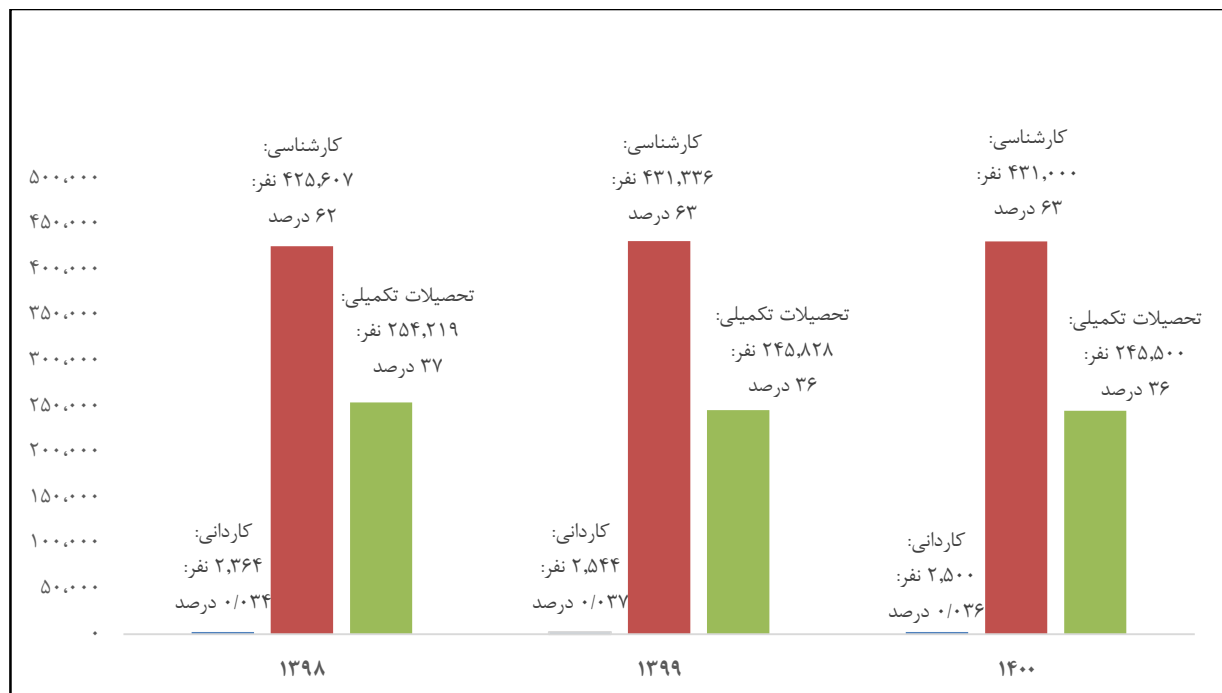
یکی از متغیرهای کمی مربوط به دانشجویان، ترکیب آنها بر حسب سطوح تحصیلی است. بررسی توزیع دانشجویان بر حسب سطوح تحصیلی نشان می‌دهد که از کل دانشجویان کشور در سال ۱۳۹۸ (۳,۳۷۳,۳۸۸ نفر)، ۵۱۱,۹۵۰ نفر در سطح کاردانی (۱۵ درصد)، ۲,۰۱۷,۲۰۷ نفر در سطح کارشناسی (۶۰ درصد) و ۸۴۴,۲۳۱ نفر در سطح تحصیلات تکمیلی (۲۵ درصد) اشتغال به تحصیل داشته‌اند. بر اساس برآوردهای انجام شده تعداد دانشجویان کاردانی برای سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰، به ترتیب معادل ۴۴۶,۶۰۵ نفر و ۴۴۶,۰۰۰ نفر (۱۴ درصد)، در سطح کارشناسی به ترتیب ۱,۹۴۵,۳۶۴ نفر و ۱,۹۴۵,۰۰۰ نفر (۶۱ درصد) و در دوره‌های تحصیلات تکمیلی برابر ۸۰۱,۳۸۴ نفر و ۸۰۱,۰۰۰ نفر (معادل ۲۵ درصد) خواهد بود.

نمودار (۱-۶): تعداد و سهم کل دانشجویان بر حسب سطوح تحصیلی، ۱۳۹۸-۱۴۰۰

منبع: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

همچنین تعداد و سهم دانشجویان نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به کل دانشجویان کشور بر حسب سطوح مختلف تحصیلی برای سال‌های ۱۳۹۸ و برآورد آن برای سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ حاکی از آن است که تعداد این دانشجویان در سطح کاردانی به ترتیب معادل ۲,۳۶۴ نفر (در سال ۱۳۹۸)، ۲,۵۴۴ نفر (در سال ۱۳۹۹) و ۲,۵۰۰ نفر (در سال ۱۴۰۰) خواهد بود. در سطح کارشناسی این تعداد در حد ۴۲۵,۶۰۷ نفر (در سال ۱۳۹۸)، ۴۳۱,۳۳۶ نفر در سال ۱۳۹۹ و ۴۳۱,۰۰۰ نفر (در سال ۱۴۰۰) پیش‌بینی می‌شود. در سطح تحصیلات تکمیلی تعداد دانشجویان به ترتیب برابر ۲۵۴,۲۱۹ نفر (در سال ۱۳۹۸)، ۲۴۵,۸۲۸ نفر (در سال ۱۳۹۹) و ۲۴۵,۵۰۰ نفر (در سال ۱۴۰۰) است.

نمودار (۱-۷): تعداد و سهم دانشجویان نظام حضوری وزارت علوم برحسب سطوح تحصیلی، ۱۳۹۹-۱۴۰۰

منبع: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تعداد دانشجویان بر حسب گروه‌های تحصیلی

در جدول ۱-۱، تعداد و سهم دانشجویان در مؤسسات آموزش عالی کشور برحسب گروه‌های تحصیلی به کل دانشجویان کشور و همچنین تعداد و سهم دانشجویان نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به تفکیک گروه‌های مختلف آموزشی به کل دانشجویان همان وزارت آمده است. در سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ بیشترین سهم از کل دانشجویان کشور در گروه تحصیلی علوم انسانی (در حدود ۴۸ درصد) مشغول به تحصیل بوده و این در حالی است که بیشترین سهم از دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در گروه فنی و مهندسی (در حدود ۳۵ درصد) حضور دارند. شایان ذکر است، در حالی که فقط ۶ درصد از دانشجویان کل کشور در گروه علوم پایه تحصیل می‌کنند، سهم این گروه آموزشی از کل دانشجویان نظام حضوری زیرنظام وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در حدود ۱۶ درصد است. با توجه به اهداف نقشه جامع علمی کشور و دیگر اسناد بالادستی (سیاست‌های ابلاغی برنامه ششم توسعه کشور و اهداف کمی آن) مبنی بر افزایش تعداد دانشجویان در گروه تحصیلی علوم پایه، ضرورت دارد سهم دانشجویان این گروه از کل دانشجویان افزایش پیدا کند.

جدول (۱-۱): تعداد و سهم کل دانشجویان و دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بر حسب گروه‌های تحصیلی به کل تعداد دانشجویان کشور و کل دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۴۰۰-۱۳۹۸

گروه تحصیلی		دانشجویان کل کشور						دانشجویان وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری					
		۱۳۹۸		۱۳۹۹		۱۴۰۰		۱۳۹۸		۱۳۹۹		۱۴۰۰	
		تعداد	سهم	تعداد	سهم	تعداد	سهم	تعداد	سهم	تعداد	سهم	تعداد	سهم
گروه علوم انسانی		۱,۶۳۸,۷۸۳	۴۸	۲۲۸,۰۲۷	۳۳	۱,۵۴۶,۲۰۰	۴۸	۰	۰	۲۳۰,۷۰۰	۳۴	۲۳۰,۷۰۰	۳۴
گروه علوم پایه		۲۱۰,۳۳۶	۶	۱۰۶,۵۷۸	۱۶	۲۰۶,۰۰۰	۶	۵۴	۰	۱۰۵,۵۰۰	۱۵	۱۰۵,۵۰۰	۱۵
گروه علوم پزشکی		۲۴۴,۹۳۷	۷	۱,۶۱۲	۰	۲۴۹,۲۰۰	۸	۱,۶۱۴	۰	۱,۶۰۰	۰	۱,۶۰۰	۰
گروه فنی و مهندسی		۸۹۶,۶۴۵	۲۷	۲۳۷,۵۱۴	۳۵	۸۳۴,۴۰۰	۲۶	۲۳۷,۵۱۸	۳۵	۲۳۵,۵۰۰	۳۵	۲۳۵,۵۰۰	۳۵
گروه کشاورزی و دامپزشکی		۱۲۷,۱۲۹	۴	۷۴,۴۲۷	۱۱	۱۱۵,۲۰۰	۴	۱	۰	۷۱,۷۰۰	۱۱	۷۱,۷۰۰	۱۱
گروه هنر		۲۵۵,۵۵۸	۸	۳۳,۶۰۸	۵	۲۴۱,۰۰۰	۸	۳۳,۶۰۸	۵	۳۴,۳۹۰	۵	۳۴,۳۹۰	۵
جمع کل		۳,۳۷۳,۳۸۸	۱۰۰	۶۸۲,۱۹۰	۱۰۰	۳,۱۹۲,۰۰۰	۱۰۰	۰	۰	۶۷۹,۰۰۰	۱۰۰	۶۷۹,۰۰۰	۱۰۰

منبع: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

*سهم دانشجویان گروه علوم پزشکی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل دانشجویان وابسته به وزارت در سال‌های ۱۴۰۰-۱۳۹۸ حدود ۰/۲ درصد می‌باشد که به دلیل اختصار در جدول صفر درج شده است.

در جدول ۱-۲، سهم دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در گروه‌های مختلف تحصیلی از تعداد کل دانشجویان کشور در همان گروه تحصیلی، ارائه شده است. بیشترین سهم از اشتغال به تحصیل دانشجویان نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل دانشجویان مربوط به همان گروه به گروه‌های تحصیلی کشاورزی و دامپزشکی (در حدود ۶۲ درصد) و علوم پایه (در حدود ۵۱ درصد) اختصاص دارد.

جدول (۱-۲): تعداد دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برحسب گروه تحصیلی و سهم هر یک از آنها از تعداد کل دانشجویان کشور برحسب گروه‌های تحصیلی، ۱۴۰۰-۱۳۹۸

سال			گروه تحصیلی
۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	
۱,۵۴۶,۲۰۰	۱,۵۴۶,۴۷۲	۱,۶۳۸,۷۸۳	تعداد دانشجویان گروه علوم انسانی کل کشور
۲۳۰,۷۰۰	۲۳۰,۷۲۷	۲۲۸,۲۷۵	تعداد دانشجویان گروه علوم انسانی نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۱۵	۱۵	۱۴	سهم دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل دانشجویان کشور در گروه علوم انسانی
۲۰۶,۰۰۰	۲۰۶,۲۰۶	۲۱۰,۳۳۶	تعداد دانشجویان گروه علوم پایه کل کشور
۱۰۵,۵۰۰	۱۰۵,۵۷۸	۱۰۶,۷۵۴	تعداد دانشجویان گروه علوم پایه نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۵۱	۵۱	۵۱	سهم دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل دانشجویان کشور در گروه علوم پایه
۲۴۹,۲۰۰	۲۴۹,۳۸۱	۲۴۴,۹۳۷	تعداد دانشجویان گروه علوم پزشکی کل کشور
۱,۶۰۰	۱,۶۱۲	۱,۶۱۴	تعداد دانشجویان گروه علوم پزشکی نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۱	۱	۱	سهم دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل دانشجویان کشور در گروه علوم پزشکی
۸۳۴,۴۰۰	۸۳۴,۷۳۸	۸۹۶,۶۴۵	تعداد دانشجویان گروه فنی و مهندسی کل کشور
۲۳۵,۵۰۰	۲۳۵,۵۱۴	۲۳۷,۵۱۸	تعداد دانشجویان گروه فنی و مهندسی نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۲۸	۲۸	۲۶	سهم دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل دانشجویان کشور در گروه فنی و مهندسی
۱۱۵,۲۰۰	۱۱۵,۴۶۸	۱۲۷,۱۲۹	تعداد دانشجویان گروه کشاورزی و دامپزشکی کل کشور
۷۱,۷۰۰	۷۱,۸۸۷	۷۴,۴۲۱	تعداد دانشجویان گروه کشاورزی و دامپزشکی نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۶۲	۶۲	۵۹	سهم دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل دانشجویان کشور در گروه کشاورزی و دامپزشکی
۲۴۱,۰۰۰	۲۴۱,۰۸۸	۲۵۵,۵۵۸	تعداد دانشجویان گروه هنر کل کشور
۳۴,۰۰۰	۳۴,۳۹۰	۳۳,۶۰۸	تعداد دانشجویان گروه هنر نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۱۴	۱۴	۱۳	سهم دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل دانشجویان کشور در گروه هنر
۳,۱۹۲,۰۰۰	۳,۱۹۲,۳۵۳	۳,۳۷۳,۳۸۸	جمع کل دانشجویان
۶۷۹,۰۰۰	۶۷۹,۷۰۸	۶۸۲,۱۹۰	جمع دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

منبع: اطلاعات اخذ شده از مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تعداد دانشجویان به تفکیک استان

در جدول ۱-۳ تعداد و سهم دانشجویان دولتی و غیردولتی در سال ۱۳۹۸، به تفکیک استان محل تحصیل را نشان می‌دهد. همان‌طوری که ملاحظه می‌شود استان‌های تهران با ۳۵۳,۶۵۰ نفر، خراسان رضوی با ۱۲۳,۴۲۶ نفر، اصفهان با ۱۲۲,۷۲۹ نفر و فارس با ۹۴,۵۹۱ نفر، بیشترین دانشجو در بخش دولتی را در میان استان‌های کشور داشته‌اند و همچنین استان‌های ایلام با ۱۹,۹۱۱ نفر، کهگیلویه و بویراحمد با ۲۱,۹۰۵ نفر، خراسان شمالی با ۲۲,۱۰۴ نفر و چهارمحال و بختیاری با ۲۳,۶۳۸ نفر، کمترین تعداد دانشجو در بخش دولتی را داشته‌اند. از نظر تعداد دانشجویان غیردولتی- غیرانتفاعی، استان‌های تهران با ۳۹۵,۸۵۴ نفر، اصفهان با ۱۱۰,۹۱۶ نفر، خراسان رضوی با ۱۰۲,۶۲۶ نفر و مازندران با ۸۷,۹۷۵ نفر بیشترین و استان‌های ایلام با ۶,۸۹۳ نفر

نفر، خراسان جنوبی با ۱۰،۱۵۸ نفر، کهگیلویه و بویراحمد با ۱۰،۵۰۸ نفر و خراسان شمالی با ۱۰،۶۵۲ نفر کمترین تعداد دانشجویان را داشته‌اند.

همچنین بررسی سهم دانشجویان دولتی و غیردولتی از کل دانشجویان در هر استان نشان می‌دهد که استان‌های خراسان جنوبی با ۷۵/۴ درصد، ایلام با ۷۴/۳ درصد و همدان با ۷۰/۲ درصد، بالاترین سهم دانشجویان دولتی از کل دانشجویان در همان استان را دارند. همچنین استان‌های قزوین با ۵۶/۹ درصد، تهران با ۵۲/۸ درصد و مازندران با ۵۱/۶ درصد، بالاترین سهم دانشجویان غیردولتی از کل دانشجویان در همان استان را داشته‌اند.

جدول (۱-۳): تعداد و سهم دانشجویان دولتی و غیردولتی به تفکیک استان، ۱۳۹۸

استان	دولتی		غیردولتی		جمع کل	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
آذربایجان شرقی	۹۱،۶۳۰	۵۶،۴	۷۰،۸۰۲	۴۳،۶	۱۶۲،۴۳۲	۱۰۰
آذربایجان غربی	۵۷،۱۹۶	۶۱،۱	۳۶،۴۱۱	۳۸،۹	۹۳،۶۰۷	۱۰۰
اردبیل	۳۰،۲۵۵	۶۳،۰	۱۷،۷۸۳	۳۷،۰	۴۸،۰۳۸	۱۰۰
اصفهان	۱۲۲،۷۲۹	۵۲،۵	۱۱۰،۹۱۶	۴۷،۵	۲۳۳،۶۴۵	۱۰۰
البرز	۵۷،۱۲۵	۵۸،۴	۴۰،۶۶۰	۴۱،۶	۹۷،۷۸۵	۱۰۰
ایلام	۱۹،۹۱۱	۷۴،۳	۶،۸۹۳	۲۵،۷	۲۶،۸۰۴	۱۰۰
بوشهر	۳۱،۱۰۷	۶۴،۴	۱۷،۱۸۴	۳۵،۶	۴۸،۲۹۱	۱۰۰
تهران	۳۵۳،۶۵۰	۴۷،۲	۳۹۵،۸۵۴	۵۲،۸	۷۴۹،۵۰۴	۱۰۰
چهارمحال و بختیاری	۲۳،۶۳۸	۶۸،۰	۱۱،۱۲۳	۳۲،۰	۳۴،۷۶۱	۱۰۰
خراسان جنوبی	۳۱،۱۲۰	۷۵،۴	۱۰،۱۵۸	۲۴،۶	۴۱،۲۷۸	۱۰۰
خراسان رضوی	۱۲۳،۴۲۶	۵۴،۶	۱۰۲،۶۲۶	۴۵،۴	۲۲۶،۰۵۲	۱۰۰
خراسان شمالی	۲۲،۱۰۴	۶۷،۵	۱۰،۶۵۲	۳۲،۵	۳۲،۷۵۶	۱۰۰
خوزستان	۹۱،۲۷۸	۵۳،۵	۷۹،۳۳۸	۴۶،۵	۱۷۰،۶۱۶	۱۰۰
زنجان	۲۶،۲۰۷	۶۵،۰	۱۴،۱۱۵	۳۵،۰	۴۰،۳۲۲	۱۰۰
سمنان	۴۴،۳۷۶	۶۲،۸	۲۶،۲۸۸	۳۷،۲	۷۰،۶۶۴	۱۰۰
سیستان و بلوچستان	۵۶،۱۶۳	۶۹،۸	۲۴،۳۴۶	۳۰،۲	۸۰،۵۰۹	۱۰۰
فارس	۹۴،۵۹۱	۵۳،۸	۸۱،۳۷۷	۴۶،۲	۱۷۵،۹۶۸	۱۰۰
قزوین	۳۰،۰۶۴	۴۳،۱	۳۹،۶۳۴	۵۶،۹	۶۹،۶۹۸	۱۰۰
قم	۳۷،۲۶۹	۵۸،۰	۲۷،۰۰۴	۴۲،۰	۶۴،۲۷۳	۱۰۰
کردستان	۳۱،۱۵۳	۶۹،۶	۱۳،۶۲۵	۳۰،۴	۴۴،۷۷۸	۱۰۰
کرمان	۷۴،۵۹۳	۶۶،۴	۳۷،۷۰۲	۳۳،۶	۱۱۲،۲۹۵	۱۰۰
کرمانشاه	۴۱،۴۲۹	۶۵،۸	۲۱،۴۸۹	۳۴،۲	۶۲،۹۱۸	۱۰۰
کهگیلویه و بویراحمد	۲۱،۹۰۵	۶۷،۶	۱۰،۵۰۸	۳۲،۴	۳۲،۴۱۳	۱۰۰
گلستان	۳۲،۱۵۵	۵۱،۶	۳۰،۱۷۴	۴۸،۴	۶۲،۳۲۹	۱۰۰
گیلان	۵۲،۶۸۵	۵۱،۶	۴۹،۴۸۰	۴۸،۴	۱۰۲،۱۶۵	۱۰۰
لرستان	۳۹۰،۰۷۱	۶۲،۱	۲۳۸،۸۵۱	۳۷،۹	۶۲۹،۹۲۲	۱۰۰
مازندران	۸۲،۶۲۱	۴۸،۴	۸۷،۹۷۵	۵۱،۶	۱۷۰،۵۹۶	۱۰۰
مرکزی	۳۳،۹۳۶	۵۴،۳	۲۸،۵۲۱	۴۵،۷	۶۲،۴۵۷	۱۰۰
هرمزگان	۳۲،۳۰۷	۵۷،۵	۲۳،۹۰۴	۴۲،۵	۵۶،۲۱۱	۱۰۰
همدان	۴۶،۶۶۰	۷۰،۲	۱۹،۷۷۵	۲۹،۸	۶۶،۴۳۵	۱۰۰
یزد	۴۵،۳۶۶	۶۴،۰	۲۵،۵۰۰	۳۶،۰	۷۰،۸۶۶	۱۰۰

جدول (۱-۳): تعداد و سهم دانشجویان دولتی و غیردولتی به تفکیک استان، ۱۳۹۸

جمع کل		غیردولتی		دولتی		استان
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۱۰۰	۳.۳۷۳.۳۸۸	۴۴,۳	۱.۴۹۵.۶۶۸	۵۵,۷	۱.۸۷۷.۷۲۰	جمع

منبع: اطلاعات اخذ شده از مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

حال چنانچه توزیع تعداد دانشجویان در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برحسب استان‌ها (جدول ۱-۴) را بررسی کنیم، مشاهده می‌شود به ترتیب استان‌های تهران با ۱۳۴,۰۴۸ نفر (۱۹/۶۵ درصد)، خراسان رضوی با ۴۵,۶۱۵ نفر (۶/۶۹ درصد)، آذربایجان شرقی با ۴۳,۳۵۶ نفر (۶/۳۶ درصد) و اصفهان با ۳۸,۹۶۶ نفر (۵/۷۱ درصد)، بیشترین و استان‌های کهگیلویه و بویراحمد با ۵,۶۶۲ نفر (۰/۸۳ درصد)، ایلام با ۶,۶۴۳ نفر (۰/۹۷ درصد)، چهارمحال و بختیاری با ۶,۸۸۶ نفر (۱/۰۱ درصد) و بوشهر با ۷,۳۴۲ نفر (۱/۰۸ درصد)، کمترین تعداد دانشجویان در نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۳۹۸ را داشته‌اند.

جدول (۱-۴): تعداد دانشجویان وزارت، علوم تحقیقات و فناوری به تفکیک استان، ۱۳۹۸

دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری		استان
تعداد	سهم از کل	
۴۳,۳۵۶	۶,۳۶	آذربایجان شرقی
۱۷,۶۳۸	۲,۵۹	آذربایجان غربی
۱۱,۰۹۹	۱,۶۳	اردبیل
۳۸,۹۶۶	۵,۷۱	اصفهان
۱۶,۳۱۷	۲,۳۹	البرز
۶,۶۴۳	۰,۹۷	ایلام
۷,۳۴۲	۱,۰۸	بوشهر
۱۳۴,۰۴۸	۱۹,۶۵	تهران
۶,۸۸۶	۱,۰۱	چهارمحال و بختیاری
۱۶,۲۵۰	۲,۳۸	خراسان جنوبی
۴۵,۶۱۵	۶,۶۹	خراسان رضوی
۹,۶۷۴	۱,۴۲	خراسان شمالی
۲۱,۱۵۳	۳,۱	خوزستان
۱۰,۹۵۱	۱,۶۱	زنجان
۲۶,۹۷۶	۳,۹۵	سمنان
۲۶,۷۷۴	۳,۹۲	سیستان و بلوچستان
۲۷,۲۶۷	۴	فارس
۱۳,۳۵۶	۱,۹۶	قزوین
۱۷,۵۸۷	۲,۵۸	قم
۱۰,۶۳۹	۱,۵۶	کردستان
۲۸,۶۳۸	۴,۲	کرمان
۱۴,۰۱۰	۲,۰۵	کرمانشاه
۵,۶۶۲	۰,۸۳	کهگیلویه و بویراحمد
۱۱,۴۱۹	۱,۶۷	گلستان
۱۶,۸۰۷	۲,۴۶	گیلان
۱۲,۴۴۲	۱,۸۲	لرستان
۲۶,۸۴۱	۳,۹۳	مازندران
۱۱,۱۷۱	۱,۶۴	مرکزی
۷,۸۵۴	۱,۱۵	هرمزگان
۲۰,۹۴۶	۳,۰۷	همدان
۱۷,۸۶۳	۲,۶۲	یزد
۶۸۲,۱۹۰	۱۰۰	جمع

منبع: اطلاعات اخذ شده از مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

۱-۲-۲- فارغ التحصیلان

یکی از مهم‌ترین متغیرهای آموزش عالی، تعداد فارغ التحصیلان است. تعداد فارغ التحصیلان نشان‌دهنده خروجی نظام آموزش عالی است. هرچند بررسی تعداد، صرفاً به کمیت آنها اشاره دارد و بررسی کیفیت آن‌ها می‌تواند تناسب بین آموخته‌ها با نیازهای بازار کار را نشان دهد. در جدول ۱-۵ تعداد و سهم فارغ التحصیلان در مؤسسات آموزش عالی کشور برحسب گروه‌های تحصیلی به کل تعداد فارغ التحصیلان کشور و همچنین تعداد و سهم فارغ التحصیلان نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به تفکیک گروه‌های مختلف آموزشی به تعداد کل فارغ التحصیلان همان وزارت آمده است. در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ بیشترین سهم از کل فارغ التحصیلان کشور و بیشترین سهم از فارغ التحصیلان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به گروه تحصیلی علوم انسانی به ترتیب در حدود ۵۰ درصد و حدود ۳۵ درصد تعلق داشته است. همچنین فارغ التحصیلان گروه تخصصی کشاورزی و دامپزشکی در این سال‌ها کمترین سهم (حدود ۳/۵ درصد) از کل تعداد فارغ التحصیلان کشور را داشته‌اند. این در حالی است که کمترین سهم فارغ التحصیلان در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به گروه تخصصی علوم پزشکی با سهمی حدود ۰/۳ درصد اختصاص داشته است.

جدول (۱-۵): تعداد و سهم کل فارغ التحصیلان و فارغ التحصیلان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برحسب گروه‌های تحصیلی به کل فارغ التحصیلان کشور و کل فارغ التحصیلان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۷-۱۳۹۸

۱۳۹۸		۱۳۹۷		۱۳۹۸		۱۳۹۷		گروه تحصیلی
وزارت، علوم تحقیقات و فناوری		کل کشور		وزارت، علوم تحقیقات و فناوری		کل کشور		
۳۵,۳	۳۵,۹۹۳	۴۹,۴	۳۱۶,۱۷۹	۳۴,۵	۳۵,۵۳۰	۵۰,۳	۳۴۹,۶۵۲	گروه علوم انسانی
۱۵,۲	۱۵,۴۹۴	۴,۶	۲۹,۶۶۱	۱۵,۵	۱۵,۹۵۶	۴,۷	۳۲,۹۰۳	گروه علوم پایه
۰,۳	۲۵۵	۵,۹	۳۷,۷۵۳	۰,۳	۳۱۸	۵,۷	۳۹,۴۰۳	گروه علوم پزشکی
۳۳	۳۳,۶۵۱	۲۸,۴	۱۸۱,۶۲۹	۳۳,۳	۳۴,۲۷۱	۲۸,۳	۱۹۶,۷۹۸	گروه فنی و مهندسی
۱۱,۵	۱۱,۶۷۳	۳,۵	۲۲,۲۱۸	۱۱,۶	۱۱,۸۸۸	۳,۳	۲۲,۶۵۷	گروه کشاورزی و دامپزشکی
۴,۷	۴,۷۷۲	۸,۲	۵۲,۸۲۲	۴,۸	۴,۹۱۵	۷,۷	۵۳,۶۴۲	گروه هنر
۱۰۰	۱۰۱,۸۳۸	۱۰۰	۶۴۰,۲۶۲	۱۰۰,۰	۱۰۲,۸۷۸	۱۰۰	۶۹۵,۰۵۵	جمع کل

منبع: اطلاعات اخذ شده از مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی (میلیون ریال)

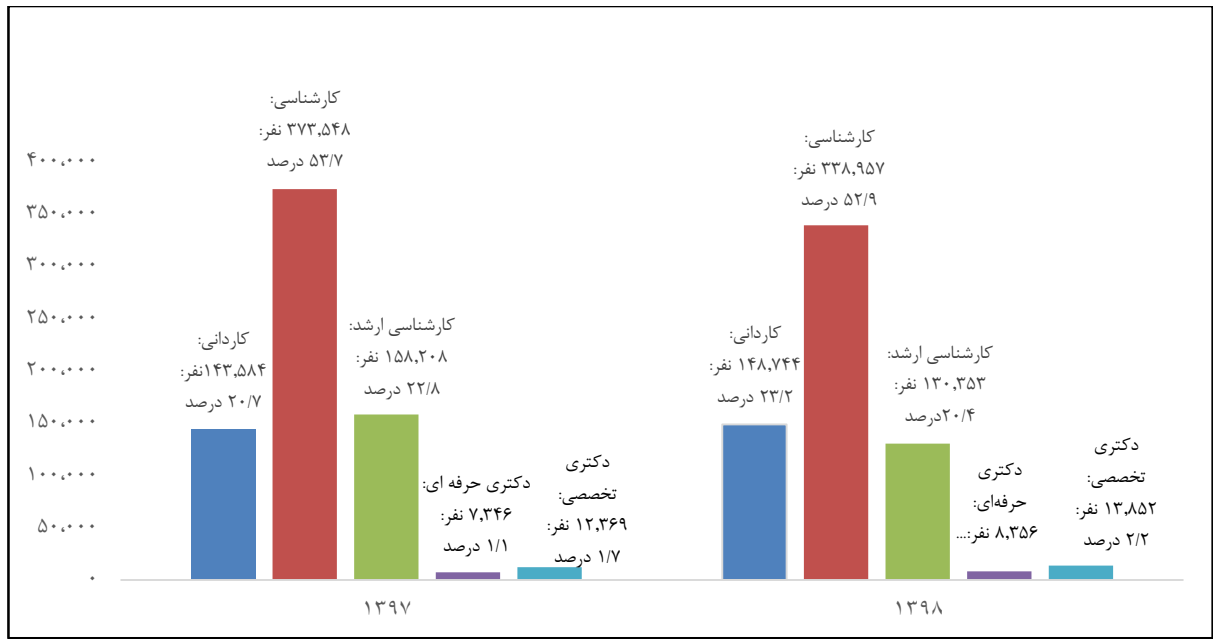
بررسی توزیع فارغ التحصیلان برحسب سطوح تحصیلی نشان می‌دهد که از کل فارغ التحصیلان کشور در سال ۱۳۹۷ (۶۹۵,۰۵۵ نفر)، ۱۴۳,۵۸۴ نفر در سطح کاردانی (۲۰/۷ درصد)، ۳۷۳,۵۴۸ نفر در سطح کارشناسی (۵۳/۷ درصد)، ۱۵۸,۲۰۸ نفر در سطح کارشناسی ارشد (۲۲/۸ درصد)، ۷,۳۴۶ نفر (۱/۱ درصد) در سطح

دکتری حرفه‌ای و ۱۲,۳۶۹ نفر (۱/۷ درصد) در سطح دکتری تخصصی تحصیلات خود را به اتمام رسانده‌اند. از کل فارغ‌التحصیلان در سال ۱۳۹۸، ۱۴۸,۷۴۴ نفر (۲۳/۲ درصد) در دوره‌های تحصیلی کاردانی، ۳۳۸,۹۵۷ نفر (۵۲/۹ درصد) در مقطع کارشناسی، ۱۳۰,۳۵۳ نفر (۲۰/۴ درصد) در مقطع کارشناسی ارشد، ۸,۳۵۶ نفر (۱/۳ درصد) در مقطع دکتری حرفه‌ای و ۱۳,۸۵۲ نفر (۲/۲ درصد) در مقطع دکتری تخصصی دانش‌آموخته شده‌اند. افزایش سهم دانش‌آموختگان مقطع دکتری در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ قابل توجه است. همچنین بررسی تعداد و سهم فارغ‌التحصیلان نظام حضوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به تفکیک گروه‌های مختلف آموزشی به تعداد کل فارغ‌التحصیلان همان وزارت نشان می‌دهد که بیشترین تعداد فارغ‌التحصیلان در سال ۱۳۹۷ به ترتیب در مقطع کارشناسی با ۵۵/۳ درصد (۵۶,۸۶۷ نفر) و کارشناسی ارشد با ۳۶/۷ درصد (۳۷,۸۲۸ نفر) و در سال ۱۳۹۸ در همین مقاطع تحصیلی به ترتیب در مقطع کارشناسی با ۵۶/۳ درصد (۵۷,۳۱۵ نفر) و کارشناسی ارشد با ۳۵/۳ درصد (۳۵,۹۳۵ نفر) بوده است.

جدول (۱-۶): تعداد و سهم کل فارغ‌التحصیلان و فارغ‌التحصیلان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برحسب سطوح تحصیلی به کل فارغ‌التحصیلان کشور و کل فارغ‌التحصیلان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۷-۱۳۹۸

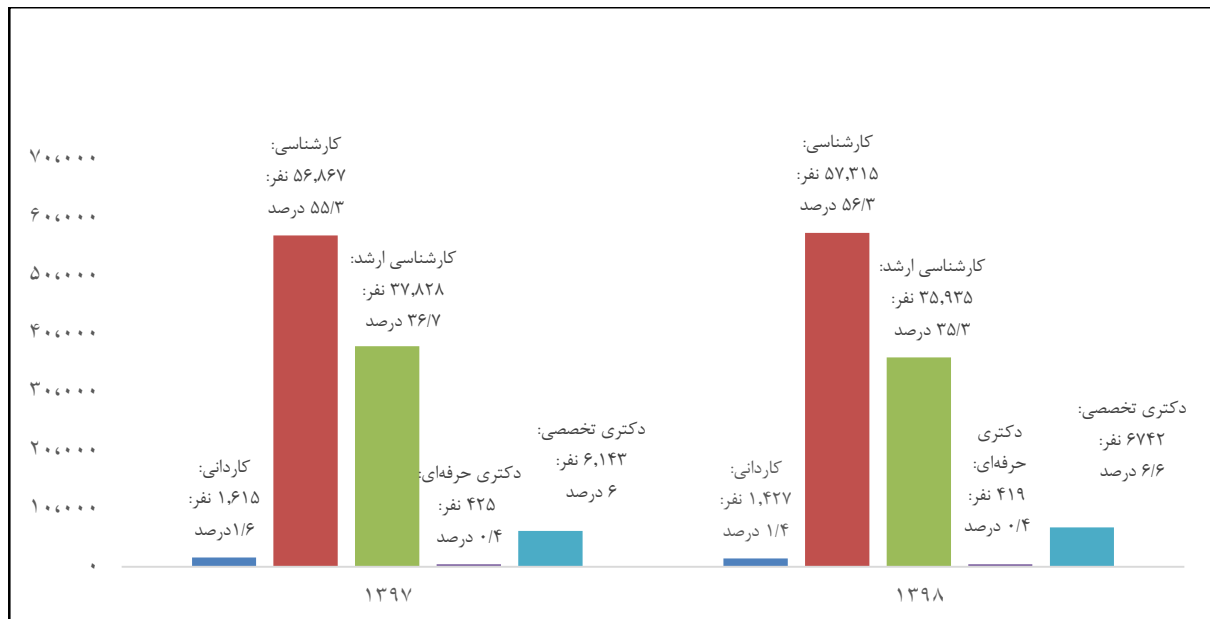
۱۳۹۸		۱۳۹۷		۱۳۹۸		۱۳۹۷		سطوح تحصیلی
وزارت، علوم تحقیقات و فناوری		کل کشور		وزارت، علوم تحقیقات و فناوری		کل کشور		
۱,۴	۱,۴۲۷	۲۳,۲	۱۴۸,۷۴۴	۱,۶	۱,۶۱۵	۲۰,۷	۱۴۳,۵۸۴	کاردانی
۵۶,۳	۵۷,۳۱۵	۵۲,۹	۳۳۸,۹۵۷	۵۵,۳	۵۶,۸۶۷	۵۳,۷	۳۷۳,۵۴۸	کارشناسی
۳۵,۳	۳۵,۹۳۵	۲۰,۴	۱۳۰,۳۵۳	۳۶,۷	۳۷,۸۲۸	۲۲,۸	۱۵۸,۲۰۸	کارشناسی ارشد
۰,۴	۴۱۹	۱,۳	۸,۳۵۶	۰,۴	۴۲۵	۱,۱	۷,۳۴۶	دکتری عمومی (حرفه‌ای)
۶,۶	۶,۷۴۲	۲,۲	۱۳,۸۵۲	۶,۰	۶,۱۴۳	۱,۷	۱۲,۳۶۹	دکتری تخصصی
۱۰۰	۱۰۱,۸۳۸	۱۰۰	۶۴۰,۲۶۲	۱۰۰	۱۰۲,۸۷۸	۱۰۰	۶۹۵,۰۵۵	جمع کل

منبع: اطلاعات اخذ شده از مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی (میلیون ریال)

نمودار (۸-۱): تعداد و سهم فارغ التحصیلان کل کشور برحسب سطوح تحصیلی، ۱۳۹۷-۱۳۹۸

منبع: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

نمودار (۹-۱): تعداد و سهم فارغ التحصیلان نظام حضوری وزارت علوم برحسب سطوح تحصیلی، ۱۳۹۷-۱۳۹۸

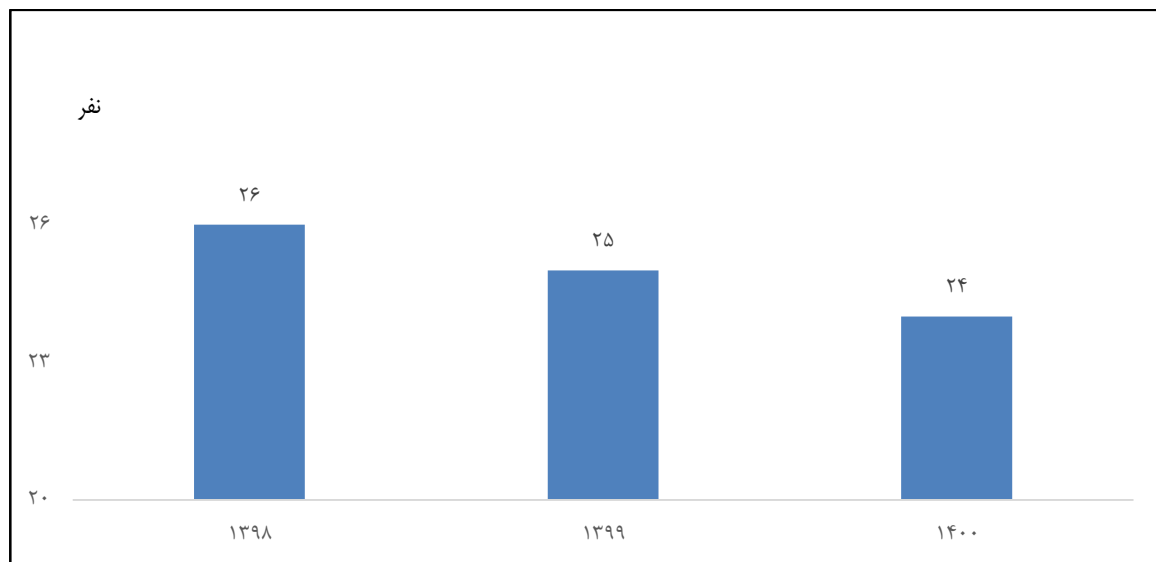
منبع: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

۱-۲-۳- اعضای هیئت علمی

تعداد کل اعضای هیئت علمی در سال ۱۳۹۸، ۸۶،۲۵۹ نفر است. از این تعداد ۵۰،۷۹۷ نفر در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی بخش دولتی و ۳۵،۴۶۲ نفر در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی بخش غیردولتی، آموزش دانشجویان را بر عهده دارند. سهم اعضای هیئت علمی شاغل در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از کل اعضای هیئت علمی کشور ۳۱ درصد (۲۶،۴۵۷ نفر) است.

نسبت دانشجویان به اعضای هیئت علمی تمام‌وقت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

نسبت دانشجویان به اعضای هیئت علمی یک شاخص کیفی است و به منظور برقراری توازن و ارتقای کیفیت در نظام آموزش عالی در برنامه‌های توسعه کشور هدف‌گذاری می‌شود؛ به عبارت دیگر، این شاخص ناظر بر کیفیت آموزش دانشجویان در نظام آموزش عالی است. واضح است که میزان این شاخص در صورت بالا بودن منجر به افت کیفی و در صورت پایین بودن منجر به کاهش بهره‌وری از اعضای هیئت علمی می‌شود. نسبت دانشجویان به اعضای هیئت علمی تمام‌وقت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۳۹۸، معادل ۲۶ دانشجو در مقابل هر عضو هیئت علمی تمام‌وقت بوده است. استخدام ۹۶۴ عضو هیئت علمی جدید در سال ۱۳۹۹ باعث بهبود این شاخص شد. بدین ترتیب، میزان این شاخص در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ به ترتیب به ۲۵ و ۲۴ دانشجو در مقابل هر عضو هیئت علمی تمام‌وقت خواهد رسید. تحولات مربوط به این شاخص در نمودار ۱-۱۰ نمایش داده شده است.

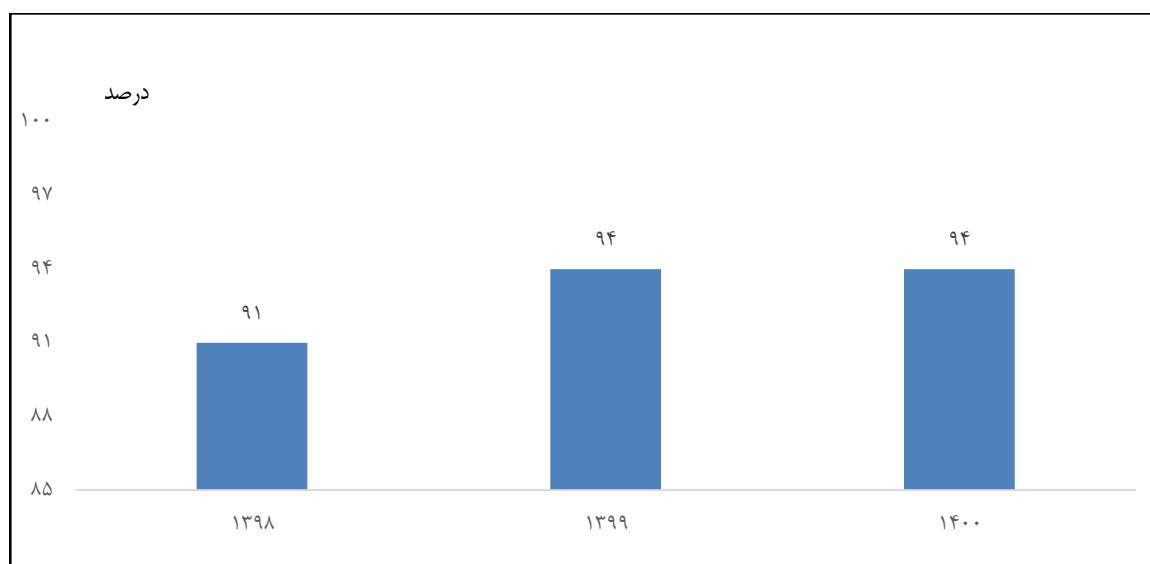

نمودار (۱-۱۰): نسبت دانشجویان به اعضای هیئت علمی تمام‌وقت وزارت عتف، ۱۳۹۸-۱۴۰۰

منبع: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

سهم اعضای هیئت علمی تماموقت استادیار به بالا به کل اعضای هیئت علمی تماموقت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برای تداوم و دستیابی به توسعه پایدار در زمینه‌های علمی، توجه به ارتقاء کیفیت، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. توجه به ارتقای کیفیت در آموزش عالی سبب هدف‌گذاری شاخص دیگری در بخش آموزش عالی شده است. این شاخص، سهم اعضای هیئت علمی تماموقت استادیار و بالاتر به کل اعضای هیئت علمی تماموقت در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. همان‌طور که در نمودار ۱-۱۱ آمده است، برآورد می‌شود در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ سهم اعضای هیئت علمی تماموقت استادیار به بالا به کل اعضای هیئت علمی تماموقت (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)، ۹۴ درصد باشد که نسبت به میزان این شاخص در سال ۱۳۹۸ (۹۱ درصد)، ۳ درصد بهبود خواهد داشت.

نمودار (۱-۱۱): سهم اعضای هیئت علمی تماموقت استادیار به بالا به کل اعضای هیئت علمی تماموقت وزارت عتف، ۱۳۹۸-۱۴۰۰
منبع: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

جدول (۱-۷): شاخص‌های کمی و کیفی بخش آموزش عالی، ۱۳۹۸-۱۴۰۰

برآورد		عملکرد	واحد	عنوان شاخص
۱۴۰۰	۱۳۹۹			
۳,۱۹۲,۰۰۰	۳,۱۹۳,۳۵۳	۳,۳۷۳,۳۸۸	نفر	تعداد کل دانشجویان
۶۷۹,۰۰۰	۶۷۹,۷۰۸	۶۸۲,۱۹۰	نفر	تعداد دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۱,۷۹۸,۰۰۰	۱,۷۹۸,۸۸۰	۱,۸۷۷,۷۲۰	نفر	تعداد دانشجویان دولتی
۱,۳۹۴,۰۰۰	۱,۳۹۴,۴۷۳	۱,۴۹۵,۶۶۸	نفر	تعداد دانشجویان غیردولتی
۵۴۳,۲۰۰	۵۴۳,۷۶۶	۵۴۵,۷۱۸	نفر	تعداد دانشجویان رایگان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۱۳۵,۸۰۰	۱۳۵,۹۴۲	۱۳۶,۴۷۲	نفر	تعداد دانشجویان شهریه پرداز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۳,۱۷۲,۰۰۰	۳,۱۷۲,۹۰۵	۳,۳۵۱,۷۸۷	نفر	تعداد دانشجویان داخلی
۲۰,۰۰۰	۲۰,۴۴۸	۲۱,۶۰۱	نفر	تعداد دانشجویان خارجی
۶۷۲,۲۱۰	۶۷۲,۹۱۱	۶۷۴,۴۹۸	نفر	تعداد دانشجویان داخلی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

جدول (۱-۷): شاخص‌های کمی و کیفی بخش آموزش عالی، ۱۴۰۰-۱۳۹۸

برآورد		عملکرد	واحد	عنوان شاخص
۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸		
۶,۷۹۰	۶,۷۹۷	۷,۶۹۲	نفر	تعداد دانشجویان خارجی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۴۴۶,۰۰۰	۴۴۶,۶۰۵	۵۱۱,۹۵۰	نفر	تعداد دانشجویان کاردانی
۲,۵۰۰	۲,۵۴۴	۲,۳۶۴	نفر	تعداد دانشجویان کاردانی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۱,۹۴۵,۰۰۰	۱,۹۴۵,۳۶۴	۲,۰۱۷,۲۰۷	نفر	تعداد دانشجویان کارشناسی
۴۳۱,۰۰۰	۴۳۱,۳۳۶	۴۲۵,۶۰۷	نفر	تعداد دانشجویان کارشناسی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۸۰۱,۰۰۰	۸۰۱,۳۸۴	۸۴۴,۲۳۱	نفر	تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی
۲۴۵,۵۰۰	۲۴۵,۸۲۸	۲۵۴,۲۱۹	نفر	تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۲۴	۲۵	۲۶	نفر	نسبت دانشجو به اعضای هیئت علمی تمام‌وقت (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)
۹۴	۹۴	۹۱	درصد	سهم اعضای هیئت علمی تمام‌وقت استادیار به بالا به کل اعضای هیئت علمی تمام‌وقت (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)

منبع: اطلاعات اخذ شده از مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

۱-۳- تحلیل و تبیین نماگرهای عملکردی بخش

جداول شماره ۱۱ و ۱۲ قانون برنامه ششم توسعه کشور، حاوی اهداف کمی بخش آموزش عالی در دوره برنامه است. توجه به اهداف کمی مندرج در برنامه ششم توسعه کشور اهمیت ویژه‌ای در برآورد اعتبارات مورد نیاز دارد. این اهمیت بدان لحاظ است که تحقق آن‌ها تا حد زیادی وابسته به تأمین اعتبارات لازم برای آن است. در این قسمت تصویر اهداف کمی بخش آموزش عالی در برنامه ششم توسعه کشور طی دوره ۱۳۹۸-۱۴۰۰ ارائه و مورد تحلیل قرار گرفته است.

بررسی وضعیت موجود و آتی در بخش آموزش عالی مستلزم وجود شاخص‌هایی است که امکان مقایسه و تحلیل را مهیا سازد. شاخص‌های آموزش عالی شامل دو بعد کمی و کیفی است. شاخص‌هایی مانند تعداد دانشجویان، نرخ ناخالص ثبت‌نام دانشجویان و ... بعد کمی آموزش عالی را اندازه‌گیری می‌کنند. در حالی که شاخص‌هایی مانند نسبت دانشجویان به اعضای هیئت‌علمی تمام‌وقت و ... در زمره شاخص‌های کیفی قرار دارند.

مهم‌ترین متغیر در بخش آموزش عالی در برنامه‌های توسعه کشور، تعداد دانشجویان است. این متغیر می‌تواند توان علمی و تخصصی بالقوه را تا حدودی بیان نماید. بر اساس اهداف کمی قانون برنامه ششم توسعه کشور، تعداد کل دانشجویان کشور معادل ۴۳۸۰۰۰۰ نفر در سال ۱۳۹۸ و برابر ۴۳۰۰۰۰۰ نفر در سال ۱۴۰۰ پیش‌بینی شده است. عملکرد تعداد کل دانشجویان در سال ۱۳۹۸، به میزان ۳۳۷۳۳۸۸ نفر بوده است. بر اساس برآوردهای انجام شده تعداد دانشجویان کل کشور در سال جاری حدود ۳۱۹۳۳۵۳ نفر و سال آینده حدود ۳۱۹۲۰۰۰ نفر برآورد می‌شود.

بر اساس اهداف کمی برنامه ششم توسعه کشور شاخص نسبت دانشجویان به جمعیت ۱۸-۲۴ سال، طی سال‌های برنامه روندی افزایشی دارد و مقرر است از ۵۳/۷ درصد در سال ۱۳۹۸ به ۵۴ درصد در سال ۱۴۰۰ ارتقا یابد. شاخص مذکور ظرفیت نظام آموزشی را برای ثبت‌نام متقاضیان گروه سنی ۱۸-۲۴ نشان می‌دهد. با توجه به کاهش دو عامل جمعیت ۱۸ تا ۲۴ سال و همچنین کاهش تعداد دانشجویان کل کشور، میزان شاخص

نرخ ناخالص ثبت نام دانشجویان طی سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰ با ثبات نسبی در حدود ۴۰ درصد پیش‌بینی می‌شود.

بررسی توزیع تعداد دانشجویان بر حسب دولتی و غیردولتی حاکی از آن است که تعداد دانشجویان دولتی در سال ۱۳۹۸، معادل ۱۸۷۷۷۲۰ نفر (۵۵/۶ درصد از کل دانشجویان کشور) در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی مشغول به تحصیل بوده‌اند. با توجه به سیاست‌های برنامه ششم توسعه کشور مبنی بر افزایش سهم دانشجویان غیردولتی، برآورد می‌شود تعداد دانشجویان دولتی طی سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ به طور متوسط سالانه حدود ۷۸۸۰۰ نفر نسبت به سال ۱۳۹۸ کاهش داشته باشد. علی‌رغم کاهش تعداد دانشجویان بخش دولتی، سهم این دانشجویان از کل دانشجویان کشور به دلیل کاهش بیشتر تعداد دانشجویان غیردولتی، ۵۶ درصد خواهد شد.

تعداد دانشجویان داخلی بر اساس اهداف کمی برنامه معادل ۴۳۱۴۰۰۰ نفر در سال ۱۳۹۸ و برابر ۴۲۲۳۰۰۰ نفر در سال ۱۴۰۰ است. عملکرد شاخص فوق در سال ۱۳۹۸، معادل ۳۳۵۱۷۸۷ نفر و در سال ۱۳۹۹، ۳۱۷۲۹۰۵ نفر برآورد می‌شود. بنابراین، تعداد دانشجویان داخلی در این سال‌ها به ترتیب معدل ۷۷ درصد و ۷۵ درصد اهداف برنامه را محقق نموده‌اند.

حضور مؤثر نظام آموزش عالی کشور در نشر علم و توسعه فناوری و تربیت دانشجو در سطح بین‌المللی، یکی از اهداف بخش آموزش عالی در برنامه ششم توسعه کشور است. بنابراین، رصد تعداد دانشجویان خارجی (غیرایرانی) به عنوان یکی از متغیرهای اصلی در راستای تحقق هدف فوق مورد توجه قرار گرفت. سهم دانشجویان خارجی از کل دانشجویان کشور در سال ۱۳۹۸، حدود ۰/۶۴ درصد (۲۱۶۰۱ نفر) از کل دانشجویان کشور بوده است. بر اساس اهداف مندرج در قانون برنامه ششم توسعه کشور مقرر است تعداد دانشجویان خارجی در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۸ در حد ۱۱۰۰۰ نفر افزایش یابد. اعمال تحریم‌های بین‌المللی و بحران کرونا بر حوزه بین‌الملل آموزش عالی و شرایط دانشجویان بین‌المللی نیز تأثیر گذاشته است، به طوری که پیش‌بینی می‌شود به علت محدودیت و بسته بودن مرزها، تحصیل دانشجویان خارجی، با کاهش قابل ملاحظه‌ای روبه‌رو شود.

ساختار دانشجویان بر حسب سطوح تحصیلی، یکی دیگر از اهداف برنامه ششم توسعه کشور است. تعداد دانشجویان کاردانی و تحصیلات تکمیلی دو شاخصی است که در طول سال‌های برنامه ششم توسعه کشور روند رو به افزایش داشته است. برآورد می‌شود عملکرد سهم تعداد دانشجویان کاردانی از کل دانشجویان کشور طی سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۳۹۹، با کاهش روبه‌رو شود، اما سهم تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی از کل دانشجویان کشور در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹، ۲۵ درصد (حدود ۸۰۱۰۰۰ نفر) برآورد می‌شود. هدف کمی پیش‌بینی شده در برنامه ششم توسعه برای دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی در سال ۱۳۹۸، حدود ۳۸۲۱۶۹ نفر بیشتر از عملکرد آن در همین سال و همچنین تعداد دانشجویان کاردانی نیز ۴۰۷۸۵۰ نفر بیشتر از عملکرد آن در همین سال است.

افزایش تعداد دانشجویان گروه علوم پایه طی سال‌های برنامه ششم توسعه کشور به دلیل کاهش سهم دانشجویان این گروه تخصصی در سال‌های قبل و اهمیت این گروه تخصصی در توسعه مرزهای دانش مورد

توجه قرار گرفته است. بر اساس اهداف برنامه، مقرر است تعداد دانشجویان شاغل به تحصیل در این گروه تخصصی از ۳۶۲۶۰۰ نفر در سال ۱۳۹۸ به ۳۸۷۰۰۰ نفر در سال ۱۴۰۰ افزایش یابد. برآورد می‌شود عملکرد تعداد دانشجویان این گروه تخصصی در سال ۱۳۹۹، حدود ۲۰۶۲۰۶ نفر باشد و در نتیجه هدف کمی مذکور در این سال در حد ۵۶ درصد تحقق یابد.

برای تداوم و دستیابی به توسعه پایدار در زمینه‌های علمی، توجه به ارتقاء کیفیت، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. توجه به ارتقاء کیفیت در آموزش عالی سبب هدف‌گذاری دو شاخص دیگری در بخش آموزش عالی شده است. این دو شاخص عبارت از نسبت دانشجو به اعضای هیئت علمی تمام‌وقت و سهم اعضای هیئت علمی تمام‌وقت استادیار و بالاتر به کل اعضای هیئت علمی تمام‌وقت است.

بالا بودن میزان شاخص نسبت دانشجو به اعضای هیئت علمی تمام‌وقت در دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منجر به افت کیفی و پایین بودن آن منجر به کاهش بهره‌وری می‌شود. بر اساس اهداف کمی مندرج در قانون برنامه ششم توسعه کشور، مقرر شده است، نسبت شاخص مذکور در دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از ۲۲ نفر دانشجو در مقابل هر عضو هیئت علمی در سال ۱۳۹۷، به ۲۰ نفر دانشجو در مقابل هر عضو هیئت علمی در سال ۱۴۰۰ بهبود یابد. در دانشگاه‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی میزان این شاخص در حد ۱۰ نفر دانشجو در مقابل هر عضو هیئت علمی هدف‌گذاری شده است.

عملکرد این شاخص در دو وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به ترتیب معادل ۲۶ نفر و ۱۱ نفر دانشجو در مقابل هر عضو هیئت علمی در سال ۱۳۹۸ بوده است. پیش‌بینی می‌شود مقدار این شاخص طی سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰ در دانشگاه‌های گروه غیرپزشکی و گروه پزشکی بهبود یابد. میزان این شاخص در دانشگاه‌های علوم پزشکی به میزان هدف‌گذاری شده برای آن در برنامه ششم منطبق و در گروه غیرپزشکی در فاصله‌ای در حد ۴ نفر دانشجو بیشتر در مقابل هر عضو هیئت علمی خواهد بود.

مقایسه ارقام عملکرد مربوط به شاخص سهم اعضای هیئت علمی تمام‌وقت استادیار و بالاتر به کل اعضای هیئت علمی تمام‌وقت در سال ۱۳۹۸ با هدف برنامه، نشان می‌دهد که عملکرد سهم اعضای هیئت علمی تمام‌وقت استادیار به بالا در دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۱ درصد بیشتر از اهداف پیش‌بینی شده در این سال و حدود ۹۱ درصد است. این در حالی است که هدف مذکور در سال ۱۳۹۹، به میزان ۹۱ درصد و برای سال ۱۴۰۰ نیز، ۹۲ درصد هدف‌گذاری شده است. با توجه به روند عملکرد این شاخص در سال‌های اخیر، پیش‌بینی می‌شود میزان این شاخص تا پایان برنامه ششم توسعه کشور فراتر از هدف برنامه، تحقق یابد.

ترکیب ساختار اعضای هیئت علمی تمام‌وقت دانشگاه‌های وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۱۳۹۸ حاکی از آن است که سهم اعضای هیئت علمی دارای مرتبه علمی استادیار و بالاتر در حدود ۸۸ درصد از کل اعضای هیئت علمی تمام‌وقت بوده است. مقرر شده است میزان این شاخص از ۹۱ درصد در سال ۱۳۹۸ به ۹۳ درصد در سال ۱۴۰۰ ارتقاء یابد. برآورد می‌شود میزان این شاخص در سال آخر برنامه ششم توسعه کشور، حدود ۳ درصد بهبود یابد و به ۹۱ درصد برسد که حدود ۲ درصد کمتر از هدف برنامه در این سال است.

جدول (۸-۱): شاخص‌های کلان آموزش عالی ۱۴۰۰-۱۳۹۸

برآورد	عملکرد	هدف برنامه ششم توسعه			واحد	عنوان
		۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸		
۴۰	۴۰	۴۲	۵۴	۵۴	۵۳٫۷	درصد نرخ ناخالص ثبت نام دانشجویان (جمعیت ۱۸-۲۴)
۳.۱۹۲.۰۰۰	۳.۱۹۳.۳۵۳	۳.۳۷۳.۳۸۸	۴.۳۰۰.۰۰۰	۴.۳۲۰.۰۰۰	۴.۳۸۰.۰۰۰	نفر تعداد کل دانشجویان
۱.۷۹۸.۰۰۰	۱.۷۹۸.۸۸۰	۱.۸۷۷.۷۲۰	۲.۳۶۵.۰۰۰	۲.۳۸۴.۶۴۰	۲.۴۲۶.۵۰۰	نفر تعداد دانشجویان دولتی
۱.۳۹۴.۰۰۰	۱.۳۹۴.۴۷۳	۱.۴۹۵.۶۶۸	۱.۹۳۵.۰۰۰	۱.۹۳۵.۳۶۰	۱.۹۵۳.۵۰۰	نفر تعداد دانشجویان غیردولتی
۳.۱۷۲.۰۰۰	۳.۱۷۲.۹۰۵	۳.۳۵۱.۷۸۷	۴.۲۲۳.۰۰۰	۴.۲۲۵.۰۰۰	۴.۳۱۴.۰۰۰	نفر تعداد دانشجویان داخلی
۲۰.۰۰۰	۲۰.۴۴۸	۲۱.۶۰۱	۷۷.۰۰۰	۶۵.۰۰۰	۶۶.۰۰۰	نفر تعداد دانشجویان خارجی
۴۴۶.۰۰۰	۴۴۶.۶۰۵	۵۱۱.۹۵۰	۹۸۹.۰۰۰	۹۵۰.۴۰۰	۹۱۹.۸۰۰	نفر تعداد دانشجویان کاردانی
۸۰۱.۰۰۰	۸۰۱.۳۸۴	۸۴۴.۲۳۱	۱.۲۹۰.۰۰۰	۱.۲۹۶.۰۰۰	۱.۲۲۶.۴۰۰	نفر تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی
۲۰۶.۰۰۰	۲۰۶.۲۰۶	۲۱۰.۳۳۶	۳۸۷.۰۰۰	۳۷۰.۰۰۰	۳۶۲.۶۰۰	نفر تعداد دانشجویان گروه آموزشی علوم پایه
۲۴	۲۵	26	۲۰	۲۰	۲۲	نفر نسبت دانشجو به اعضای هیئت علمی تمام وقت (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)
۱۰	۱۱	۱۱	۱۰	۱۰	۱۰	نفر نسبت دانشجو به اعضای هیئت علمی تمام وقت (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)
۹۴	۹۴	۹۱	۹۲	۹۱	۹۰	درصد سهم اعضای هیئت علمی تمام وقت استادیار به بالا به کل اعضای هیئت علمی تمام وقت (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)
۹۱	۸۹	۸۸	۹۳	۹۲	۹۱	درصد سهم اعضای هیئت علمی تمام وقت استادیار به بالا به کل اعضای هیئت علمی تمام وقت (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)

منبع: قانون برنامه ششم توسعه کشور و اطلاعات اخذ شده از مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

۴-۱- چالش‌ها، تنگناها و مسائل اساسی در بخش

مهم‌ترین چالش‌های بخش آموزش عالی را می‌توان موارد زیر ذکر کرد:

- تأثیر تحریم‌های اقتصادی در فعالیت‌های بین‌المللی علمی، پژوهشی و فناوری.
- کمبود فرصت‌های شغلی برای دانش‌آموختگان آموزش عالی.
- ضعف در به‌روزرسانی تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی.
- متنوع نبودن منابع مالی آموزش عالی.
- خالی ماندن ظرفیت‌ها در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، به‌ویژه در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی.
- عدم همراهی و مقاومت بخشی از ارکان جامعه بومی با سیاست‌های آموزش عالی برای ارتقای سطح کیفی و مهار توسعه کمی (ساماندهی مراکز آموزش عالی).
- عدم تخصیص کامل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای؛ در سال جاری و تا مقطع کنونی با توجه به محدودیت‌های تخصیص، حدود ۸۰ درصد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با ماهیت احداثی امور، دارای تخصیص در حد ۲۷ درصد هستند که این امر سبب بروز مشکلات عدیده‌ای برای دستگاه‌های اجرایی و پیمانکاران شده است؛ به نحوی که در یک تصویر کلی از پروژه‌های احداثی کل کشور، زمان بهره‌برداری از پروژه‌ها را از حدود ۱۱/۵ سال به حدود ۱۶ سال رسانده است.
- تخصیص اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل اوراق خزانه؛ این مکانیسم تخصیص سبب بالا رفتن قیمت تمام شده طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شده است.
- افزایش بی‌سابقه قیمت‌ها؛ این افزایش موجب رکود تعداد قابل توجهی از پروژه‌ها شده است، در نتیجه پیمانکاران یا تقاضای خاتمه پیمان نموده و یا درخواست عقد قراردادهای جدید با نرخ‌های جدید دارند. صرف زمان بیشتر و تعویق زمان بهره‌برداری از پروژه‌ها ناشی از میزان و نحوه تأمین مالی پروژه‌ها باعث تطویل دوره اجرای پروژه‌ها شده است.
- تحت تأثیر قرار گرفتن اشتغال و معیشت افراد شاغل در پروژه‌ها با بروز ضعف یا تعطیلی شرکت‌های پیمانکاری.
- ناهماهنگی و سیاستگذاری‌های چندگانه در مدیریت اعتبارات و تخصیص منابع برای طرح‌ها و پروژه‌های دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در سطح ملی و استانی (تفاوت در میزان تخصیص، اجرای تصویب طرح‌های توسعه فیزیکی در برخی استان‌ها و...).

۱-۵- جهت گیری ها، راهبردها و سیاست های بخش تعیین شده در بخشنامه بودجه سال آتی

سیاست های کلی بودجه ای در بخش آموزش عالی همانند سایر بخش های اقتصادی و اجتماعی در بخشنامه بودجه آمده است. مهم ترین رویکردها و سیاست های اجرا شده مرتبط با آموزش عالی را می توان موارد زیر برشمرد:

- استقرار کامل بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد (اجرای مفاد بند پ ماده ۷ قانون برنامه ششم توسعه کشور).
- تهیه و تنظیم سند اجرایی بودجه با هماهنگی دستگاه سیاست گذار در سقف اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای و هزینه ای.
- تأکید بر ارائه برنامه مشخص در زمینه صادرات خدمات آموزش عالی.
- اهتمام ویژه به تجاری سازی پژوهش و نوآوری و حمایت از تولید و صادرات محصولات دانش بنیان و متکی بر فناوری داخلی.
- اولویت دادن به تأمین اعتبار طرح های مهم و قابل بهره برداری.
- بازنگری در برنامه ها و حذف هزینه های غیر کارآمد و زائد.
- جلب مشارکت بخش خصوصی با حذف و ادغام دستگاه های تابعه.
- کاهش بهای تمام شده خروجی ها از طریق صرفه جویی و کاهش هزینه های غیر ضرور و زائد.
- یکپارچه سازی سامانه های اطلاعاتی مالی- بودجه و استقرار سامانه با امکان گزارش گیری برخط.

۱-۶- تبصره های بودجه مربوط به بخش

۱-۶-۱- تبصره های بخش آموزش عالی در سال ۱۴۰۰

متن تبصره های پیشنهادی مرتبط با بخش آموزش عالی که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور پیش بینی شده است، به انضمام عملکرد ۷ ماهه آن ها در سال ۱۳۹۹ (شامل بندهای مرتبط با تبصره های ۳، ۴ و ۹) به شرح جدول ۱-۹ است.

جدول (۱-۹): تبصره‌های پیشنهادی لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

تبصره	متن تبصره در قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور	عملکرد هفت ماهه سال ۱۳۹۹	متن تبصره در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور						
بند «الف» تبصره ۳	دولت مجاز است یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) فوق‌الذکر را برای استفاده از منابع بانک‌ها و مؤسسات مالی و توسعه‌ای بین‌المللی به منظور تجهیز آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های دانشگاه‌ها، دانشگاه‌های علوم پزشکی، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری، مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای دولتی و سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با تضمین دولت و بازپرداخت آن، از محل اعتبارات بودجه عمومی تأمین نماید.	اقدامات لازم در راستای مفاد این بند در سال ۱۳۹۹، در قالب ۴ طرح در دانشگاه شهید بهشتی آغاز شده است که اقدامات مربوط به یک پروژه شامل انجام مطالعات امکان‌سنجی، کسب مجوز هیئت امناء، تعیین بانک خارجی و تعیین بانک عامل با اعتباری بالغ بر ۱۰ میلیون دلار است.	دولت مجاز است یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار از تسهیلات تأمین مالی خارجی (فاینانس) فوق‌الذکر را برای استفاده از منابع بانک‌ها و مؤسسات مالی و توسعه‌ای بین‌المللی به منظور تجهیز آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های دانشگاه‌ها، دانشگاه‌های علوم پزشکی، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری، مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای دولتی و سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با تضمین دولت و بازپرداخت آن، از محل اعتبارات بودجه عمومی تأمین نماید.						
بند «ه» تبصره ۴	به دولت اجازه داده می‌شود مبلغ دو میلیارد و هفتصد و نود و پنج میلیون (۲,۷۹۵,۰۰۰,۰۰۰) یورو از منابع ورودی سال ۱۳۹۹ صندوق توسعه ملی را به‌صورت تسهیلات ارزی با تضمین دولت به شرح جدول زیر برداشت کند و این منابع را با رعایت شرایط مندرج در ذیل جدول به مصرف برساند:	مبلغ ۲,۵۳۱,۲۵۰ میلیون ریال طی نامه شماره ۶۶۳۱۶ مورخ ۱۳۹۹/۲/۲۰ رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ شده است. تخصیص اعتبار این بند به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری میزان ۳۷۸,۹۲۶ میلیون ریال (معادل ۱۵ درصد) بوده است که در مرحله مبادله موافقت‌نامه توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری قرار دارد.	در صورت دریافت مجوز از مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) به دولت اجازه داده می‌شود مبلغ دو میلیارد و هشتصد و چهل و پنج میلیون (۲,۸۴۵,۰۰۰,۰۰۰) یورو از منابع ورودی سال ۱۴۰۰ صندوق توسعه ملی را به‌صورت تسهیلات ارزی با تضمین دولت به شرح جدول زیر برداشت کند و این منابع را با رعایت شرایط مندرج در ذیل جدول به مصرف برساند:						
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف</th> <th>عنوان</th> <th>مبلغ اختصاص داده‌شده</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۵</td> <td>تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</td> <td>تا سقف ۳۰ میلیون یورو</td> </tr> </tbody> </table>	ردیف	عنوان	مبلغ اختصاص داده‌شده	۵	تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	تا سقف ۳۰ میلیون یورو	۷- تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (ردیف (۵) جدول مذکور) که حسب مورد بنا به اعلام معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور مشابه داخلی ندارد، از خارج تأمین شود.	
ردیف	عنوان	مبلغ اختصاص داده‌شده							
۵	تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	تا سقف ۳۰ میلیون یورو							
بند «الف» تبصره ۹	به دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی و پژوهشی و بانک‌های علم و فناوری اجازه داده می‌شود با تصویب هیئت امنای خود تا سقف عملکرد درآمد اختصاصی سال ۱۳۹۸ نسبت به اخذ تسهیلات از بانک‌ها از محل توثیق اموال در اختیار خود اقدام کنند و در جهت تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود با اولویت ساخت، خرید و تکمیل خوابگاه‌های متاهلین موضوع بند (پ) ماده (۱۰۳) قانون ششم توسعه	چون بازپرداخت وام‌های دریافتی از محل درآمد اختصاصی دانشگاه است. با توجه به کاهش درآمدهای اختصاصی، دانشگاه‌ها تمایل چندانی برای دریافت وام ندارند. لذا تاکنون تعداد ۴۰ طرح ساخت، تکمیل و خرید خوابگاه دانشجویی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به تصویب صندوق رفاه	به دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی و پژوهشی و بانک‌های علم و فناوری اجازه داده می‌شود با تصویب هیئت امنای خود تا سقف درآمد اختصاصی سال ۱۳۹۹ نسبت به اخذ تسهیلات از بانک‌ها از محل توثیق اموال در اختیار خود اقدام کنند و در جهت تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود با اولویت ساخت، خرید و تکمیل خوابگاه‌های متاهلین موضوع بند (پ) ماده (۱۰۳) قانون ششم توسعه						

متن تبصره در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور	عملکرد هفت ماهه سال ۱۳۹۹	متن تبصره در قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور	تبصره
ششم توسعه استفاده و نسبت به بازپرداخت اقساط از محل درآمد اختصاصی خود اقدام کنند. صندوق‌های رفاه دانشجویان مکلفند نسبت به پیش‌بینی اعتبار لازم در فعالیت‌های خود به‌منظور پرداخت یارانه سود و کارمزد تسهیلات با اولویت تسهیلات مربوط به احداث خوابگاه‌های متأهلین اقدام کنند. دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و فناوری و پارک‌های علم و فناوری اعم از دولتی و غیردولتی نیز می‌توانند با رعایت مفاد این بند، از تسهیلات بانکی برای خرید تجهیزات صرفاً تخصصی و به‌روزرسانی آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های خود استفاده نمایند.	دانشجویان رسیده و برای اجرا به دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی ابلاغ شده است که عملکرد بند مزبور در شش ماهه اول سال ۱۳۹۹ معادل ۴,۷۶۶ میلیون ریال بابت پرداخت یارانه سود وام دریافتی دانشگاه سمنان، بابت احداث خوابگاه دانشجویی است.	استفاده و نسبت به بازپرداخت اقساط از محل درآمد اختصاصی خود اقدام کنند. صندوق‌های رفاه دانشجویان مکلفند نسبت به پیش‌بینی اعتبار لازم در فعالیت‌های خود به‌منظور پرداخت یارانه سود و کارمزد تسهیلات با اولویت تسهیلات مربوط به احداث خوابگاه‌های متأهلین اقدام کنند. دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و فناوری اعم از دولتی و غیردولتی نیز می‌توانند با رعایت مفاد این بند، از تسهیلات بانکی برای خرید تجهیزات صرفاً تخصصی و به‌روزرسانی آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های خود استفاده نمایند.	
صد درصد (۱۰۰٪) وجوه اداره شده پرداختی از محل بازپرداخت وام‌های شهریه دانشجویی از سال ۱۳۸۵ تا سال ۱۳۹۹ تا سقف هزار و پانصد میلیارد (۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود. وجوه مذکور به صندوق‌های رفاه دانشجویی به‌عنوان کمک جهت افزایش منابع مالی صندوق‌های مزبور اختصاص می‌یابد تا بر اساس اساسنامه مصوب، صرف پرداخت وام شهریه به دانشجویان و سایر پرداخت‌های رفاهی دانشجویی شود. اختصاص وجوهی از محل منابع این بند به صندوق رفاه دانشجویی مربوط به دانشگاه آزاد اسلامی بلامانع است.	بر اساس مفاد تبصره، وجوه حاصل از بازپرداخت وام‌ها کمک تلقی می‌شود که میزان آن تا سقف مقرر به صندوق بازمی‌گردد. اعتبار وصولی از محل بازپرداخت وام شهریه پرداختی به دانشجویان در شش ماهه اول سال ۱۳۹۹ معادل ۸۶,۵۶۵ میلیون ریال و میزان وام شهریه پرداختی به دانشجویان در شش ماهه اول سال جاری از محل وجوه بازپرداخت شده و منابع صندوق و مانده اعتبار سال قبل معادل ۳۵۲,۸۶۶ میلیون ریال است.	صد درصد (۱۰۰٪) وجوه اداره شده پرداختی از محل بازپرداخت وام‌های شهریه دانشجویی از سال ۱۳۸۵ تا سال ۱۳۹۸ تا سقف هزار و پانصد میلیارد (۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود. وجوه مذکور به صندوق‌های رفاه دانشجویی به‌عنوان کمک جهت افزایش منابع مالی صندوق‌های مزبور اختصاص می‌یابد تا بر اساس اساسنامه مصوب، صرف پرداخت وام شهریه به دانشجویان و سایر پرداخت‌های رفاهی دانشجویی شود. اختصاص وجوهی از محل منابع این بند به صندوق رفاه دانشجویی مربوط به دانشگاه آزاد اسلامی بلامانع است.	بند «ب» تبصره ۹
مازاد هزینه تحصیلی دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور نسبت به اعتبارات مندرج در این قانون در قالب وام از طریق صندوق رفاه دانشجویان در اختیار این افراد قرار می‌گیرد. اقساط وام‌های مذکور پس از فراغت از تحصیل و اشتغال به کار افراد، پرداخت می‌شود. دانشجویان تحت پوشش نهادهای حمایتی مزبور در اولویت دریافت وام می‌باشند.	اعتبار لازم از سوی دو نهاد تأمین نشده است. در حد امکانات مالی صندوق در شش ماهه اول سال جاری مبلغ ۱,۰۹۲ میلیون ریال به دانشجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی و مبلغ ۱۶۰۲ میلیون ریال به دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد خمینی (ره) تسهیلات پرداخت شده است.	مازاد هزینه تحصیلی دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور نسبت به اعتبارات مندرج در این قانون در قالب وام از طریق صندوق رفاه دانشجویان در اختیار این افراد قرار می‌گیرد. اقساط وام‌های مذکور پس از فراغت از تحصیل و اشتغال به کار افراد، پرداخت می‌شود. دانشجویان تحت پوشش نهادهای حمایتی مزبور در اولویت دریافت وام می‌باشند.	بند «ج» تبصره ۹
به وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود به‌منظور ساماندهی و بهینه‌سازی کاربری بخشی از املاک و فضاهای آموزشی، ورزشی و تربیتی خود و با رعایت ملاحظات آموزشی و تربیتی، نسبت به احداث، بازسازی و بهره‌برداری از آن‌ها اقدام کند. تغییر کاربری موضوع این بند به ترتیب به پیشنهاد شورای آموزش و پرورش استان	اقدامات شروع شده با توجه به اپیدمی کرونا و شروع آموزش‌ها به شکل مجازی به نتیجه قطعی برای ارائه نرسیده است.	به وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می‌شود به‌منظور ساماندهی و بهینه‌سازی کاربری بخشی از املاک و فضاهای آموزشی، ورزشی و تربیتی خود و با رعایت ملاحظات آموزشی و تربیتی، نسبت به احداث، بازسازی و بهره‌برداری از آن‌ها اقدام کند. تغییر کاربری موضوع این بند به ترتیب به پیشنهاد شورای آموزش و پرورش استان	بند «د» تبصره ۹

متن تبصره در قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور	عملکرد هفت ماهه سال ۱۳۹۹	متن تبصره در قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور	تبصره						
و همچنین هیئت امنای هر دانشگاه و تصویب کمیسیون ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی صورت می‌گیرد و از پرداخت کلیه عوارض شامل تغییر کاربری، نقل و انتقال املاک، اخذ گواهی بهره‌برداری، احداث، تخریب، بازسازی و سایر عوارض شهرداری معاف می‌باشد. پهنه‌های بزرگ از جمله پردیس‌های دانشگاهی مشمول مفاد این بند نمی‌شوند.	پیش‌نویس آیین‌نامه اجرایی برای اصلاح به دستگاه اجرایی مربوط عودت داده شده است.	و همچنین هیئت امنای هر دانشگاه و تصویب کمیسیون ماده (۵) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی صورت می‌گیرد و از پرداخت کلیه عوارض شامل تغییر کاربری، نقل و انتقال املاک، اخذ گواهی بهره‌برداری، احداث، تخریب، بازسازی و سایر عوارض شهرداری معاف می‌باشد. پهنه‌های بزرگ از جمله پردیس‌های دانشگاهی مشمول مفاد این بند نمی‌شوند.							
در راستای اجرای بند (ج) ماده (۶۴) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر حمایت از پژوهش‌های تقاضامحور، کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، با رعایت ماده (۱۱۷) آن قانون و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور که از اعتبارات برنامه (پژوهش‌های کاربردی) استفاده می‌کنند، مکلفند حداقل معادل ده درصد (۱۰٪) این اعتبارات را با اعلام فراخوان در موضوعات موردنیاز خود، از طریق پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری هزینه کنند.	در مجموع اعتباری معادل ۴,۲۲۵,۵۹۳ میلیون ریال از تیر ماه سال جاری تاکنون در قالب ۱۰۲ طرح احداثی مجزا به ۹۰ دانشگاه ابلاغ شده است و تخصیص اعتبار مذکور معادل ۲۹ درصد اعتبارات ابلاغی (۱,۲۳۰,۳۴۱ میلیون ریال) از ردیف توازن بوده است.	۲- در راستای اجرای بند (ج) ماده (۶۴) قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر حمایت از پژوهش‌های تقاضامحور، کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، با رعایت ماده (۱۱۷) آن قانون و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور که از اعتبارات برنامه (پژوهش‌های کاربردی) استفاده می‌کنند، مکلفند حداقل معادل ده درصد (۱۰٪) این اعتبارات را با اعلام فراخوان در موضوعات موردنیاز خود، از طریق پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری هزینه کنند.	بند «ه» تبصره ۹- جزء ۲						
به منظور ارتقای شاخص‌های علمی، پژوهشی، فناوری، مهارتی و همچنین گردشگری اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته مصوب ۱۳۹۳/۷/۳۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی قابل اختصاص به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی، پارک‌های علم و فناوری و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای، جهاد دانشگاهی و گردشگری مستقر در استان نیز است.	به منظور ارتقای شاخص‌های علمی، پژوهشی، فناوری و مهارتی، مهندسی و همچنین گردشگری اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته مصوب ۱۳۹۳/۷/۳۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی قابل اختصاص به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی، پارک‌های علم و فناوری و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای، جهاد دانشگاهی و گردشگری مستقر در استان نیز است.	به منظور ارتقای شاخص‌های علمی، پژوهشی، فناوری و مهارتی اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه یافته محاسبات عمومی کشور که از اعتبارات برنامه (پژوهش‌های کاربردی) استفاده می‌کنند، مکلفند حداقل معادل ده درصد (۱۰٪) این اعتبارات را با اعلام فراخوان در موضوعات موردنیاز خود، از طریق پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری هزینه کنند.	بند «و» تبصره ۹						
به منظور ارتقای شاخص‌های علمی، پژوهشی، فناوری و مهارتی، درآمدهای اختصاصی دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، پارک‌های علم و فناوری و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای وابسته به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و جهاد دانشگاهی از شمول حکم اعتبارات موضوع قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه یافته مستثنا هستند.	<p>عملکرد دستگاه‌های اجرایی مربوط به امور آموزش عالی، تحقیقات و فناوری (میلیون ریال)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>عنوان ردیف</th> <th>دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی</th> <th>مراکز پژوهشی، پارک‌های علم و فناوری</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>کل درآمدهای اختصاصی</td> <td>۳۰,۶۴۴,۵۰۸</td> <td>۳,۱۸۴,۰۷۵</td> </tr> </tbody> </table>	عنوان ردیف	دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	مراکز پژوهشی، پارک‌های علم و فناوری	کل درآمدهای اختصاصی	۳۰,۶۴۴,۵۰۸	۳,۱۸۴,۰۷۵	به منظور ارتقای شاخص‌های علمی، پژوهشی، فناوری و مهارتی، درآمدهای اختصاصی دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، پارک‌های علم و فناوری و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای وابسته به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و جهاد دانشگاهی از شمول حکم اعتبارات موضوع قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه یافته مستثنا هستند.	بند «ل» تبصره ۹
عنوان ردیف	دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	مراکز پژوهشی، پارک‌های علم و فناوری							
کل درآمدهای اختصاصی	۳۰,۶۴۴,۵۰۸	۳,۱۸۴,۰۷۵							

متن تبصره در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور	عملکرد هفت ماهه سال ۱۳۹۹			متن تبصره در قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور	تبصره
	۱,۸۵۷,۳۷۷	۲۰,۰۹۴,۴۲۶	پیش‌بینی عملکرد ۷ ماهه درآمد اختصاصی		
	۵۵,۷۲۰	۶۰۲,۸۳۲	۳ درصد عملکرد ۷ ماهه که کسر نشده است.		

منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

۱-۶-۲- عملکرد تبصره‌های سال ۱۳۹۸ قانون بودجه کل کشور

عملکرد تبصره‌های مذکور در سال ۱۳۹۸ به شرح جدول زیر است.

جدول (۱-۱): عملکرد تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

عملکرد سال ۱۳۹۸											تبصره
اقدامات لازم در راستای مفاد این بند از سال ۱۳۹۸، در ۱۹ دانشگاه یا مرکز تحقیقاتی که اقدامات مربوط به آن‌ها شامل انجام مطالعات امکان‌سنجی، کسب مجوز هیئت امناء، تعیین بانک خارجی و تعیین بانک عامل آغاز شده که اقدامات مربوط به ۴ طرح آن (ردیف‌های شماره ۱۲ تا ۱۵) با اعتباری بالغ بر ۱۸۲/۱ میلیون دلار مربوط به سال ۱۳۹۹ است.											
ردیف	عنوان طرح	مؤسسه	اعتبار درخواستی (میلیون دلار)	مطالعات امکان‌سنجی	مجوز هیئت امنا	سازمان برنامه و بودجه کشور	کاربرگ شماره ۱	سازمان حفاظت محیط‌زیست	سامانه شورای اقتصاد	فاینانسر	وضعیت
۱	مجتمع خدمات فنی و آزمایشگاهی	دانشگاه امیرکبیر	۱۵۰	انجام شده	اخذ شده	بررسی طرح در دفاتر بخشی	امضای وزیر	تأییدیه اخذ شده	ثبت نام شده	بانک عامل	منتظر تأییدیه بانک عامل
۲	توسعه صنایع مادر غیر آب‌بر و غیر آلاینده	دانشگاه صنعتی اصفهان و شهرک علمی تحقیقاتی اصفهان	۴۵	انجام شده	اخذ شده	بررسی طرح در دفاتر بخشی	امضای وزیر	تأییدیه اخذ شده	ثبت نام شده	بانک عامل	منتظر تأییدیه بانک عامل
۳	مواد پیشرفته	دانشگاه فردوسی مشهد	۵۵	انجام شده	اخذ شده	بررسی طرح در دفاتر بخشی	امضای وزیر	تأییدیه اخذ شده	ثبت نام شده	بانک عامل	منتظر تأییدیه بانک عامل
۴	آزمایشگاه انرژی و پایداری محیط	دانشگاه شیراز	۶/۸۴	انجام شده	اخذ شده	بررسی طرح در دفاتر بخشی	امضای وزیر	تأییدیه اخذ شده	ثبت نام شده	بانک عامل	منتظر تأییدیه بانک عامل
۵	آزمایشگاه جامع ملی توسعه پایدار و فناوری‌های سبز	دانشگاه علم و صنعت	۱۰۶	انجام شده	اخذ شده	بررسی طرح در دفاتر بخشی	امضای وزیر	تأییدیه اخذ شده	ثبت نام شده	IDB	منتظر تأییدیه بانک عامل
۶	مرکز ملی تست و صدور گواهی فنی ریلی	دانشگاه علم و صنعت	۴۵	انجام شده	اخذ شده	بررسی طرح در دفاتر بخشی	امضای وزیر	تأییدیه اخذ شده	ثبت نام شده	IDB	منتظر تأییدیه بانک عامل
۷	آزمایشگاه جامع مدیریت پسماندهای صنعتی	دانشگاه تبریز	۴۰	انجام شده	اخذ شده	بررسی طرح در دفاتر بخشی	امضای وزیر	تأییدیه اخذ شده	ثبت نام شده	IDB	منتظر تأییدیه بانک عامل
۸	بیوتکنولوژی دریایی خلیج فارس	دانشگاه هرمزگان	۵۷/۱۴	انجام شده	اخذ شده	بررسی طرح در دفاتر بخشی	امضای وزیر	تأییدیه اخذ شده	ثبت نام شده	بانک اکو	منتظر تأییدیه بانک عامل
۹	طرح کنترل و مقابله با ریزگردها به کمک شیوه‌های نوین مالچ‌های	شهید چمران اهواز	۱۵	انجام شده	اخذ شده	بررسی طرح در دفاتر بخشی	امضای وزیر	تأییدیه اخذ شده	ثبت نام شده	بانک اکو	منتظر تأییدیه بانک عامل

بند الف تبصره ۳

عملکرد سال ۱۳۹۸											تبصره	
										بیولوژیک و مالچ‌های غیرنفتی		بند الف تبصره ۳
منتظر تأییدیه بانک عامل	AIIB	ثبت نام شده	تأییدیه اخذ شده	امضای وزیر	بررسی طرح در دفاتر بخشی	اخذ شده	انجام شده	۵۰	دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی	توسعه و تجهیز آزمایشگاه‌های پژوهشی	۱۰	
منتظر تأییدیه بانک عامل	IDB	ثبت نام شده	تأییدیه اخذ شده	امضای وزیر	بررسی طرح در دفاتر بخشی	اخذ شده	انجام شده	۱۰۰	مرکز ملی ابررایانش	مرکز ملی ابررایانش	۱۱	
موافقت اصولی بانک تجارت	EIH	ثبت نام شده	تأییدیه اخذ شده	امضای وزیر	بررسی طرح در دفاتر بخشی	اخذ شده	انجام شده	۹۵	دانشگاه شهید بهشتی	استفاده از فناوری‌های پیشرفته در طراحی تجهیزات شیرین‌سازی آب و بازیافت فاضلاب و پساب	۱۲	
موافقت اصولی بانک تجارت	EIH	ثبت نام شده	تأییدیه اخذ شده	امضای وزیر	بررسی طرح در دفاتر بخشی	اخذ شده	انجام شده	۵	دانشگاه شهید بهشتی	آزمایشگاه مرجع مدیریت یکپارچه خطوط لوله انتقال نفت و فرآورده گاز و آب	۱۳	
موافقت اصولی بانک تجارت	EIH	ثبت نام شده	تأییدیه اخذ شده	امضای وزیر	بررسی طرح در دفاتر بخشی	اخذ شده	انجام شده	۶/۱	دانشگاه شهید بهشتی	مرکز تحقیق و توسعه و تولید سامانه‌های پساپالایش ذرات دوده خودروها	۱۴	
موافقت اصولی بانک تجارت	EIH	ثبت نام شده	تأییدیه اخذ شده	امضای وزیر	بررسی طرح در دفاتر بخشی	اخذ شده	انجام شده	۷۶	دانشگاه شهید بهشتی	مرکز تحقیقاتی هم‌بست آب، غذا و انرژی با نگرش به تولید محصولات استراتژیک غذایی به روش‌های نوین	۱۵	
منتظر تأییدیه بانک عامل	IDB	ثبت نام شده	تأییدیه اخذ شده	امضای وزیر	بررسی طرح در دفاتر بخشی	اخذ شده	انجام شده	۱۰/۱	دانشگاه علامه طباطبایی	دهکده علوم انسانی	۱۶	
منتظر تأییدیه بانک عامل		ثبت نام شده	تأییدیه اخذ شده	امضای وزیر	بررسی طرح در دفاتر بخشی	اخذ شده	انجام شده	۱۵۰	دانشگاه تهران	توسعه و به روز رسانی آزمایشگاه‌های پژوهشی	۱۷	
منتظر تأییدیه بانک عامل	بانک کونلون	ثبت نام شده	تأییدیه اخذ شده	امضای وزیر	بررسی طرح در دفاتر بخشی	اخذ شده	انجام شده	-	دانشگاه ولی عصر رفسنجان	گلخانه‌های فوق مدرن هیدروپونیک	۱۸	
منتظر تأییدیه بانک عامل		ثبت نام شده	تأییدیه اخذ شده	امضای وزیر	بررسی طرح در دفاتر بخشی	اخذ شده	انجام شده	-	پژوهشگاه دانش‌های بنیادی	چشمه نور ایران	۱۹	
۱۰۱۲۲									جمع کل			

عملکرد سال ۱۳۹۸				تبصره
ردیف	عنوان	تخصیص ۱۲ ماه	علمکرد کمی	بند هـ تبصره ۴
۵	تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (جدول اطلاعات تفصیلی ارائه شده است).	۵,۸۵۹,۶۳۱	۹۶ دانشگاه	
۶	طرح‌های نوآورانه جهاد دانشگاهی	۱,۹۲۷,۵۱۸	۳۱ طرح نوآورانه	
۷	طرح‌های نوآورانه معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور	۹,۱۱۷	۱۶ طرح نوآورانه	
<p>ردیف ۶ - در مجموع ارزش ریالی ۱,۹۲۷,۵۱۸ میلیون ریال برای ۳۱ طرح نوآورانه توسط جهاد دانشگاهی هزینه شده است.</p> <p>ردیف ۷ - در مجموع ارزش ریالی ۹,۱۱۷ میلیون ریال برای ۱۶ طرح نوآورانه هزینه شده است. فایل گزارش تفصیلی به پیوست نامه ارائه می‌شود.</p> <p>ردیف ۵ - در مجموع تخصیص اعتبارات ۴۰ میلیون یورو به میزان ۱۰۰ درصد و معادل نرخ نیمایی برابر ۵,۸۵۹,۶۳۱ میلیون ریال تحقق یافته است. جدول تفصیلی در ذیل آمده است.</p> <p>تخصیص اعتبارات ردیف (۵) به شرح جدول زیر طی ۳ مرحله و با نرخ متوسط نیمایی برابر ۱۴۶,۴۹۱ ریال تحقق یافته است.</p>				
ردیف	کد دستگاه	عنوان دستگاه اجرایی	عملکرد سال ۱۳۹۸ (میلیون ریال)	
۱	۱۱۳۵۷۰	دانشگاه قم	۸۸,۱۵۳	
۲	۱۱۴۵۰۰	دانشگاه تهران	۳۲۲,۴۵۹	
۳	۱۱۴۶۰۰	دانشگاه شهید بهشتی	۱۰۸,۲۵۶	
۴	۱۱۴۷۰۰	دانشگاه الزهرا (س)	۴۳,۵۰۸	
۵	۱۱۴۷۰۳	دانشگاه فرزانتگان سمنان (ویژه خواهران)	۶,۷۳۹	
۶	۱۱۴۸۰۰	دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)	۵۷,۴۲۵	
۷	۱۱۵۰۰۰	دانشگاه بوعلی سینا	۸۵,۹۸۹	
۸	۱۱۵۰۰۱	دانشگاه ملایر	۲۸,۸۵۷	
۹	۱۱۵۰۰۷	دانشگاه سید جمال‌الدین اسدآبادی	۱۲,۳۰۴	
۱۰	۱۱۵۱۰۰	دانشگاه شیراز	۱۷۷,۲۵۳	
۱۱	۱۱۵۱۰۱	دانشگاه سلمان فارسی (کازرون)	۱۲,۳۰۴	
۱۲	۱۱۵۱۰۲	دانشگاه صنعتی شیراز	۵۴,۰۵۴	
۱۳	۱۱۵۱۰۳	دانشگاه هنر شیراز	۷,۰۳۱	
۱۴	۱۱۵۱۰۸	دانشگاه فسا	۲۰,۵۰۸	
۱۵	۱۱۵۴۰۰	دانشگاه صنعتی اصفهان	۲۴۶,۲۵۱	
۱۶	۱۱۵۴۵۰	دانشگاه شهر کرد	۵۵,۶۶۶	
۱۷	۱۱۵۵۰۰	دانشگاه فردوسی مشهد	۱۹۰,۸۷۷	
۱۸	۱۱۵۵۰۴	دانشگاه نیشابور	۲۱,۸۲۵	
۱۹	۱۱۵۵۰۵	دانشگاه مهندسی فناوری‌های نوین قوچان	۱۸,۱۶۵	
۲۰	۱۱۵۵۰۶	دانشگاه تربت حیدریه	۱۴,۶۴۹	
۲۱	۱۱۵۷۰۰	دانشگاه صنعتی شریف	۲۹۲,۹۸۱	
۲۲	۱۱۶۰۰۰	دانشگاه تبریز	۱۳۸,۵۷۹	
۲۳	۱۱۶۰۰۱	دانشگاه بناب	۲۲,۷۰۵	
۲۴	۱۱۶۰۰۲	دانشگاه محقق اردبیلی	۷۳,۵۳۹	
۲۵	۱۱۶۰۰۴	دانشگاه مراغه	۳۱,۷۸۸	
۲۶	۱۱۶۵۰۰	دانشگاه اصفهان	۱۰۸,۱۱۰	

عملکرد سال ۱۳۹۸				تبصره
۱۲۰۰۱۲	دانشگاه هنر اصفهان	۱۱۶۶۰۰	۲۷	بند ه تبصره ۴
۱۰۷۰۰۸۴	شهید چمران اهواز	۱۱۷۰۰۰	۲۸	
۱۳۰۹۱۸	دانشگاه صنعتی جندی شاپور	۱۱۷۰۰۱	۲۹	
۱۳۰۷۶۹	دانشگاه صنعتی خاتم الانبیاء (ص) بهبهان	۱۱۷۰۰۴	۳۰	
۱۱۰۱۳۳	دانشگاه صنعتی شهدای هویزه	۱۱۷۰۰۵	۳۱	
۳۳۰۵۴۷	دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر	۱۱۷۰۵۰	۳۲	
۲۶۰۲۲۱	دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین (خوزستان)	۱۱۷۰۶۰	۳۳	
۱۰۲۰۱۰۳	دانشگاه گیلان	۱۱۷۱۰۰	۳۴	
۵۹۰۰۳۴	دانشگاه لرستان	۱۱۷۲۰۰	۳۵	
۷۶۰۶۱۴	دانشگاه شهید باهنر کرمان	۱۱۷۵۰۰	۳۶	
۲۰۰۸۰۱	دانشگاه صنعتی سیرجان	۱۱۷۵۰۵	۳۷	
۲۷۰۹۸۰	دانشگاه تحصیلات تکمیلی صنعتی و تکنولوژی پیشرفته کرمان	۱۱۷۵۱۰	۳۸	
۲۲۰۱۲۰	دانشگاه جیرفت	۱۱۷۵۱۱	۳۹	
۹۲۰۱۴۲	دانشگاه رازی	۱۱۸۰۰۰	۴۰	
۷۳۰۲۴۵	دانشگاه کردستان	۱۱۸۱۰۰	۴۱	
۳۷۰۵۰۱	دانشگاه علامه طباطبایی	۱۱۸۵۰۰	۴۲	
۸۹۰۰۶۶	دانشگاه سیستان و بلوچستان	۱۱۹۰۰۰	۴۳	
۸۰۵۳۸	دانشگاه ولایت	۱۱۹۰۰۳	۴۴	
۵۰۰۸۳۲	دانشگاه زابل	۱۱۹۱۰۰	۴۵	
۲۴۰۰۲۳	دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار	۱۱۹۲۰۰	۴۶	
۵۴۰۲۰۲	دانشگاه مازندران	۱۱۹۵۰۰	۴۷	
۴۶۰۸۷۸	دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری	۱۱۹۵۰۳	۴۸	
۸۰۰۵۷	دانشگاه تخصصی فناوری های نوین آمل	۱۱۹۵۰۵	۴۹	
۳۹۰۵۵۲	دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل	۱۱۹۵۱۰	۵۰	
۸۰۰۲۷۷	دانشگاه یزد	۱۱۹۶۰۰	۵۱	
۱۳۰۰۳۷	دانشگاه آیت .. حائری میبد	۱۱۹۶۰۴	۵۲	
۱۴۰۲۱۰	دانشگاه اردکان	۱۱۹۶۰۶	۵۳	
۳۴۰۷۱۸	دانشگاه هنر	۱۱۹۷۰۰	۵۴	
۸۸۰۱۸۶	دانشگاه خوارزمی	۱۲۰۰۰۰	۵۵	
۵۴۰۴۹۴	دانشگاه کاشان	۱۲۰۰۰۳	۵۶	
۵۹۰۰۳۴	دانشگاه اراک	۱۲۰۰۰۴	۵۷	
۳۱۰۳۴۸	دانشگاه حکیم سبزواری	۱۲۰۰۰۶	۵۸	
۵۲۰۷۳۵	دانشگاه شهید مدنی آذربایجان	۱۲۰۰۰۷	۵۹	
۲۹۰۲۹۸	دانشگاه شاهد	۱۲۰۱۰۰	۶۰	
۲۰۵۰۰۸۶	دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی	۱۲۰۳۰۰	۶۱	
۲۳۰۲۹۱	دانشگاه دامغان	۱۲۰۴۰۰	۶۲	
۱۴۰۰۳۳۸	دانشگاه تربیت مدرس	۱۲۱۰۰۰	۶۳	
۳۱۲۰۳۱۷	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۱۲۲۰۰۰	۶۴	
۲۸۰۵۶۴	دانشگاه تفرش	۱۲۲۰۰۱	۶۵	
۸۴۰۸۱۸	دانشگاه ارومیه	۱۲۲۵۰۰	۶۶	
۶۴۰۶۰۲	دانشگاه ایلام	۱۲۲۶۰۰	۶۷	

عملکرد سال ۱۳۹۸				تبصره
۵۵,۳۷۳	دانشگاه صنعتی سهند	۱۲۲۷۰۰	۶۸	بند ه تبصره ۴
۷۶,۹۰۷	دانشگاه هرمزگان	۱۲۲۸۰۰	۶۹	
۱۲,۵۹۷	دانشگاه هنر اسلامی تبریز	۱۲۲۹۰۰	۷۰	
۱۴۲,۹۷۶	دانشگاه علم و صنعت ایران	۱۲۳۰۰۰	۷۱	
۲۷,۳۹۳	دانشگاه صنعتی اراک	۱۲۳۰۰۶	۷۲	
۸,۷۸۹	دانشگاه علم و فناوری مازندران (بهشهر)	۱۲۳۰۰۷	۷۳	
۶۷,۵۳۳	دانشگاه بیرجند	۱۲۳۱۰۰	۷۴	
۱۵,۶۷۴	دانشگاه بزرگمهر فائانات	۱۲۳۱۰۱	۷۵	
۲۰,۰۶۹	دانشگاه صنعتی بیرجند	۱۲۳۱۰۲	۷۶	
۵۹,۹۱۵	دانشگاه یاسوج	۱۲۳۲۰۰	۷۷	
۴۶,۸۷۸	دانشگاه بجنورد	۱۲۳۳۰۰	۷۸	
۴۳,۹۴۷	دانشگاه پیام نور	۱۲۶۰۰۰	۷۹	
۵۰,۵۳۹	دانشگاه صنعتی شاهرود	۱۲۶۲۰۰	۸۰	
۷۶,۹۰۷	دانشگاه زنجان	۱۲۶۳۰۰	۸۱	
۶۶,۲۱۳	دانشگاه سمنان	۱۲۶۴۰۰	۸۲	
۶۳,۲۸۳	دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان	۱۲۶۵۰۰	۸۳	
۱۷,۷۲۶	دانشگاه گنبد	۱۲۶۵۰۱	۸۴	
۷۳,۲۴۵	دانشگاه خلیج فارس	۱۲۶۷۰۰	۸۵	
۳۸,۵۲۷	مرکز آموزش عالی تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان	۱۲۶۹۰۰	۸۶	
۵۱,۵۶۵	دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان	۱۲۷۱۰۰	۸۷	
۲۳,۵۸۵	دانشگاه صنعتی کرمانشاه	۱۲۷۳۰۰	۸۸	
۲۳,۱۴۵	دانشگاه صنعتی همدان	۱۲۷۴۰۰	۸۹	
۲۶,۰۷۴	دانشگاه صنعتی ارومیه	۱۲۷۴۵۰	۹۰	
۱۶,۷۰۱	دانشگاه آیت ... العظمی بروجردی (ره)	۱۲۷۴۶۰	۹۱	
۱۷,۲۸۵	دانشگاه جهرم	۱۲۷۴۷۰	۹۲	
۳۴,۷۱۸	دانشگاه گلستان	۱۲۷۴۸۰	۹۳	
۱۵,۰۸۹	دانشگاه صنعتی قم	۱۲۷۴۹۵	۹۴	
۱۴,۵۰۴	دانشگاه کوثر- (ویژه خواهران)	۱۲۷۴۹۶	۹۵	
۶۵,۷۷۴	دانشگاه فنی و حرفه‌ای	۱۲۷۷۶۰	۹۶	
۵,۸۵۹,۶۳۱	جمع کل			
				جزء ۲ بند ه تبصره ۹
میلیون ریال	نام دستگاه			
۱,۵۰۵	شهید باهنر کرمان			
۱,۱۲۵	دانشگاه هنر اصفهان			
۶۵۸	دانشگاه بوعلی سینا			
۸۵۱	دانشگاه صنعتی کرمانشاه			
۴,۹۶۴	دانشگاه مازندران			
۱,۰۶۰	دانشگاه بیرجند			
۲,۷۲۱	دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل			

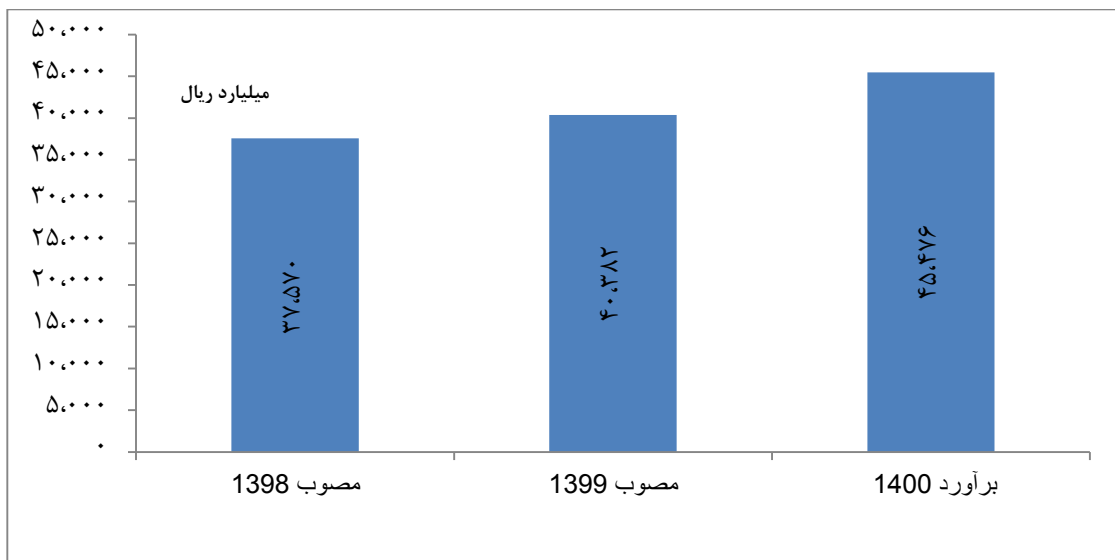
عملکرد سال ۱۳۹۸		تبصره	
۲,۴۸۷	دانشگاه هنر اسلامی تبریز		
۷۵۱۰	دانشگاه صنعتی همدان		
۳۷۰	دانشگاه صنعتی قوچان		
۲۱,۸۴۰	دانشگاه شیراز		
۳۸,۳۳۱	جمع کل		
عملکرد سال ۱۳۹۸ تبصره به تفکیک دستگاه‌های اجرایی اصلی به شرح جدول زیر است.		بند و تبصره ۹	
تخصیص	اعتبار ابلاغی		عنوان
معادل ۴۰ درصد ابلاغی	۱,۶۱۱,۶۹۵		دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۱۱۵,۲۵۰	۴۴۸,۷۴۰		پارک‌های علم و فناوری
۷۷,۰۰۰	۸۰,۰۰۰		مراکز پژوهشی
۱۳۰,۸۲۰	۵۵۳,۱۰۰		دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۱۰۸,۵۳۲	۳۱۲,۰۰۰		جهاد دانشگاهی
۶۹,۹۹۸	۱۱۴,۳۴۸		مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای
<p>در سال ۱۳۹۸، در خصوص دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در مجموع اعتباری برابر ۱,۶۱۱,۶۹۵ میلیون ریال به ۱۳۴ طرح شامل ۷۲ طرح تأمین فضا برابر ۱,۰۱۰,۱۴۰ میلیون ریال و ۶۲ طرح تعمیر و تجهیز به میزان ۶۰۱,۵۵۵ میلیون ریال تخصیص یافته است. تخصیص اعتبار مذکور معادل ۴۰ درصد اعتبارات ابلاغی از ردیف توازن بوده است.</p>			

۷-۱- تحلیل و تبیین وضعیت درآمدهای دستگاه‌ها و نوع درآمدهای مختلف در بخش

۱-۷-۱- درآمدهای اختصاصی

بخشی از هزینه‌های دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی از محل درآمد اختصاصی قابل تأمین است. این اعتبارات برای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و ردیف‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور نسبت به اعتبار مصوب سال ۱۳۹۹، با رشدی حدود ۱۳ درصد، معادل ۴۵۴۷۶ میلیارد ریال برآورد شده است. بر اساس اطلاعات جدول ۱-۱۱، سهم اعتبارات حاصل از درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی از کل درآمد اختصاصی، در حد ۸۷ درصد (۳۹۵۴۹ میلیارد ریال) و سهم واحدهای ستادی و ردیف‌های مربوطه به میزان ۱۳ درصد (۵۹۲۷ میلیارد ریال) در آن وزارتخانه است.

نگاهی به تغییرات درآمدهای اختصاصی پیش‌بینی شده در سال ۱۴۰۰ و مقایسه آن با همین درآمدها در سال ۱۳۹۹، بیانگر آن است که درآمدهای اختصاصی پیش‌بینی شده برای وصول در سازمان امور دانشجویان در سال ۱۴۰۰، حدود ۲۲ درصد بیشتر از سال ۱۳۹۹ خواهد بود. این درآمدها در صندوق رفاه دانشجویان از ثبات برخوردار بوده و در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۲۷ درصد کمتر از سال ۱۳۹۹ خواهد بود. افزایش درآمدهای اختصاصی سازمان امور دانشجویان به دلیل تلاش این سازمان برای کسب درآمدهای پیش‌بینی شده از محل مستنکفین از ایفای تعهدات (به‌ویژه تعهدات ارزی) بوده و کاهش درآمدهای اختصاصی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به بیش برآوردی این درآمدها در سال ۱۳۹۹ و عدم تحقق آن‌ها در سال مذکور مرتبط است.

نمودار (۱-۱۲): مقایسه درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و ردیف‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۸-۱۴۰۰

منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

جدول (۱-۱۱): درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و ردیف‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری،

۱۳۹۸-۱۴۰۰

رشد اعتبارات سال ۱۴۰۰ به ۱۳۹۹ (درصد)	لایحه ۱۴۰۰	مصوب		عنوان
		۱۳۹۹	۱۳۹۸	
۱۳	۴۵،۴۷۶،۳۵۱	۴۰،۳۸۱،۵۰۸	۳۷،۵۷۰،۲۶۵	جمع کل ردیف‌ها و دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۱۴	۳۹،۵۴۹،۳۵۱	۳۴،۶۴۴،۵۰۸	۳۲،۹۵۰،۲۶۵	جمع کل دانشگاه‌ها
۱۴	۳۹،۵۴۹،۳۵۱	۳۴،۶۴۴،۵۰۸	۳۲،۹۵۰،۲۶۵	دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی
۳	۵،۹۲۷،۰۰۰	۵،۷۳۷،۰۰۰	۴،۶۲۰،۰۰۰	جمع کل ردیف‌ها
-۲۷	۲۷،۰۰۰	۳۷،۰۰۰	۲۰،۰۰۰	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۰	۴،۸۰۰،۰۰۰	۴،۸۰۰،۰۰۰	۴،۰۰۰،۰۰۰	صندوق رفاه دانشجویان
۲۲	۱،۱۰۰،۰۰۰	۹۰۰،۰۰۰	۶۰۰،۰۰۰	سازمان امور دانشجویان

منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور (میلیون ریال)

۱-۷-۲- درآمدهای عمومی

کل درآمدهای عمومی واحدهای ستادی و ردیف‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۴۰۰، با برخورداری از رشدی معادل ۴۹ درصد نسبت به سال ۱۳۹۹، (۱۶۷۰ میلیارد ریال) بالغ بر ۲۴۹۰ میلیارد ریال خواهد بود. درآمد عمومی مذکور عمدتاً از محل اجاره ساختمان‌ها، اراضی و خدمات آموزشی و فرهنگی حاصل می‌شود. سهم درآمدهای حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی از کل درآمدهای عمومی در این سال، ۹۹ درصد (۲۴۷۰ میلیارد ریال) است.

جدول (۱-۱۲): درآمد عمومی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و واحدهای ستادی، ۱۳۹۹-۱۴۰۰

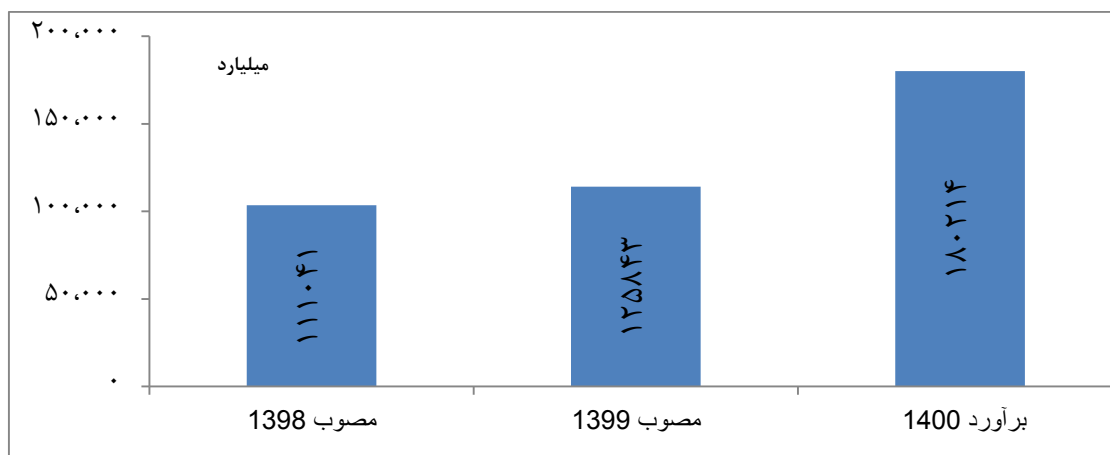
شماره طبقه‌بندی	عنوان درآمد، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی	مصوب ۱۳۹۹	برآورد ۱۴۰۰
	جمع کل	۱،۶۷۰،۰۰۰	۲،۴۹۰،۰۰۰
۱۳۰۳۰۱	درآمدهای حاصل از اجاره ساختمان‌ها و اراضی (از جمله امکانات، اماکن و فضاهای آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی کلیه دستگاه‌های اجرائی)	۲۰،۰۰۰	۲۰،۰۰۰
۱۴۰۱۰۳	درآمد حاصل از خدمات آموزشی و فرهنگی	۱،۶۵۰،۰۰۰	۲،۴۷۰،۰۰۰

منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور (میلیون ریال)

۱-۸- تحلیل و تبیین اعتبارات هزینه‌ای بخش (بر حسب برنامه، دستگاه اجرایی و...)

ردیف‌های متفرقه

کل اعتبارات هزینه‌ای از محل منابع عمومی مربوط به دانشگاه‌ها و ردیف‌های اعتباری وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری طی دوره ۱۳۹۸-۱۴۰۰ در جدول ۱-۱۳ آورده شده است. اعتبارات هزینه‌ای مربوط به مراکز و ردیف‌های فوق از محل منابع عمومی در قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور به میزان ۱۲۵۸۴۳ میلیارد ریال مورد تصویب قرار گرفته است. این اعتبار با برخورداری از رشدی معادل ۴۳ درصد در حد ۱۸۰۲۱۴ میلیارد ریال برای سال ۱۴۰۰ پیش‌بینی شده است. بررسی اعتبارات پیش‌بینی شده برحسب دانشگاه‌ها و ردیف‌های ستادی نشان می‌دهد که از کل اعتبارات ۹۳٫۴ درصد (۱۶۸۳۸۷ میلیارد ریال) به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و ۶٫۶ درصد (۱۱۸۲۷ میلیارد ریال) به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ۸ دستگاه اجرایی و یا ردیف اعتباری اختصاص دارد. میزان رشد اعتبارات پیش‌بینی شده در این سال به تفکیک دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و همچنین ۹ واحد ستادی و ردیف اعتباری وابسته به این وزارتخانه به ترتیب حدود ۴۵ درصد و ۱۸ درصد است. در سال مذکور بیشترین میزان رشد اعتباری در بین ردیف‌های اعتباری به ردیف ۱۱۳۶۶۱ تحت عنوان «وزارت علوم، تحقیقات و فناوری- پاداش پایان خدمت بازنشستگان» تعلق دارد که با ۵۹ درصد رشد، از ۱۳۸ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۹، ۲۲۰ میلیارد ریال در سال ۱۴۰۰ افزایش یافته است. اعتبارات مربوط به ردیف اعتباری ۱۱۳۶۶۰ با عنوان «امور علمی، فرهنگی و آموزشی» در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۹، ۲۵ درصد کاهش دارد. این کاهش به دلیل بازنگری در برنامه‌ها و فعالیت‌های پیش‌بینی شده در این ردیف که ماهیت مستمر نداشته‌اند و با هدف تحقق آن در یک دوره زمانی مشخص منظور و تأمین اعتبار شده بود، صورت گرفته است.

نمودار (۱-۱۳): اعتبارات هزینه‌ای از محل منابع عمومی دانشگاه‌ها و ردیف‌های اعتباری وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و

فناوری، ۱۳۹۸-۱۴۰۰

منبع: قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

جدول (۱-۱۳): اعتبارات هزینه‌ای از محل منابع عمومی دانشگاه‌ها و ردیف‌های اعتباری وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۴۰۰-۱۳۹۸

رشد اعتبارات سال ۱۴۰۰ به مصوب ۱۳۹۹ (درصد)	برآورد ۱۴۰۰	مصوب		عنوان
		۱۳۹۹	۱۳۹۸	
۴۳	۱۸۰,۲۱۴,۳۸۷	۱۲۵,۸۴۲,۸۰۷	۱۱۱,۰۴۰,۹۴۹	جمع کل ردیف‌ها و دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۴۵	۱۶۸,۳۸۷,۶۲۰	۱۱۵,۸۰۶,۷۶۷	۱۰۲,۴۰۲,۲۴۹	جمع کل دانشگاه‌ها
۴۵	۷,۶۲۰,۸۱۶۸,۳	۱۱۵,۸۰۶,۷۶۷	۱۰۲,۴۰۲,۲۴۹	دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی
۱۸	۱۱,۸۲۶,۷۶۷	۱۰,۰۳۶,۰۴۰	۸,۶۳۸,۷۰۰	جمع کل ردیف‌ها
۳۵	۱,۲۰۶,۰۰۰	۸۹۵,۰۰۰	۹۶۴,۰۰۰	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
-۲۵	۱,۴۷۲,۹۰۵	۱,۹۶۴,۲۵۹	۲۱۲۶۲۰۰	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری- امور علمی، فرهنگی و آموزشی
۲۰	۴,۳۷۲,۵۶۲	۳,۶۴۷,۷۸۱	۲۶۹۵۰۰۰	صندوق رفاه دانشجویان
۴۵	۲,۳۵۰,۰۰۰	۱,۶۲۰,۰۰۰	۱۲۸۰۰۰۰	سازمان سنجش آموزش کشور موضوع بند "ج" تبصره ۴۹ قانون بودجه سال ۱۳۶۴ کل کشور
۳۶	۲۸۶,۳۰۰	۲۱۱,۰۰۰	۱۲۳۵۰۰	سازمان امور دانشجویان
۲۸	۱,۶۵۰,۰۰۰	۱,۲۹۱,۰۰۰	۱۳۰۰۰۰۰	سازمان امور دانشجویان - امور دانشجویان بورسیه
۰	۶۹,۰۰۰	۶۹,۰۰۰	۱۰۰۰۰	کمیسیون ملی یونسکو ایران
۰	۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۰	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری- بسیج دانشجویی-
۵۹	۲۲۰,۰۰۰	۱۳۸,۰۰۰	۱۴۰۰۰۰	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - پاداش پایان خدمت بازنشستگان

منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰

اعتبارات آموزش عالی شامل اعتبارات هزینه‌ای (منابع عمومی و درآمد اختصاصی) مربوط به دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و واحدهای ستادی و ردیف‌های ذیل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، برحسب برنامه در جداول ۱۴-۱ آمده است.

اعتبارات مزبور در سال ۱۴۰۰ در قالب ۲۱ برنامه با ماهیت هزینه‌ای ذیل فصل آموزش عالی و ۱۳ برنامه ذیل سایر فصول شامل فصل اداره امور عمومی، فصل درمان، فصل دین و مذهب، فصل آموزش و پرورش عمومی، فصل آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی، فصل پژوهش‌های پایه‌ای، فصل پژوهش‌های توسعه‌ای پیش‌بینی شده است.

بررسی اعتبارات از محل منابع عمومی، حاکی از آن است که اعتبارات برنامه‌های ذیل فصل آموزش عالی از محل منابع عمومی به میزان ۱۵۴۵۴۱ میلیارد ریال و معادل ۸۶ درصد از کل اعتبارات هزینه‌ای است. مجموع

اعتبارات مربوط به برنامه‌های ذیل فصول پژوهش‌های پایه‌ای و پژوهش‌های توسعه‌ای بالغ بر ۱۶۵۵۰ میلیارد ریال است که ۹ درصد از کل اعتبارات هزینه‌ای را به خود اختصاص داده است.

«برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص» که ذیل فصل آموزش عالی قرار دارد، دارای بیشترین سهم اعتبارات از محل منابع عمومی و درآمد اختصاصی است. ۷۰ درصد اعتبار از محل منابع عمومی و ۴۴ درصد از محل درآمدهای اختصاصی فصل آموزش عالی در این برنامه پیش‌بینی شده است.

جدول (۱-۱۴): اعتبارات هزینه‌ای از محل منابع عمومی و درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها و واحدهای ستادی و ردیف‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برحسب برنامه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

کد برنامه	عنوان	منابع عمومی	درآمد اختصاصی
	جمع	۱۸۰,۲۱۴,۳۸۷	۴۵,۴۷۶,۳۵۱
۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۸۳,۳۵۱	۴۲,۰۰۰
۱۶۰۲۰۱۰۰۰	برنامه ارائه خدمات درمانی	۰	۲۰,۱۵۰,۰۰۰
۱۷۰۱۰۰۸۰۰۰	برنامه حمایت از فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی دینی در دانشگاه‌ها	۲۶۳,۶۸۴	۰
۱۸۰۱۰۰۶۰۰۰	برنامه آموزش دوره دوم متوسطه نظری	۱۹۱,۵۱۷	۱,۸۸۱
۱۸۰۱۰۲۸۰۰۰	برنامه آموزش‌های شغلی	۱۱,۹۸۹	۰
۱۸۰۲۰۱۸۰۰۰	برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص مهارتی	۸,۵۷۲,۰۰۸	۸۰۳,۹۱۰
۱۸۰۳۰۰۱۰۰۰	برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص	۱۰۸,۴۳۷,۰۹۶	۱۵,۸۰۳,۲۹۳
۱۸۰۳۰۰۲۰۰۰	برنامه بهبود خدمات رفاهی، فرهنگی و ورزشی دانشجویی	۲۳۰,۲۳۶,۰۰۸	۳,۷۱۵,۳۰۵
۱۸۰۳۰۰۳۰۰۰	برنامه آموزش زبان فارسی به دانشجویان خارجی	۴۹,۲۶۸	۰
۱۸۰۳۰۱۰۰۰۰	برنامه ارائه خدمات رفاهی به دانشجویان	۷۶۵,۰۰۰	۶۸۰,۰۰۰
۱۸۰۳۰۱۱۰۰۰	برنامه اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان خارجی و ایرانی	۱,۶۵۰,۰۰۰	۰
۱۸۰۳۰۱۳۰۰۰	برنامه آموزش‌های غیرحضوری	۷,۵۱۹,۲۶۵	۹,۵۰۰,۰۰۰
۱۸۰۳۰۱۷۰۰۰	برنامه توسعه امور پژوهشی و فناوری در آموزش عالی	۱۰,۲۷۲	۰
۱۸۰۳۰۲۰۰۰۰	برنامه توسعه امور فرهنگی در آموزش عالی	۱۰,۴۷۲	۰
۱۸۰۳۰۲۱۰۰۰	برنامه گسترش کرسی‌های زبان فارسی در خارج از کشور	۲۶۰,۰۰۰	۰
۱۸۰۳۰۲۲۰۰۰	برنامه سنجش و پذیرش	۲,۳۴۵,۰۰۰	۰
۱۸۰۳۰۲۸۰۰۰	برنامه ارائه تسهیلات مالی به دانشجویان	۳,۴۰۸,۲۰۶	۳,۸۳۴,۱۹۶
۱۸۰۳۰۳۰۰۰۰	برنامه اداره امور اعضای هیئت علمی	۴۶,۵۳۲	۲۷,۰۰۰
۱۸۰۳۰۳۲۰۰۰	برنامه توسعه امور رفاهی دانشجویان	۳۹۸,۶۵۶	۱,۳۴۳,۸۰۴
۱۸۰۳۰۳۶۰۰۰	برنامه اداره امور هیئت‌های امناء و هیئت‌های ممیزه	۱۶,۲۹۰	۰
۱۸۰۳۰۳۸۰۰۰	برنامه نظارت، ارزیابی و اعتبارسنجی	۱۷۷,۵۹۰	۰
۱۸۰۳۰۴۶۰۰۰	برنامه ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزشی	۸۳۸,۰۷۸	۰
۱۸۰۳۰۴۹۰۰۰	برنامه توسعه امور آموزشی در آموزش عالی	۷۲۷,۴۷۳	۰
۱۸۰۳۰۵۴۰۰۰	برنامه پاداش پایان خدمت بازنشستگان	۲۲۰,۰۰۰	۰
۱۸۰۳۰۵۵۰۰۰	برنامه ارتقای فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی و علمی دانشجویان	۱۷۷,۶۲۳	۰
۱۸۰۳۰۵۹۰۰۰	برنامه توسعه همکاری‌های علمی، فرهنگی و آموزشی بین‌الملل در آموزش عالی	۴,۴۵۰,۱۸۶	۸۱۵,۱۰۶

کد برنامه	عنوان	منابع عمومی	درآمد اختصاصی
۱۸۰۳۰۶۰۰۰۰	برنامه مدیریت شبکه‌های دانشگاهی	۱۰.۸۳۵	۱۰۰.۰۰۰
۱۸۰۴۰۰۳۰۰۰	برنامه پژوهش‌های پایه‌ای دانشگاهی	۱۲.۶۸۹.۶۰۷	۱.۵۱۲.۷۴۸
۱۸۰۴۰۵۱۰۰۰	برنامه توسعه علوم پایه	۲۳.۷۰۹	۰
۱۸۰۵۰۰۳۰۰۰	برنامه پژوهش‌های توسعه‌ای دانشگاهی	۲.۶۹۲.۰۷۹	۴.۸۵۸.۲۷۵
۱۸۰۵۰۰۸۰۰۰	برنامه توسعه علوم مهندسی و فناوری	۲۸.۵۵۶	۱۴.۲۰۰
۱۸۰۵۰۶۲۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۵.۰۳۶	۱۶۴.۹۰۰
۱۸۰۵۰۶۶۰۰۰	برنامه توسعه پژوهش‌های هنری	۲.۰۰۰	۰
۱۸۰۵۰۷۴۰۰۰	برنامه توسعه فن‌آفرینی	۱.۰۹۹.۴۰۱	۲۴۴.۷۳۳

منبع: لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور (میلیون ریال)

۱-۹- تحلیل و تبیین نماگرهای مالی بخش

یکی از مهم‌ترین شاخص‌های مالی بخش آموزش عالی، سهم اعتبار فصل آموزش عالی از تولید ناخالص داخلی (GDP) است. این شاخص نشان می‌دهد که تأمین هزینه‌های آموزش عالی تا چه میزان در هر کشور دارای اولویت است. میزان شاخص مذکور در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور بر مبنای پیش‌بینی مقدار تولید ناخالص داخلی توسط مرکز آمار ایران، معادل ۰.۶۹ درصد برآورد می‌شود که نسبت به مقدار مشابه آن در سال ۱۳۹۸، از رشد متوسط سالانه ۳،۲ درصد برخوردار خواهد بود. شاخص سهم اعتبار فصل آموزش عالی از بودجه عمومی دولت یکی دیگر از شاخص‌های مالی مهم این بخش است که بیانگر سهم هزینه‌های انجام شده دولت در بخش آموزش عالی است. برآورد می‌شود این شاخص با رشد متوسط سالانه ۷،۳ درصد نسبت به سال ۱۳۹۸، از ۴،۱۵ درصد در آن سال به ۴،۷۸ درصد در سال ۱۴۰۰ افزایش یابد. شاخص نسبت اعتبارات فصل آموزش عالی از کل اعتبارات آموزش (شامل اعتبارات فصل آموزش و پرورش عمومی، فصل آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی و همچنین فصل آموزش عالی)، بیانگر میزان هزینه‌های آموزش عالی به هزینه‌های کل آموزش کشور است. همان‌طوری که اطلاعات جدول ۱-۱۵ نشان می‌دهد میزان این شاخص با روندی کاهشی از ۲۹ درصد در سال ۱۳۹۸ به ۲۶ درصد در سال ۱۴۰۰ رسیده است.

جدول (۱-۱۵): شاخص‌های مالی آموزش عالی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور (درصد)

شاخص‌های مالی	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	متوسط رشد سالانه
سهم اعتبار فصل آموزش عالی از تأب	۰.۶۴	۰.۵۴	۰.۶۹	۳.۸
سهم اعتبار فصل آموزش عالی از بودجه عمومی دولت	۴.۱۵	۳.۸۱	۴.۷۸	۷.۳۰
سهم اعتبار فصل آموزش عالی از آموزش	۲۹	۲۷	۲۶	-۵.۳

منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور، لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور و مرکز آمار ایران

۱۰-۱- تحلیل و تبیین اعتبارات تملک دارایی مالی بخش

اعتبارات با ماهیت تملک دارایی‌های مالی مربوط به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۴۰۰ معادل ۵۱۴۳ میلیارد ریال است. ماهیت دو مورد از اعتبارات تملک دارایی‌های مالی به بازپرداخت اصل تسهیلات بانکی اختصاص دارد. این موارد به بازپرداخت تسهیلات مربوط به احداث خوابگاه‌ها و بازپرداخت هم‌ارز ریالی وام خرید تجهیزات دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به بانک مرکزی مربوط است. بازپرداخت سوم به دریافت وام‌های خارجی و تعهدات ناشی از آن تعلق دارد. این وام از مؤسسه بانکی عرب برای طرح ساماندهی دانشگاه تهران اخذ شده است.

جدول (۱-۱۶): اعتبارات تملک دارایی‌های مالی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

شماره طبقه‌بندی	عنوان	لایحه ۱۴۰۰	توضیحات
۱۰۳۰۰۰-۲	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران- بازپرداخت تسهیلات مربوط به احداث خوابگاه‌ها	۱۰۰۰۰۰۰	نامه شماره ۱۳۹۹/۸/۲۹ مورخ ۹۹/۰۶۴/۰۱/۲۶۴۰۷۴ ص مورخ ۱۳۹۹/۸/۲۹ بانک ملی ایران (میزان بدهی ۹۳۵۰۱۰ میلیون ریال) و نامه شماره ۹۷/۶۷۰۳۶۷ مورخ ۱۳۹۷/۷/۱ بانک صادرات ایران (میزان بدهی ۱۰۲۹۱۶۸ میلیون ریال)
۱۰۳۰۰۰-۳	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری- بازپرداخت هم‌ارز ریالی وام خرید تجهیزات دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به بانک مرکزی	۱۴۱۷۰۰۰	نامه شماره ۹۹/۱۲۹۵۵۷ مورخ ۱۳۹۹/۴/۳۰ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
۱۰۵۰۰۰-۴	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - بازپرداخت تعهدات وام طرح ساماندهی دانشگاه تهران به مؤسسه بانکی عرب	۲۷۲۶۰۰۰	نامه شماره ۹۹/۱۷۸۱۰ مورخ ۱۳۹۹/۲/۱ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
	جمع کل	۵۱۴۳۰۰۰	

منبع: لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

۱۱-۱- بررسی و تحلیل اصلاحات ساختاری در بودجه دستگاه‌های بخش

با هدف اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد و نظم‌بخشی و یکپارچگی بین برنامه و فعالیت‌ها، همچنین برقراری ارتباط مناسب بین اهداف برنامه ششم توسعه کشور با اهداف بودجه در قالب برش یک‌ساله از برنامه میان‌مدت، برنامه، فعالیت و سنجه‌های بخش آموزش عالی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور، به شرح جدول ۱-۱۷ مورد بازبینی و اصلاح قرار گرفت.

جدول (۱-۱۷): تغییرات برنامه و فعالیت‌های بخش آموزش عالی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

نوع تغییر	لایحه ۱۴۰۰		سال ۱۳۹۹	
	سنجه جایگزین پیشنهادی	برنامه / فعالیت جایگزین پیشنهادی سال ۱۴۰۰	سنجه	برنامه / فعالیت
تغییر عنوان	دانشجو	برنامه بهبود خدمات رفاهی، فرهنگی و ورزشی دانشجویی	دانشجو	برنامه ارائه خدمات رفاهی، فرهنگی و ورزشی به دانشجویان
تغییر عنوان	دانشجو	ارائه خدمات رفاهی، فرهنگی و ورزشی	دانشجو	ارائه خدمات رفاهی، فرهنگی و ورزشی به دانشجویان
تغییر سنجه	رتبه	برنامه توسعه همکاری‌های علمی، فرهنگی و آموزشی بین‌الملل در آموزش عالی	رتبه دانشگاه در پایگاه استنادی	برنامه توسعه همکاری‌های علمی، فرهنگی و آموزشی بین‌الملل در آموزش عالی
انتقال از برنامه پژوهش‌های پایه‌ای دانشگاهی و تغییر عنوان	نفر ماه	اعزام به فرصت‌های مطالعاتی		
انتقال از برنامه پژوهش‌های توسعه‌ای دانشگاهی و تغییر عنوان	رویداد	برگزاری همایش‌های علمی و پژوهشی		
تغییر سنجه	پایان‌نامه/پروژه	برنامه پژوهش‌های پایه‌ای دانشگاهی	سرانه مقاله علمی پژوهشی	برنامه پژوهش‌های پایه‌ای دانشگاهی
تغییر عنوان	پایان‌نامه/ پروژه	حمایت از پایان‌نامه و پژوهش‌های پایه‌ای	پایان‌نامه	حمایت از پایان‌نامه‌ها
ادغام در فعالیت حمایت از پایان‌نامه‌ها			پروژه	حمایت از پژوهش‌های پایه‌ای
انتقال به برنامه توسعه همکاری‌های علمی، فرهنگی و آموزشی بین‌الملل در آموزش عالی			نفر ماه	اعزام به فرصت‌های مطالعاتی (داخلی و خارجی)
جدید	هسته	شکل‌گیری و ساماندهی هسته‌های دانشجویی مسئله‌محور		
بدون تغییر	دستاورد	برنامه پژوهش‌های توسعه‌ای	دستاورد	برنامه پژوهش‌های توسعه‌ای دانشگاهی
انتقال به برنامه توسعه همکاری‌های علمی، فرهنگی و آموزشی بین‌الملل در آموزش عالی			رویداد	برگزاری همایش‌های علمی و پژوهشی
تغییر عنوان	پروژه	حمایت از پژوهش‌های توسعه‌ای و تقاضامحور	پروژه	اجرای پژوهش‌های توسعه‌ای و تقاضامحور
بدون تغییر	مورد	برنامه توسعه فن آفرینی	محصول تجاری شده	برنامه توسعه فن آفرینی

جدول (۱-۱۷): تغییرات برنامه و فعالیت‌های بخش آموزش عالی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

نوع تغییر	لایحه ۱۴۰۰		سال ۱۳۹۹	
	سنجه جایگزین پیشنهادی	برنامه / فعالیت جایگزین پیشنهادی سال ۱۴۰۰	سنجه	برنامه / فعالیت
بدون تغییر	مورد	حمایت از مراکز رشد، نوآور و واحدهای فناور	مورد	حمایت از مراکز رشد، نوآور و واحدهای فناور
حذف			مورد	کمک به بازاریابی و تجاری‌سازی
بدون تغییر	دانشگاه-مؤسسه	برنامه ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزشی	دانشگاه-مؤسسه	برنامه ارتقای کیفیت فعالیت‌های آموزشی
ایجاد	برنامه درسی	کمک به بازنگری محتوای آموزشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی		
حذف			برنامه	کمک به مهارت‌آموزی
انتقال به ردیف پژوهشی وزارت	قطب علمی	برنامه حمایت از قطب‌های علمی	قطب علمی	برنامه حمایت از قطب‌های علمی
	قطب علمی	حمایت از قطب‌های علوم انسانی و هنر	قطب علمی	حمایت از قطب‌های علوم انسانی و هنر
	قطب علمی	حمایت از قطب‌های علوم پایه	قطب علمی	حمایت از قطب‌های علوم پایه
	قطب علمی	حمایت از قطب‌های فنی و مهندسی	قطب علمی	حمایت از قطب‌های فنی و مهندسی
	قطب علمی	حمایت از قطب‌های کشاورزی، دامپروری و دامپزشکی	قطب علمی	حمایت از قطب‌های کشاورزی، دامپروری و دامپزشکی

منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

یکی دیگر از تغییرات ساختاری صورت گرفته در بخش آموزش عالی، اصلاح عناوین دانشگاه‌ها و ردیف‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. این اصلاحات که بر اساس مصوبات شورای گسترش آموزش عالی ذیل آن وزارت، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور اعمال شده است، در راستای طرح ساماندهی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، محل استقرار آن دانشگاه و وابستگی به دانشگاه دیگر مورد اصلاح قرار گرفته است.

جدول (۱-۱۸): تغییر عنوان دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

کد دستگاه اجرایی	عنوان در قانون بودجه سال ۱۳۹۹	عنوان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰
۱۱۳۵۸۱	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری- کمیسیون ملی یونسکو در ایران	دبیرخانه کمیسیون ملی یونسکو در ایران (وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)
۱۱۴۵۰۱	پردیس فارابی دانشگاه تهران- قم	دانشگاه تهران- پردیس فارابی قم
۱۱۴۵۰۵	دانشگاه تهران- دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی	دانشگاه تهران- پردیس کشاورزی و منابع طبیعی کرج
۱۱۴۵۲۲	دانشگاه تهران- دانشکده چوکا	دانشگاه تهران- دانشکده فنی کاسپین
۱۱۴۸۵۰	مرکز آموزش عالی فنی و مهندسی بوئین زهرا	دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) - پردیس فنی مهندسی بوئین زهرا
۱۱۵۰۰۴	دانشگاه بوعلی سینا- آموزشکده کبودرآهنگ	دانشگاه بوعلی سینا- آموزشکده فنی کبودرآهنگ
۱۱۵۰۰۸	دانشگاه بوعلی سینا- دانشکده مدیریت رزن	دانشگاه بوعلی سینا - دانشکده مدیریت و حسابداری رزن
۱۱۵۱۰۷	دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی داراب	دانشگاه شیراز - دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی داراب
۱۱۵۱۲۲	دانشگاه بوعلی سینا- کمک به راه‌اندازی دانشگاه بین‌المللی سازمان همکاری‌های اقتصادی گروه ۸- ۸آ	دانشگاه بین‌المللی سازمان همکاری‌های اقتصادی گروه ۸آ
۱۱۵۵۰۸	دانشکده فنی و مهندسی فناوری‌های نوین سبزوار حضرت زینب (ویژه خواهران)	دانشگاه حکیم سبزواری- پردیس حضرت زینب (س)
۱۱۶۰۱۰	دانشگاه تبریز- دانشکده فنی و مهندسی مرند	دانشگاه تبریز- آموزشکده فنی و مهندسی مرند
۱۱۷۱۱۲	دانشکده فنی و مهندسی شرق گیلان	دانشگاه گیلان- دانشکده فنی و مهندسی شرق گیلان
۱۱۸۲۰۰	دانشگاه رازی- آموزشکده فنی و مهندسی اسلام‌آباد غرب	دانشگاه رازی - دانشکده فنی اسلام‌آباد غرب
۱۱۹۵۰۶	دانشگاه مازندران- دانشکده میراث فرهنگی و گردشگری نوشهر	دانشگاه مازندران- دانشکده میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری در نوشهر
۱۲۰۰۰۳	دانشگاه کاشان- دانشکده منابع طبیعی و علوم زمین آران و بیدگل	دانشگاه کاشان- دانشکده منابع کویری آران و بیدگل
۱۲۲۵۰۷	دانشگاه ارومیه- دانشکده فنی و مهندسی خوی	دانشگاه صنعتی ارومیه- دانشکده فنی و مهندسی خوی
۱۲۲۵۰۸	مرکز آموزش عالی شهید باکری میاندوآب	دانشگاه ارومیه- مرکز آموزش عالی شهید باکری میاندوآب
۱۲۲۵۰۹	مرکز آموزش عالی بوکان	دانشگاه ارومیه- مرکز آموزش عالی بوکان

جدول (۱-۱۸): تغییر عنوان دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

کد دستگاه اجرایی	عنوان در قانون بودجه سال ۱۳۹۹	عنوان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰
۱۲۳۱۵۰	دانشگاه فنی و مهندسی فردوس	دانشگاه بیرجند- دانشکده فنی فردوس
۱۲۳۱۶۰	آموزشکده معدن نهبندان	دانشگاه بیرجند- آموزشکده معدن نهبندان
۱۲۳۲۰۳	دانشگاه یاسوج- دانشکده فنی و مهندسی چرام	دانشگاه یاسوج- دانشکده صنعت و معدن چرام
۱۲۳۲۰۴	دانشگاه یاسوج- دانشکده منابع طبیعی، محیط‌زیست و شیلات	دانشگاه یاسوج- دانشکده منابع طبیعی و محیط‌زیست
۱۲۳۳۰۲	دانشگاه صنعتی اسفراین	دانشگاه بجنورد- پردیس فنی و مهندسی اسفراین
۱۲۳۳۰۵	دانشکده کشاورزی شیروان	دانشگاه بجنورد- پردیس کشاورزی شیروان
۱۲۶۴۵۰	دانشگاه گرمسار	دانشکده فنی و مهندسی گرمسار
۱۲۷۴۸۲	دانشگاه گلستان- مجتمع آموزش عالی علی‌آباد کتول	دانشگاه گلستان- دانشکده علی‌آباد کتول
۱۰۳۵۰۲	-	دانشگاه شهید بهشتی- پردیس فنی و مهندسی شهید عباسپور

منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

۱۲-۱- مهم‌ترین ویژگی‌های بودجه بخش در سال آتی

- مهم‌ترین ویژگی‌ها و جهت‌گیری‌های در نظر گرفته شده برای بخش آموزش عالی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور به شرح زیر است:
- ارتقای شاخص‌های علمی، پژوهشی و فناوری با استمرار امکان بهره‌مندی از اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پارک‌های علم و فناوری.
 - معاف شدن وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از کلیه عوارض مربوط به تغییر کاربری، نقل و انتقال املاک، اخذ گواهی بهره‌برداری، احداث، تخریب، بازسازی، ساماندهی و بهینه‌سازی و تغییر کاربری بخشی از املاک و فضاهای آموزشی و سایر عوارض شهرداری.
 - متناسب‌سازی هزینه سرانه دانشجویان دانشگاه فنی و حرفه‌ای با سایر دانشگاه‌ها با هدف توانمندسازی و ارتقاء مهارت دانشجویان.
 - تأمین اعتبار لازم برای فعالیت «هسته‌های مسئله‌محور» در ۱۳ دانشگاه منتخب کشور با هدف انجام پژوهش‌های مورد نیاز جامعه.

- کمک به معیشت دانشجویان با افزایش سرانه کمک به تأمین غذای دانشجویی (معادل ۷۶ درصد نسبت به سال ۱۳۹۹).
- کمک به ارتقای کیفی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی با تقویت اعتبار سایر هزینه‌ها.
- تأمین اعتبار و نظارت بر اتمام عملیات ۸۴ پروژه در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در سال ۱۴۰۰ و فراهم کردن امکانات مورد نیاز برای بهره‌برداری رساندن فضاهای در دست اجرا با زیربنای تقریبی ۲۴۸۰۰۰ مترمربع.
- توجه به مدیریت سبز در دانشگاه‌ها با پیش‌بینی اعتباری معادل ۴۲۰ میلیارد ریال در سال ۱۴۰۰ (۳۸ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۹).
- کمک به تکمیل فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی نیمه‌تمام که ۵۰ درصد اعتبار آن‌ها توسط خیرین تأمین شده است (با رشدی معادل ۵۳ درصد نسبت به سال ۱۳۹۹ و اعتباری در حدود ۴۱۰ میلیارد ریال) یا ۵۰ درصد از اعتبار آن‌ها از محل سایر منابع تأمین شده است (با رشدی معادل ۵۳ درصد نسبت به سال ۱۳۹۹ و اعتباری در حدود ۴۱۰ میلیارد ریال).
- تقویت اعتبارات موضوع اجرای مقاوم‌سازی ساختمان‌های مراکز آموزش عالی (با رشدی معادل ۱۳۵ درصد نسبت به سال ۱۳۹۹ و اعتباری در حدود ۲۰۰ میلیارد ریال).
- رشد اعتبارات مربوط به تعمیر و تجهیز در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی (بدون دانشگاه فنی و حرفه‌ای) به میزان ۵۴ درصد نسبت به اعتبار ابلاغی سال ۱۳۹۹.
- پیش‌بینی اعتبار به منظور خرید تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تا سقف ۲۲,۵ میلیون یورو از محل منابع صندوق توسعه علمی به صورت تسهیلات ارزی با تضمین دولت.
- پیش‌بینی اعتباری معادل ۲۰۰۰ میلیارد ریال جهت خرید تجهیزات آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها در ۱۷۶ واحد دانشگاه فنی و حرفه‌ای از کل اعتبار این دانشگاه به میزان ۲۸۳۶ میلیارد ریال.
- اصلاح عناوین، اهداف کمی و حجم عملیات ۲۵ پروژه تأمین فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی در قالب اخذ مصوبه کمیسیون ماده (۲۳) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲).
- اصلاح عناوین حدود ۷۰ طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی جدیدالتأسیس از تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات و ماشین‌آلات به تعمیرات اساسی، خرید تجهیزات و محوطه‌سازی و تأسیسات زیربنایی.

۱-۱۳- ترسیم نقش بخش خصوصی در فعالیت‌های بخش

حضور بخش خصوصی در اقتصاد، مزایای بی‌شماری دارد. فعالیت این بخش می‌تواند زمینه را برای همکاری دو بخش دولتی و خصوصی برای پیشبرد اهداف اقتصادی، ایجاد رقابت مؤثر و مردمی شدن اقتصاد فراهم کند. در بخش آموزش عالی نیز وجود تقاضای اجتماعی برای ورود به آموزش عالی و کمبود منابع بودجه عمومی دولت برای سرمایه‌گذاری در توسعه آموزش عالی، زمینه را برای مشارکت بخش غیردولتی به عنوان نیروی محرک بخش دولتی برای پاسخگویی به تقاضای اجتماعی آموزش عالی فراهم ساخت. ایجاد مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی علاوه بر پاسخگویی به تقاضای اجتماعی، با هدف تأمین نیروی انسانی متخصص در کشور، افزایش رقابت بین مؤسسات آموزش عالی، افزایش کیفیت و کمک به کاهش بار مالی دولت و به عهده گرفتن مسئولیت در حوزه آموزش عالی صورت گرفت.

اطلاعات متغیرهای کمی و شاخص‌های مربوط به بخش غیردولتی - غیرانتفاعی در دوره ۹۹-۱۳۹۵ در جدول ۱-۱۹ آمده است.

بررسی عملکرد تعداد دانشجویان در دوره مورد بررسی نشان می‌دهد که تعداد کل دانشجویان با روندی کاهشی (سالانه ۸/۱ درصد) از ۴,۳۴۸,۳۸۳ نفر در سال ۱۳۹۵ به ۳,۳۷۳,۳۸۸ نفر در سال ۱۳۹۸ رسیده است. مقایسه تعداد کل دانشجویان با هدف کمی متناظر آن نیز نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۸ میزان تحقق هدف کمی دانشجویان حدود ۷۷ درصد بوده است. همین بررسی در مورد تعداد دانشجویان غیردولتی - غیرانتفاعی نشان می‌دهد که میزان کاهش تعداد دانشجویان غیردولتی - غیرانتفاعی بیشتر از تعداد کل دانشجویان بوده است؛ به عبارت دیگر، تعداد دانشجویان غیردولتی - غیرانتفاعی در دوره مورد بررسی سالانه حدود ۸/۶ درصد کاهش داشته است. ادامه روند کاهشی تعداد دانشجویان غیردولتی - غیرانتفاعی در سال ۱۳۹۸ باعث تحقق اهداف کمی مربوط به این سال در حد ۷۶/۶ درصد شد. کاهش تعداد دانشجویان غیردولتی - غیرانتفاعی عمدتاً به دلیل کاهش تعداد داوطلبان آموزش عالی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی بوده است. بر اساس برآوردها، پیش‌بینی می‌شود تعداد دانشجویان کل کشور در ادامه روند کاهشی به تعداد ۳۱۹۳۳۵۳ نفر در سال ۱۳۹۹ برسد.

یکی از شاخص‌های مرتبط با آموزش‌های عالی غیردولتی - غیرانتفاعی، سهم دانشجویان این زیرنظام به کل دانشجویان است. میزان این شاخص در سال ۱۳۹۸، معادل ۴۴/۶ درصد هدف‌گذاری شده است. عملکرد شاخص مذکور در همین سال تقریباً در حد هدف کمی (۴۴/۳ درصد) محقق شده است. این سهم در سال ۱۳۹۹ نیز روندی کاهشی داشته و به ۴۳/۷ درصد خواهد رسید که حدود ۱/۱ درصد کمتر از هدف برنامه (۴۴/۸ درصد) در همین سال است.

نسبت دانشجو به هیئت علمی، یکی از شاخص‌های کیفی آموزش عالی است. میزان این شاخص برای زیرنظام غیردولتی - غیرانتفاعی در سال ۱۳۹۸، معادل ۴۷ نفر دانشجو در مقابل هر عضو هیئت علمی هدف‌گذاری شده بود. عملکرد شاخص مذکور برای سال ۱۳۹۸، ۴۲ نفر دانشجو در برابر هر عضو هیئت علمی بوده است؛ به عبارت دیگر، میزان این شاخص در حد ۵ نفر کمتر از هدف کمی برنامه محقق شده است که علت اصلی آن

را می‌توان کاهش تعداد دانشجویان این زیرنظام ذکر کرد. در سال ۱۳۹۹، میزان شاخص مذکور حدود ۴۰ نفر دانشجو در برابر هر عضو هیئت علمی است.

عملکرد دو شاخص دیگر مربوط به این زیرنظام که در قانون برنامه ششم توسعه کشور برای آن هدف‌گذاری صورت نگرفته است، سهم دانشجویان تحصیلات تکمیلی غیردولتی - غیرانتفاعی از کل دانشجویان غیردولتی و از کل دانشجویان تحصیلات تکمیلی (دولتی و غیردولتی) است. میزان شاخص‌های مذکور در سال ۱۳۹۸، به ترتیب معادل ۲۸/۲ درصد و ۴۹/۹ درصد بوده است. مقایسه عملکرد این شاخص‌ها با عملکرد آن‌ها در سال قبل، نشان از کاهش سهم‌های مذکور دارد. در سال ۱۳۹۹، مقدار شاخص اول نسبتاً با ثبات و مقدار شاخص دوم، حدود یک درصد کاهش خواهد داشت.

جدول (۱-۱۹): عملکرد اهداف کمی آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه‌گیری	عملکرد				برآورد ۱۳۹۹
			۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	
۱	تعداد کل دانشجویان	نفر	۴,۳۴۸,۳۸۳	۴,۰۷۳,۸۲۷	۳,۶۱۶,۱۱۴	۳,۳۷۳,۳۸۸	۳,۱۹۳,۳۵۳
۲	تعداد دانشجویان غیردولتی	نفر	۱,۹۹۷,۹۷۷	۱,۸۷۹,۸۵۹	۱,۶۴۶,۲۹۲	۱,۴۹۵,۶۶۸	۱,۳۹۴,۴۷۳
۳	سهم دانشجویان غیردولتی از کل دانشجویان	درصد	۴۶	۴۶	۴۶	۴۴,۳	۴۳,۷
۴	سهم دانشجویان دانشگاه آزاد از کل دانشجویان غیردولتی	درصد	۸۱	۸۲	۸۱	۸۰,۲	۸۱,۲
۵	نسبت دانشجو به هیئت علمی تمام‌وقت دانشگاه‌های غیردولتی	نفر	۵۶	۵۳	۴۷	۴۲	۴۰
۶	سهم دانشجویان تحصیلات تکمیلی غیردولتی از کل دانشجویان غیردولتی	درصد	۲۷	۳۰	۲۹	۲۸,۲	۲۸,۱
۷	سهم دانشجویان تحصیلات تکمیلی غیردولتی از کل دانشجویان تحصیلات تکمیلی (دولتی و غیردولتی)	درصد	۵۶	۵۷	۵۳	۴۹,۹	۴۹

منبع: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی (میلیون ریال)

۱۴-۱- مهم‌ترین اقدامات و عملیات اولویت‌دار در فعالیتهای بخش

- توجه به توانمندسازی و ارتقای مهارت و اشتغال‌پذیری دانشجویان از طریق:
- تشکیل کارگروه اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی.
 - تعیین مأموریت رصد اشتغال فارغ‌التحصیلان از طریق طراحی و اجرای سامانه مربوطه.
 - کمک به کارآموزی و ارتقاء اشتغال‌پذیری دانشجویان از طریق تأمین منابع لازم.
 - انعقاد تفاهم‌نامه با معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور موضوع «برنامه افزایش اشتغال نیروی انسانی تحصیلکرده و متخصص».
- حمایت از جذب نخبگان و استعدادهای درخشان.
- ارتقاء جایگاه دانشگاه‌های کشور در رتبه‌بندی‌های جهانی و حمایت از ۵ دانشگاه و ۵ مرکز پژوهشی برای دستیابی به تراز بین‌المللی.
- هدف‌دار کردن نحوه استفاده از درآمدهای اختصاصی برای احداث و تکمیل فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی با اولویت احداث خوابگاه‌های متاهلین.
- تأمین معیشت دانشجویان با افزایش تسهیلات اعطایی به آنان از طریق افزایش اعتبارات صندوق رفاه دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

فصل ۲- بررسی طرح‌ها و پروژه‌های ذیل فصول در هر بخش

۲-۱- مقدمه

همان‌طوری که در مقدمه فصل ۱ آمد، تحلیل‌های ارائه شده در این قسمت شامل اعتبارات با ماهیت سرمایه‌گذاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت مذکور و سه ردیف اعتباری است. سه ردیف اعتباری که علاوه بر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دارای طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای هستند، سازمان سنجش آموزش کشور، سازمان امور دانشجویان و صندوق رفاه دانشجویان است. ماهیت طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این دو سازمان و صندوق، تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات است. قابل ذکر است تبصره‌ها، تنگناها و مشکلات مربوط به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به ترتیب در بندهای ۴-۱ و ۶-۱ آورده شده است. به همین دلیل نیز از تفکیک و تکرار آن‌ها در بندهای ۲-۲ و ۳-۲ پرهیز شده است.

۲-۲- تبصره‌های بودجه سال آتی در مقایسه با سال قبل در زمینه طرح‌های عمرانی بخش

تبصره‌های دارای ماهیت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شامل عملکرد سال ۱۳۹۸، عملکرد ۷ ماهه سال ۱۳۹۹ و متن نهایی آن در سال ۱۴۰۰ در بند ۶-۱ آمده است.

۲-۳- مهم‌ترین تنگناها و مشکلات اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های بخش

مهم‌ترین چالش‌ها و تنگناهای بخش شامل تنگناها و مشکلات اجرایی طرح‌ها و پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در بند ۴-۱ آمده است.

۲-۴- راهکارهای خروج از تنگناها در زمینه طرح‌ها و پروژه‌های بخش

همان‌طوری که ذکر شد مهم‌ترین تنگنای موجود در طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تطویل دوره اجرای پروژه‌ها به دلیل تأخیر یا عدم تخصیص کامل اعتبارات پیش‌بینی شده برای طرح‌ها و پرداخت بخشی از منابع مورد نیاز طرح‌ها به شکل اسناد خزانه و اوراق تسویه است. بنابراین مهم‌ترین راهکار خروج از این تنگنا، تأمین اعتبارات پیش‌بینی شده برای طرح‌ها و پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به صورت نقدی است.

۲-۵- اولویت‌ها در طرح‌ها و پروژه‌های بخش

در ارتباط با طرح‌ها و پروژه‌های در دست احداث اولویت‌های زیر اعمال شده است:

- توجه و تأکید بر تأمین مالی طرح‌های فعال با اولویت‌دهی به پروژه‌های دارای پیشرفت فیزیکی بالاتر، به همراه رصد آخرین وضعیت پروژه‌ها از حیث ادامه فعالیت پیمانکاران یا کند شدن روند اجرایی پروژه‌ها که در برخی موارد به توقف و خاتمه پیمان و طی مراحل انتخاب پیمانکار جدید برای تعدادی از پروژه‌ها منجر می‌شود.

- تأکید بر ابزارهای تشویقی جهت اهرمی کردن اعتبارات از طریق تأمین اعتبار طرح‌های ردیف‌های متمرکز «خیرین» و «۵۰ درصدی».
- الگودهی و رفتارسازی در قالب اعتبارات پروژه‌های «مدیریت سبز».

۲-۶- تعداد طرح‌ها و پروژه بر حسب برنامه در دستگاه‌های اجرایی بخش

تعداد کل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به آن در سال ۱۳۹۹، معادل ۳۴۷ طرح است. در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور، اعتبار لازم برای ۳۴۶ طرح پیش‌بینی شده است. بررسی وضعیت طرح‌های مذکور نشان می‌دهد که از کل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در این سال، ۴۸ درصد (۱۶۶ طرح) ماهیت احداث داشته و ۵۲ درصد آنها (۱۸۰ طرح) دارای ماهیت تعمیرات و یا خرید تجهیزات هستند. بررسی توزیع طرح‌های مذکور به تفکیک دانشگاه‌ها و واحدهای ستادی حاکی از آن است که ۹۷ درصد (۳۳۵ طرح) از کل طرح‌ها، به دانشگاه‌ها و ۳ درصد آنها (۱۱ طرح) به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا سایر ردیف‌های اعتباری اختصاص خواهد داشت.

جدول (۲-۱): تعداد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، ۱۴۰۰-۱۳۹۸

تعداد طرح			عنوان	
۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸		
۳۴۶	۳۴۷	۳۵۳	جمع کل	کل
۱۶۶	۱۶۴	۱۶۷	طرح تأمین فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی	
۱۸۰	۱۸۳	۱۸۶	طرح تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات آموزشی و کمک‌آموزشی	
۳۳۵	۳۳۶	۳۴۲	جمع	دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم تحقیقات و فناوری
۱۶۱	۱۵۹	۱۶۲	طرح تأمین فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی	
۱۷۴	۱۷۷	۱۸۰	طرح تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات آموزشی و کمک‌آموزشی	
۱۱	۱۱	۱۱	جمع	واحدهای ستادی و ردیف‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۵	۵	۵	طرح تأمین فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی	
۶	۶	۶	طرح تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات آموزشی و کمک‌آموزشی	

بررسی تعداد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه‌ها و واحدهای ستادی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بر حسب برنامه گویای آن است که ۹۰ درصد (۳۱۲ طرح) از طرح‌های مذکور به برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص، ۷ درصد (۲۴ طرح) به برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص مهارتی که مربوط به دانشگاه فنی و حرفه‌ای است و ۳ درصد (۹ طرح) به برنامه پژوهش‌های کاربردی اختصاص دارد.

جدول (۲-۲): تعداد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب برنامه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

تعداد طرح	عنوان برنامه اجرایی	شماره طبقه‌بندی برنامه اجرایی
۳۴۶	جمع کل	
۳۱۲	برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص	۱۸۰۳۰۰۱۰۰۰
۲۴	برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص مهارتی	۱۸۰۲۰۱۸۰۰۰
۹	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۸۰۵۰۶۲۰۰۰
۱	برنامه توسعه علوم انسانی و فناوری (پردیس زیرآب سوادکوه)	۱۸۰۵۰۰۸۰۰۰

۲-۷- حجم زیربنای در دست اجرا در طرح‌ها و پروژه‌ها برحسب برنامه در دستگاه‌های اجرایی بخش

اطلاعات جدول ۲-۳ حجم زیربنای در دست اجرا در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری را برحسب برنامه نشان می‌دهد. همان‌طوری که ملاحظه می‌شود، کل زیربنای در دست احداث دانشگاه‌ها در سال ۱۴۰۰، معادل ۱,۷۵۲,۰۶۴ مترمربع است. زیربنای مذکور در قالب ۳۰۸ پروژه در مرحله اجرا قرار دارد. بررسی فضاهای در دست احداث برحسب برنامه نشان می‌دهد که ۹۷ درصد (۱,۷۰۱,۱۴۴ مترمربع) از فضاهای در دست احداث در برنامه‌های آموزش نیروی انسانی متخصص و مهارتی در مرحله ساخت قرار دارد. ۴۶۷,۷۷۰ مترمربع از کل فضاهای مذکور متعلق به برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص مهارتی است. این برنامه به دانشگاه فنی و حرفه‌ای اختصاص دارد. ۳ درصد (۵۰,۹۲۰ مترمربع) از فضاهای مذکور مربوط به برنامه پژوهش‌های کاربردی است.

جدول (۲-۳): حجم زیربنای در دست اجرا برحسب برنامه و دستگاه اجرایی

مقدار هدف کمی (مترمربع)	تعداد پروژه	عنوان برنامه	طبقه‌بندی کلان امور
۱,۲۳۳,۳۷۴	۲۲۴	۱۸۰۳۰۰۱۰۰۰- آموزش نیروی انسانی متخصص	دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی
۵۰,۹۲۰	۱۰	۱۸۰۵۰۶۲۰۰۰- پژوهش‌های کاربردی	
۱,۲۸۴,۲۹۴	۲۳۴	جمع دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	
۴۶۷,۷۷۰	۷۴	۱۸۰۲۰۱۸۰۰۰- آموزش نیروی انسانی متخصص مهارتی	دانشگاه فنی و حرفه‌ای
۴۶۷,۷۷۰	۷۴	جمع دانشگاه فنی و حرفه‌ای	

۸-۲- نحوه تأمین مالی طرح‌ها و پروژه‌های بخش

کل اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور، ۲۳,۹۸۰ میلیارد ریال است. محل تأمین اعتبار طرح‌های مذکور در سال ۱۴۰۰ بودجه عمومی دولت است. از کل طرح‌های مذکور اعتبارات پیش‌بینی شده در سه طرح تکمیل فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی (تا ۴۰۰۰ مترمربع)، از محل سایر منابع تکمیل فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی نیمه‌تمام (تا ۸۰۰۰ مترمربع) از محل خیرین و تکمیل پروژه‌های مدیریت سبز در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی ماهیت کمک دارد.

امکان کمک به سه طرح مذکور زمانی میسر خواهد بود که حداقل ۵۰ درصد اعتبار آن‌ها از محل سایر منابع و خیرین تأمین شده باشد و یا ۵۰ درصد آن‌ها تکمیل شده باشد. کل اعتبار پیش‌بینی شده برای این سه طرح که بخشی از منابع مورد نیاز آنها از سایر منابع تأمین شده است، از محل بودجه عمومی دولت، ۱۲۴۰ میلیارد ریال در سال ۱۴۰۰ خواهد بود.

جدول (۲-۴): اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تأمین شده از محل سایر منابع، ۱۴۰۰-۱۳۹۹

شماره طبقه‌بندی طرح	عنوان طرح	مصوب سال ۱۳۹۹	ابلاغ سال ۱۳۹۹	لایحه سال ۱۴۰۰	رشد اعتبارات لایحه سال ۱۴۰۰ به ابلاغ ۱۳۹۹
	جمع کل	۹۸۹,۷۳۳	۸۴۱,۲۷۲	۱,۲۴۰,۰۰۰	۴۷
۱۸۰۳۰۰۱۲۰۸	کمک به تکمیل فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی (تا ۴۰۰۰ مترمربع) که حداقل ۵۰ درصد اعتبار آنها از محل سایر منابع تأمین شده باشد.	۳۱۵,۷۱۷	۲۶۸,۳۵۹	۴۱۰,۰۰۰	۵۳
۱۸۰۳۰۰۱۳۰۶	کمک به تکمیل فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی نیمه‌تمام (تا ۸۰۰۰ مترمربع) در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی که ۵۰ درصد اعتبار آن توسط خیرین تأمین شده باشد.	۳۱۵,۷۱۷	۲۶۸,۳۵۹	۴۱۰,۰۰۰	۵۳
۱۸۰۳۰۰۱۳۱۷	کمک به تکمیل پروژه‌های مدیریت سبز در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی که حداقل ۵۰ درصد آنها تکمیل شده باشد.	۳۵۸,۲۹۹	۳۰۴,۵۵۴	۴۲۰,۰۰۰	۳۸

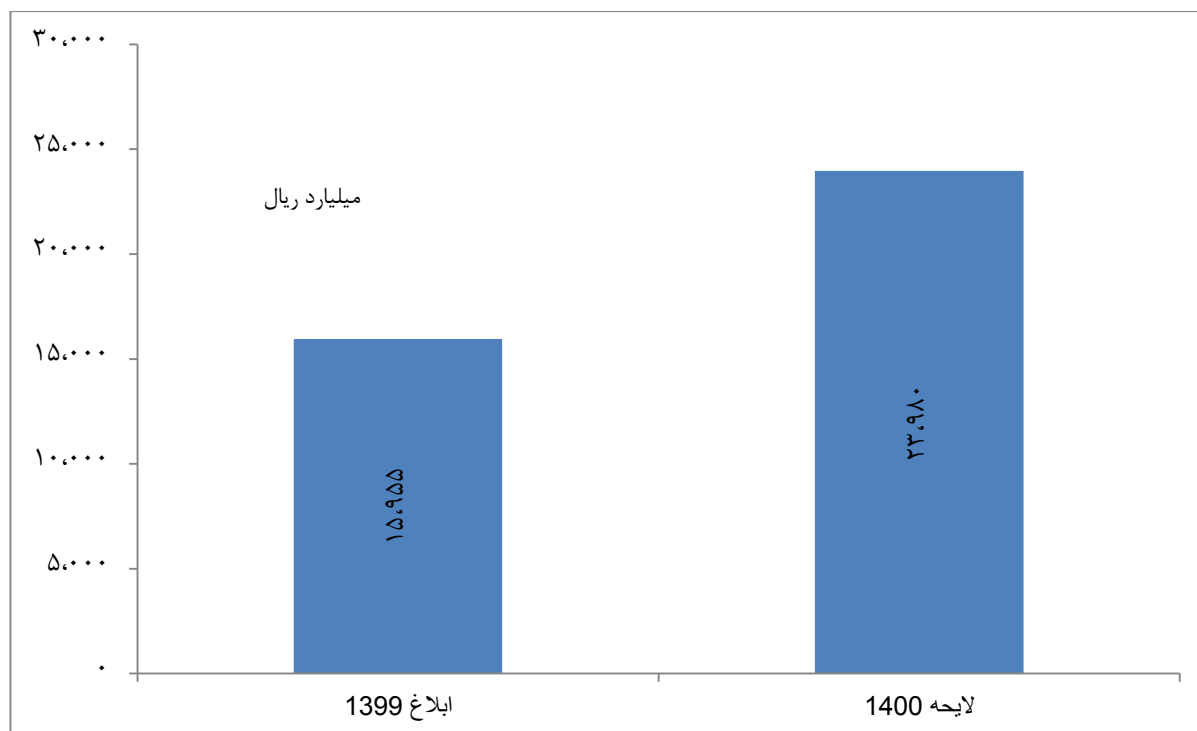
منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ (میلیون ریال)

۹-۲- تحلیل و تبیین اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای طرح‌ها و پروژه‌ها بر حسب

برنامه - دستگاه اجرایی بخش

اطلاعات مربوط به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و واحدهای ستادی و ردیف‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری شامل نوع طرح‌ها و اعتبارات مربوطه طی دوره ۱۴۰۰-۱۳۹۸ در قالب جداول ۲-۵ و ۲-۶ آمده است.

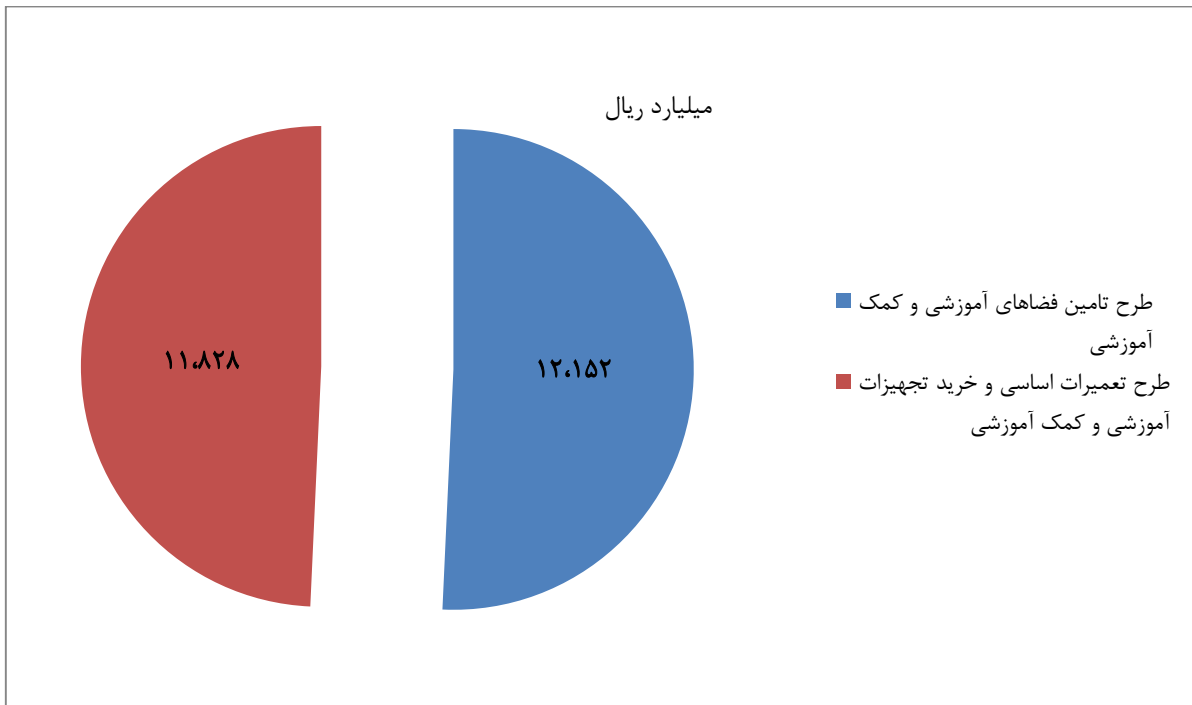
اعتبار طرح‌های ذکر شده در سال ۱۳۹۹ در حد ۱۸۸۶۵ میلیارد ریال تصویب و حدود ۸۵ درصد آن (۱۵۹۵۵ میلیارد ریال) ابلاغ شد. این اعتبارات با برخورداری از رشدی معادل ۵۰ درصد نسبت به اعتبارات ابلاغ شده در سال ۱۳۹۹ به میزان ۲۳۹۸۰ میلیارد ریال برای سال ۱۴۰۰ پیش‌بینی شده است.

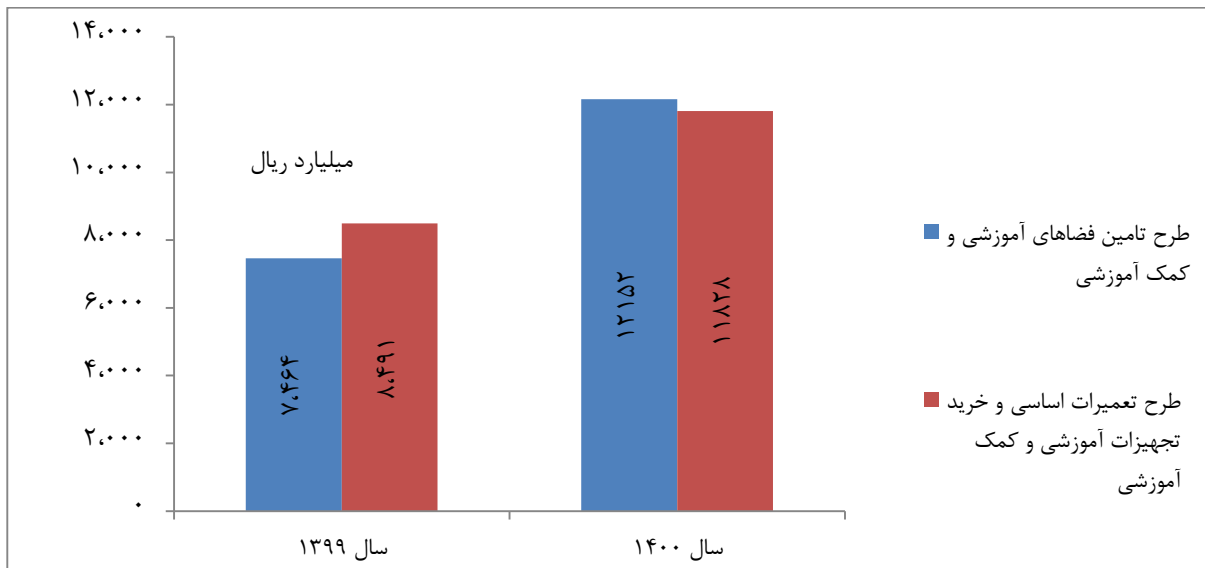
نمودار (۱-۲): مقایسه اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۴۰۰-۱۳۹۹

منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

از کل اعتبارات مذکور در سال ۱۴۰۰، ۵۱ درصد (۱۲۱۵۲ میلیارد ریال) به منظور تکمیل پروژه‌های تأمین فضاهای آموزشی و کمک آموزشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و ردیف‌های ذیل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ۴۹ درصد مابقی آن (۱۱۸۲۸ میلیارد ریال) بابت طرح‌های با ماهیت تعمیر، تجهیز و محوطه‌سازی آنها تعیین شده است.

نمودار (۲-۲): اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به تفکیک نوع طرح در سال ۱۴۰۰
منبع: لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

نمودار (۲-۳): مقایسه اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۹-۱۴۰۰
منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

بررسی اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب دانشگاه‌ها و واحدهای ستادی و ردیف‌های اعتباری نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۰، حدود ۹۰ درصد از کل اعتبارات پیش‌بینی شده به مبلغ ۲۱۵۳۳ میلیارد ریال به دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و ۱۰ درصد نیز به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان امور دانشجویان، صندوق رفاه دانشجویان و سازمان سنجش آموزش کشور مجموعاً به میزان ۲۴۴۷ میلیارد ریال اختصاص دارد.

در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در قالب ۴ برنامه به شرح جدول ۲-۵ توزیع شده است.

بررسی اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب برنامه نشان می‌دهد که ۹۸ درصد (۲۳۵۲۳۹۳۶ میلیون ریال) در برنامه‌های نیروی انسانی متخصص (شامل برنامه نیروی انسانی متخصص و برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص مهارتی) و ۲ درصد آن (۴۵۶۰۶۴ میلیون ریال) به دو برنامه پژوهشی (پژوهش‌های کاربردی و توسعه علوم انسانی و فناوری) اختصاص دارد.

جدول (۲-۵): اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به تفکیک برنامه و دستگاه اجرایی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

شماره طبقه‌بندی برنامه اجرایی	عنوان	لایحه ۱۴۰۰
جمع کل		۲۳,۹۸۰,۰۰۰
دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری		۲۱,۵۳۳,۳۹۴
۱۸۰۳۰۰۱۰۰۰	برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص	۱۷,۱۲۱,۰۹۶
۱۸۰۲۰۱۸۰۰۰	برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص مهارتی	۳,۹۵۶,۲۳۴
۱۸۰۵۰۶۲۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۴۵۲,۷۹۱
۱۸۰۵۰۰۸۰۰۰	برنامه توسعه علوم انسانی و فناوری (پردیس زیرآب سوادکوه)	۳,۲۷۳
واحدهای ستادی و ردیف‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری		۲,۴۴۶,۶۰۶
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری		۲,۲۸۶,۵۴۲
برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص (۱۸۰۳۰۰۱۰۰۰)		۴,۱۹۲
		۵,۸۷۲
		۱۵۰,۰۰۰
	صندوق رفاه دانشجویان	
	سازمان امور دانشجویان	
	سازمان سنجش آموزش کشور	

منبع: لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

همچنین بررسی سهم اعتبار پیش‌بینی شده در سال ۱۴۰۰ برحسب تعداد طرح و به تفکیک دانشگاه‌ها و واحدهای ستادی حاکی از آن است که در سال مذکور برای تکمیل ۱۶۱ طرح احداثی شامل تأمین فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی در دانشگاه‌های غیرپزشکی، حدود ۴۸ درصد (۱۰۳۷۹ میلیارد ریال) از کل اعتبارات در اختیار دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، به این طرح‌ها اختصاص خواهد داشت. این مبلغ نسبت به اعتبار ابلاغ شده در سال ۱۳۹۹ (۶۰۲۸ میلیارد ریال)، دارای ۷۲ درصد افزایش است. ۵۲ درصد مابقی کل اعتبارات دانشگاه‌ها در سال ۱۴۰۰ به میزان ۱۱۱۵۴ میلیارد ریال، برای ۱۷۴ طرح با ماهیت تعمیرات اساسی و خرید

تجهیزات و ماشین‌آلات آموزشی و کمک‌آموزشی دانشگاه‌ها، اختصاص دارد. میزان رشد این اعتبار نسبت به اعتبار ابلاغ شده در سال ۱۳۹۹، حدود ۳۸ درصد است (جدول ۲-۶).

تعداد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و واحدهای ستادی ذی‌ربط طی دوره زمانی ۱۴۰۰-۱۳۹۸ ثابت و شامل ۵ طرح با ماهیت تأمین فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی و ۶ طرح برای تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات آموزشی و کمک‌آموزشی است. بر اساس اطلاعات جدول ۲-۷ طرح‌های «تجهیز آزمایشگاه‌ها و مدیریت خلق گوشه‌های فاخر در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی» و «کمک به تکمیل پروژه‌های مدیریت سبز در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی» با ماهیت تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات آموزشی و کمک‌آموزشی در سال ۱۴۰۰، به ترتیب دارای رشد اعتباری بالغ بر ۵۴ و ۳۸ درصد نسبت به اعتبار ابلاغ شده در سال ۱۳۹۹ هستند. ماهیت طرح‌های تکمیل فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی نیمه‌تمام که بخشی از اعتبار آنها «سایر منابع» یا «خیرین» تأمین شده باشد، در متن بند ۲-۸ آمده است. رشد اعتبار طرح‌های مذکور در سال ۱۴۰۰ نسبت به اعتبار ابلاغی سال ۱۳۹۹، معادل ۵۳ درصد است.

جدول (۲-۶): اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برحسب نوع طرح، ۱۴۰۰-۱۳۹۸

رشد اعتبارات سال ۱۴۰۰ به ابلاغ ۱۳۹۹	اعتبارات					عنوان	
	سال‌های بعد از ۱۴۰۰	لایحه ۱۴۰۰	ابلاغ ۱۳۹۹	مصوب ۱۳۹۹	عملکرد ۱۳۹۸		
۵۰	۱۶۱,۴۰۸,۲۵۱	۲۳,۹۸۰,۰۰۰	۱۵,۹۵۵,۰۶۵	۱۸,۸۶۴,۶۶۸	۱۴,۹۳۹,۳۷۲	جمع کل	کل
۶۳	۱۵۲,۶۹۸,۷۰۵	۱۲,۱۵۲,۲۰۴	۷,۴۶۳,۷۴۸	۸,۸۷۴,۸۸۴	۷,۳۷۴,۰۶۱	طرح تأمین فضاهاى آموزشى و کمک‌آموزشى	
۳۹	۸,۷۰۹,۵۴۶	۱۱,۸۲۷,۷۹۶	۸,۴۹۱,۳۱۷	۹,۹۸۹,۷۸۴	۷,۵۶۵,۳۱۱	طرح تعمیرات اساسى و خرید تجهیزات آموزشى و کمک‌آموزشى	
۵۲	۷۳,۹۰۴,۳۸۸	۲۱,۵۳۳,۳۹۴	۱۴,۱۳۳,۸۴۰	۱۶,۷۲۲,۰۵۰	۱۳,۸۳۶,۶۱۵	جمع	دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالى وابسته به وزارت علوم تحقیقات و فناورى
۷۲	۷۳,۹۰۴,۳۸۸	۱۰,۳۷۸,۷۱۹	۶,۰۲۷,۵۶۰	۷,۱۸۵,۲۵۰	۶,۶۶۹,۸۰۲	طرح تأمین فضاهاى آموزشى و کمک‌آموزشى	
۳۸	.	۱۱,۱۵۴,۶۷۵	۸,۱۰۶,۲۸۰	۹,۵۳۶,۸۰۰	۷,۱۶۶,۸۱۳	طرح تعمیرات اساسى و خرید تجهیزات آموزشى و کمک‌آموزشى	
۳۴	۸۷,۵۰۳,۸۶۳	۲,۴۴۶,۶۰۶	۱,۸۲۱,۲۲۵	۲,۱۴۲,۶۱۸	۱,۰۲۰,۷۵۷	جمع	واحدهاى ستادى و ردیف‌هاى وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناورى
۲۳	۷۸,۷۹۴,۳۱۷	۱,۷۷۳,۴۸۵	۱,۴۳۶,۱۸۸	۱,۶۸۹,۶۳۴	۷۰۴,۲۵۹	طرح تأمین فضاهاى آموزشى و کمک‌آموزشى	
۷۵	۸,۷۰۹,۵۴۶	۶۷۳,۱۲۱	۳۸۵,۰۳۷	۴۵۲,۹۸۴	۳۹۸,۴۹۸	طرح تعمیرات اساسى و خرید تجهیزات آموزشى و کمک‌آموزشى	

منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

جدول (۲-۷): اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دستگاه‌های ستادی، ۱۴۰۰-۱۳۹۹ (میلیون ریال)

عنوان دستگاه اجرایی تابعه	شماره طبقه‌بندی طرح	عنوان طرح	مصوب سال ۱۳۹۹	ابلاغ سال ۱۳۹۹	لایحه سال ۱۴۰۰	سال‌های بعد از ۱۴۰۰	رشد اعتبارات لایحه سال ۱۴۰۰ به ابلاغ ۱۳۹۹
جمع کل							
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱۸۰۳۰۰۱۰۱۳	تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات و ماشین‌آلات	۷،۹۴۳	۶،۷۵۱	۲۰،۰۰۰	.	۱۹۶
	۱۸۰۳۰۰۱۱۴۶	تجهیز آزمایشگاه‌ها و مدیریت خلق گوشه‌های فاخر در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	۵۵،۸۱۲	۴۷،۴۴۰	۷۳،۰۵۸	۲۴۸،۰۳۰	۵۴
	۱۸۰۳۰۰۱۲۰۸	کمک به تکمیل فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی (تا ۴۰۰۰ مترمربع) که حداقل ۵۰ درصد اعتبار آنها از محل سایر منابع تأمین شده باشد.	۳۱۵،۷۱۷	۲۶۸،۳۵۹	۴۱۰،۰۰۰	۴،۳۰۹،۶۲۷	۵۳
	۱۸۰۳۰۰۱۳۰۶	کمک به تکمیل فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی نیمه‌تمام (تا ۸۰۰۰ مترمربع) در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی که ۵۰ درصد اعتبار آن توسط خیرین تأمین شده باشد.	۳۱۵،۷۱۷	۲۶۸،۳۵۹	۴۱۰،۰۰۰	۱۲،۵۵۵،۶۲۷	۵۳
	۱۸۰۳۰۰۱۳۱۳	مطالعه و اجرای مقاوم‌سازی ساختمان‌های مراکز آموزش عالی	۱۰۰،۰۰۰	۸۵،۰۰۰	۲۰۰،۰۰۰	۳،۶۴۱،۴۰۱	۱۳۵
	۱۸۰۳۰۰۱۳۱۵	مطالعه و ساماندهی فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	۴،۱۰۰	۳،۴۸۵	۳،۴۸۵	.	.
	۱۸۰۳۰۰۱۳۱۷	کمک به تکمیل پروژه‌های مدیریت سبز در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی که حداقل ۵۰ درصد آنها تکمیل شده باشد.	۳۵۸،۲۹۹	۳۰۴،۵۵۴	۴۲۰،۰۰۰	۸،۴۶۱،۵۱۶	۳۸

جدول (۲-۷): اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دستگاه‌های ستادی، ۱۴۰۰-۱۳۹۹ (میلیون ریال)

رشد اعتبارات لایحه سال ۱۴۰۰ به ابلاغ ۱۳۹۹	سال‌های بعد از ۱۴۰۰	لایحه سال ۱۴۰۰	ابلاغ سال ۱۳۹۹	مصوب سال ۱۳۹۹	عنوان طرح	شماره طبقه‌بندی طرح	عنوان دستگاه اجرایی تابعه
-۸	۵۸,۲۸۷,۶۶۲	۷۵۰,۰۰۰	۸۱۰,۹۸۵	۹۵۴,۱۰۰	اجرای طرح‌های ساماندهی دانشگاه‌ها	۱۸۰۳۰۰۱۳۱۹	
۶۰۶	۰	۱۵۰,۰۰۰	۲۱,۲۵۰	۲۵,۰۰۰	تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات و ماشین‌آلات	۱۸۰۳۰۰۱۰۱۱	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری- سازمان سنجش آموزش کشور موضوع بند «ج» تبصره ۴۹ قانون بودجه سال ۱۳۶۴ کل کشور
۵۴	۰	۵,۸۷۲	۳,۸۱۳	۴,۴۸۶	تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات و ماشین‌آلات	۱۸۰۳۰۰۱۲۹۹	سازمان امور دانشجویان
۲۴۱	۰	۴,۱۹۲	۱,۲۲۸	۱,۴۴۵	تعمیرات اساسی و خرید تجهیزات و ماشین‌آلات	۱۸۰۳۰۰۱۰۱۲	صندوق رفاه دانشجویان

منبع: قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور و لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

۲-۱۰- تحلیل و تبیین نماگرهای مالی تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (سهم برنامه از فصل -

از امور-بودجه عمومی دولت-توزیع اعتبارات بین دستگاه‌های اجرایی و بین برنامه‌های آن

اعتبارات مربوط به شاخص‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در جدول ۲-۹ آمده است. همان‌طور اطلاعات جدول مذکور نشان می‌دهد سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای امور آموزش و پژوهش از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از بودجه عمومی دولت در سال ۱۴۰۰، ۸ درصد است. ۲۹ درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای امور آموزش و پژوهش به فصل آموزش عالی اختصاص دارد. سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای طرح‌ها و پروژه‌های مرتبط با دانشگاه‌ها و واحدهای ستادی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از فصل آموزش عالی، ۹۳ درصد است. از کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مربوط به دانشگاه‌ها و واحدهای ستادی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۹۸ درصد در برنامه نیروی انسانی متخصص (شامل دو برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص و برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص مهارتی) و ۲ درصد در برنامه پژوهشی (شامل دو برنامه پژوهش‌های کاربردی و توسعه علوم انسانی و فناوری) پیش‌بینی شده است.

جدول (۲-۸): اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برحسب برنامه، فصل، امور و بودجه عمومی دولت

در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

عنوان	بودجه عمومی دولت	امور آموزش و پژوهش	فصل آموزش عالی	اعتبارات دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص	اعتبارات برنامه پژوهشی
اعتبار	۱۰,۰۹۶,۸۸۹,۰۴۹	۸۷,۸۴۹,۹۳۹	۲۵,۶۹۱,۱۵۵	۲۳,۹۸۰,۰۰۰	۲۳,۵۲۳,۹۳۶	۴۵۶,۰۶۴

منبع: لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور (میلیون ریال)

جدول (۲-۹): نماگرهای مالی تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور (درصد)

سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای امور آموزش و پژوهش از بودجه عمومی دولت	سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای فصل آموزش عالی از امور آموزش و پژوهش	سهم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از فصل آموزش عالی	سهم اعتبارات برنامه آموزش نیروی انسانی متخصص از کل اعتبارات دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	سهم اعتبارات برنامه پژوهشی از کل اعتبارات دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۸	۲۹	۹۳	۹۸	۲

۱۱-۲- واگذاری طرح‌ها و پروژه‌های ذیل فصل، در سال آتی و سال‌های قبل

طرح یا پروژه‌ای در سال‌های قبل و سال آتی واگذار نشده است.

۱۲-۲- طرح‌ها و پروژه‌هایی که در دو سال گذشته به بهره‌برداری رسیده است

طی دوره ۱۳۹۸-۱۳۹۹، ۳۷ پروژه در دست اجرا در ۳۱ دانشگاه با مساحتی برابر ۱۹۵۵۶۵ مترمربع به بهره‌برداری رسیده است. بررسی توزیع پروژه‌های به بهره‌برداری رسیده به تفکیک سال‌های مورد بررسی نشان می‌دهد که تعداد پروژه‌ها و مساحت به بهره‌برداری رسیده در سال ۱۳۹۹ به مراتب بیشتر از تعداد پروژه و مساحت به بهره‌برداری رسیده در سال ۱۳۹۸ است. نگاهی بر فضاهای به بهره‌برداری رسیده در دو سال فوق‌الذکر نشانگر آن است که سهم فضاهای آموزشی به بهره‌برداری رسیده در دو سال مذکور بیشتر از فضاهای کمک‌آموزشی بوده است.

از ۱۹ پروژه به بهره‌برداری رسیده در سال ۱۳۹۹، شش پروژه به دانشگاه فنی و حرفه‌ای اختصاص داشته است که در استان‌های آذربایجان غربی، تهران، لرستان، آذربایجان شرقی، کردستان و سبزواری به مرحله بهره‌برداری رسیده است. در سال ۱۳۹۸ دانشگاه یاسوج دارای دو پروژه خاتمه یافته با عناوین احداث ساختمان مرکزی (۲۵۰۰ مترمربع) و تکمیل دانشکده منابع طبیعی و محیط‌زیست (۱۰۰۰۰ مترمربع) است. دانشگاه‌های شهرکرد، شهید چمران، رازی و هرمزگان دانشگاه‌هایی هستند که در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ دارای پروژه خاتمه یافته بودند.

جدول (۲-۱۰): تعداد و مساحت پروژه‌های خاتمه یافته در دو سال اخیر

عنوان	تعداد دانشگاه	تعداد پروژه	مساحت (مترمربع)
سال خاتمه ۱۳۹۹	۱۴	۱۹	۱۰۱,۸۴۰
سال خاتمه ۱۳۹۸	۱۷	۱۸	۹۳,۷۲۵
جمع	۳۱	۳۷	۱۹۵,۵۶۵

۱۳-۲- طرح‌ها و پروژه‌هایی که در سال آتی به بهره‌برداری می‌رسد

پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۴۰۰، تعداد ۳۹ پروژه ذیل دانشگاه فنی و حرفه‌ای و ۴۵ پروژه مربوط به دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با ماهیت احداث فضاهای آموزشی و کمک‌آموزشی با مساحتی بالغ بر ۲۴۷۵۸۹ مترمربع به بهره‌برداری برسد. اعتبار منظور شده برای اتمام پروژه‌های مزبور، ۲۲۲۵ میلیارد ریال در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور است.

جدول (۲-۱۱): تعداد و اعتبارات پروژه‌های خاتمه‌پذیر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۴۰۰

عنوان	نوع پروژه	تعداد	مقدار هدف کمی (مترمربع)	ابلاغ سال ۱۳۹۹	لایحه ۱۴۰۰
جمع کل					
دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی	جمع	۴۵	۱۸۰،۴۱۶	۱،۳۲۲،۰۹۳	۱،۶۵۴،۰۷۰
	احداث و تجهیز فضای آموزشی	۳۰	۱۴۳،۷۴۶	۹۳۰،۵۴۳	۱،۱۱۸،۱۳۹
	تأمین فضای پژوهشی و فناوری	۱	۱،۱۰۰	۲۵،۰۰۰	۲۴،۲۰۰
	خوابگاه دانشجویی	۳	۹،۴۵۰	۱۰۲،۰۰۰	۱۳۰،۰۹۰
	سازمان مرکزی	۱	۳،۰۰۰	۳۴،۰۰۰	۵،۰۰۰
	سلف سرویس	۳	۴،۷۵۰	۶۷،۳۰۰	۱۱۹،۷۰۰
	کتابخانه و آمفی‌تئاتر	۵	۱۳،۵۵۰	۱۳۳،۵۰۰	۱۷۸،۳۵۰
	گلخانه آموزشی و تحقیقاتی	۲	۴،۸۲۰	۲۹،۷۵۰	۷۸،۵۹۱
	جمع	۳۹	۶۷،۱۷۳	۲۲۷،۹۰۰	۵۷۰،۷۳۰
	دانشگاه فنی و حرفه‌ای	احداث فضای آموزشی	۱۲	۲۸،۱۴۷	۸۳،۸۰۰
خوابگاه دانشجویی		۸	۱۲،۳۰۰	۶۴،۶۰۰	۱۰۶،۹۲۰
سالن چندمنظوره		۳	۴،۰۸۰	۴،۲۵۰	۳۸،۹۹۸
سلف سرویس		۱	۸۰۰	.	۳،۲۴۰
کارگاه و آزمایشگاه		۱۰	۱۴،۱۴۶	۵۹،۹۵۰	۱۲۵،۲۷۹
کتابخانه و آمفی‌تئاتر		۱	۲،۵۰۰	.	۳۹،۳۷۵
ورزشی		۴	۵،۲۰۰	۱۵،۳۰۰	۶۲،۵۰۰

منبع: لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور (میلیون ریال)

منابع

قانون برنامه ششم توسعه کشور.
قانون بودجه سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ کل کشور.
لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور آمار و اطلاعات اخذ شده از مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.
مرکز آمار ایران.